

ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

13. IV 1990. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА LII • 9 ДИН. • БРОЈ 1998

**АСТЕРИКС
И НОРМАНИ**

ВЕРОВАТИ ИЛИ НЕ!

ВЕРОВАТИ ИЛИ НЕ!

ХУЛИО АПАРИСИО

ШПАНСКИ ТОРЕАДОР, ПОКАЗИВАО ЈЕ ХРАБРОСТ У АРЕНИ ТАКО ШТО БИ СТАО ПРЕД РАЗЈАРЕНОГ БИКА, САГНУО СЕ И ЗАГРИЗАО МУ РОГ.

ШУНКА ЈЕЗЕРО

НА ПЛАНИНИ ГАМБИР У АУСТРАЛИЈИ,

ДОБИЛО ЈЕ ИМЕ ЗБОГ СВОГ НЕОБИЧНОГ ОБЛИКА.

МАКАНДИДАНГ

СЕЛО НА ОСТРВУ БОРНЕУ, ЧИНИ САМО ЈЕДНА КОЛИБА, У КОЈОЈ СТАНУЈУ ИСКЛУЧИВО ЖЕНЕ.

ЈАПАНСКЕ НЕВЕСТЕ

НОСЕ БЕЛИ ПАПИРНИ ШЕШИР КАО СИМБОЛ БРАЧНЕ ВЕРНОСТИ, АЛИ И ЗНАК ДА НИКАД НЕЋЕ ПОКАЗАТИ ЛУБОМОРУ.

ВЕЛИКИ БЕЛОРЕПИ ЗЕЦ

ИЗ СЕВЕРНЕ АМЕРИКЕ МОЖЕ ДА ПРЕСКОЧИ РАЗДАЈИНУ ОД 7 МЕТАРА.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА

●●● на нашој планети непрекидно бесни 2000-5000 олуја. Сваког секунда у разним крајевима Земље севне око стотину муња, од чега две трећине пролете између облака, а једна трећина удари на Земљу. Сваки путнич-

ки авион бар једном годишње погоди муња, по правилу без икакве штете.

●●● у парку градића Ставроса на острву Итаки, где је према легенди рођен Одисеј, подигнута је биста овог античког хероја.

●●● мароканском краљу Хасану II недавно је у Сједињеним Америчким Државама признат патент за нови метод у дијагностицирању кардиоваскуларних обољења.

●●● утврђено је да све житарице садрже извесну количину цијановодоничне ки-

селине, срећом врло малу. У зрнима пшенице, ражи и овса има око 0,5-1,1 милиграма на 100 грама суве масе.

●●● док цариници широм света за откривање дроге користе дресиране вучјаке, у тропским крајевима пси тешко раде због велике врућине,

па је зато недавно у Шри Ланки уведена нова бригада „инспектора“ састављена од мунгоса, малих живахних зверчица које се вешто провлаче и кроз најуже пукотине и још вештије налазе скривене наркотице.

●●● највећи точак-панорама врти се у забавном парку италијанске покрајине Емилија. Пречник му је 59,4 метара, а оса обртања је 62,7 метра изнад земље. Снага мотора који га покреће износи 250 киловата, а у 44 кабинe могу да се сместе 264 особе. Точак је пројектован у САД.

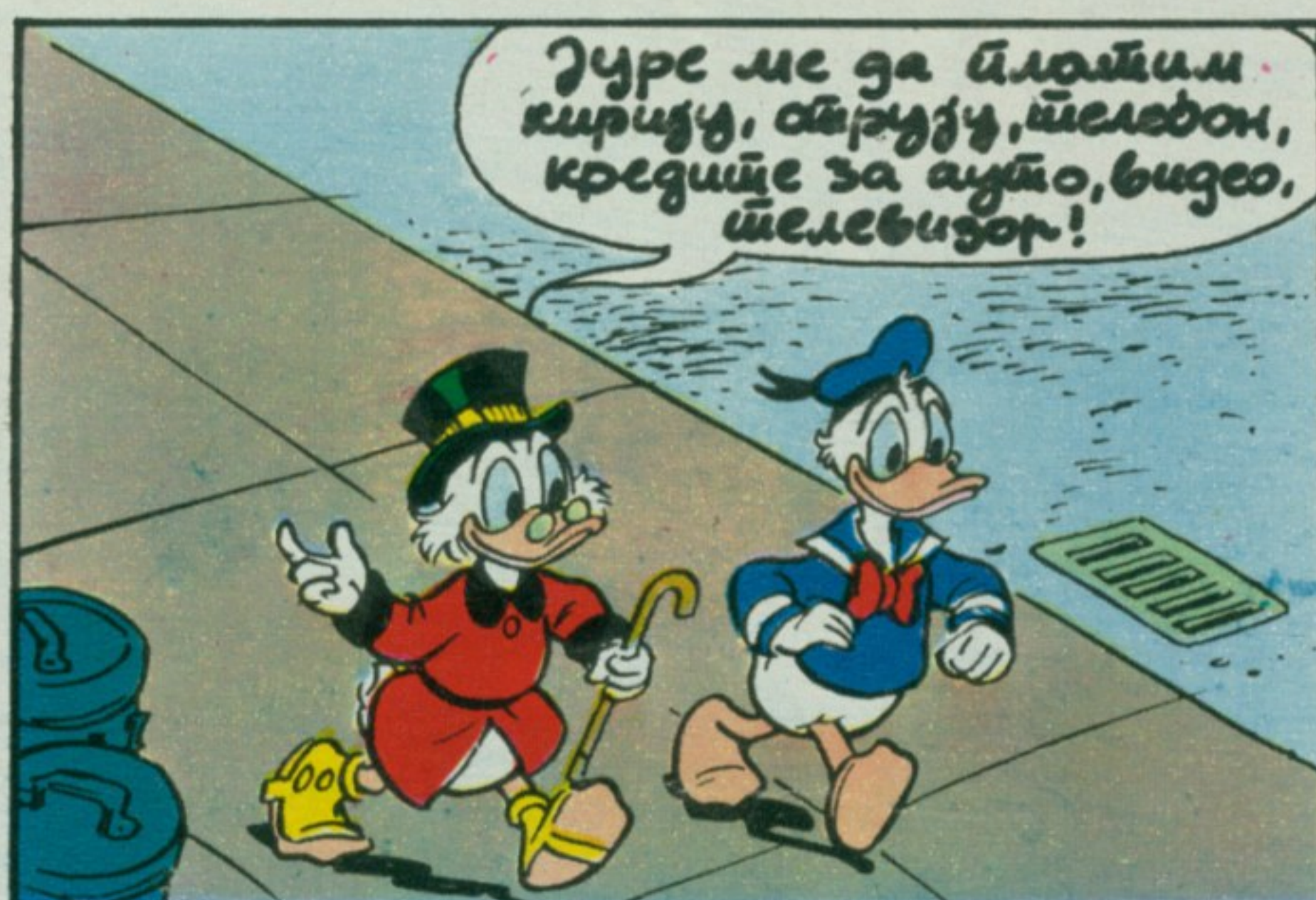
●●● само трећина јапанских школа опремљена је рачунарима: просечно на сваку дође тек 3,5 компјутера.

Илустровао: Зоран Петковић Петко

WALT
DISNEY

ПАПА ПАТАК

ЧАРЛС ЛИНДБЕРГ – један од највећих америчких шпијуна?

ПУТИНТ ЖЕРОЈА ВЕКА 20.

Човек који је први прелетео Атлантик примио је 1938. године, за заслуге на пољу авијације, Крст немачког орла из руку Хермана Геринга. У предвечерје Другог светског рата отворено је био против уласка САД у сукоб са нацистичком Немачком

Готово незаинтересовано и хладно Њујорк је 20. маја 1927. године испратио pilota Чарлса Линдберга и његов авион са романтичним именом „Дух Сент Луиса“ у, како су сматрали, још једну сулуду авантуру. У то време то је и била јер Атлантик је до тада већ прогутао 14 искусних и смелих pilota у несигурним летелицама. Али, прелетети с континента на континент била је двадесетих година мисао која их је заокупљала. Истина, 1919. године Енглези Алкок и Браун прелетели су Атлантик, али то није било оно право. Лет од Њуфаундленда до Ирске био је лет с острва на острво.

Париз је 21. маја 1927. године захватило одушевљење које се брзо пренело на читав свет. Амерички „Хералд Трибјун“ писао је 22. маја: „Чарлс Линдберг је успео! До Париза за 33 и по часа! Прелетео је 1000 миља кроз снег и град. Одушевлени Французи изнели су га на рукама.“

Од тог тренутка Линдберг је најславнији човек свога доба. Примаће га државници, организоваће се приједи њему у част, додељиваће му одликовања, а колекционари ће се утркивати да дођу до предмета које је он користио или само дотакао. У Америци му нису давали мира. Живео је од париске славе и уз његово име новинари су непрестано везивали имена познатих лепотица мада се он све чешће виђао са Аном Спенсер Мороу, кћерком америчког амбасадора у Мексику. Венчали су се 1929. године.

Чарлс Линдберг са мајком пред само полетање преко Атлантика поред чувеног „Духа Сент Луиса“ који је био опремљен тада најсавременијим уређајима за навигацију.

Отворио му врата фабрике Луфтвафеа – Херман Геринг у својој резиденцији са Линдбергом и његовом супругом Аном.

Поново на насловним странама

Бивши аероакробата на вашарима широм Америке – док га 1926. године није унајмила Робертсонова авио-компанија из Сент Луиса за лет преко Атлантика – доспева 1932. године поново на насловне стране светских новина: Линдбергов двадесетомесечни син Чарлс јуниор киднапован је. Узбуђење је захватило целу Америку, а радио и новине непрестано су пратили ток истраге која је завршена трагичним исходом. Дете је нађено мртво недалеко од очевог имања.

Под великим притиском јавности донет је закон, назван „Линдбергов закон о отмици“, који киднаповање проглашава злочином.

Тако је Линдберг платио славу животом свог сина. Повукао се из јавности, али своје велике љубави авијације није могао да се одрекне. Живео је готово као усамљеник и посветио се усавршавању авијације и развоју технологије пројектила што му је у војним круговима донело велики углед.

„Херој неба“, како су звали Линдберга, одлази 1933. године, на позив Луфтвафеа (Немачког ратног ваздухопловства), у Немачку. Поносни на себе, Немци су му показали своја достигнућа у изградњи авиона. Линдберг је морао да им ода признање, што је надменим Немцима веома годило и то као да му је отворило врата фабрика Луфтвафеа. До почетка Другог светског рата боравио је у Немачкој још три пута.

Презир и заборав

Оно што ће се наредних година догађати личило је на акробатику врсног пилота. Линдбергу као да су више годиле почасти и пажња Немаца него слава коју је уживао у својој земљи. Неки су покушавали да то правдају његовим нордијским пореклом, а други да су Немци далеко отишли у развоју авијације па није чудо што му годе њихови комплименти. Он им је узвраћао не штедећи речи хвале за нацистичко ратно ваздухопловство. Да се ту зауставио, не би му било толико замерено јер њихови домети у тој области нису могли да се порекну. Али, он је почео отворено да говори о надмоћи аријевске расе,

дивио се Хитлеру и оном што је створио од Немачке не заборављајући да помене опасност која прети од економске моћи Јевреја.

Американци су били запрепашћени, тим више што је Линдберг из руку Хермана Геринга примио Крст немачког орла. Било је то 1938. године, а годину дана касније Немачка окупира Пољску. Други светски рат је на помолу. Линдберг упозорава на велику војну надмоћ нацистичке Немачке и отворено се супротставља уласку у рат САД на страни савезника.

Херој постаје антихерој и следи му одликовање америчке јавности – презир и заборав.

Белешке војног аташеа

Марта 1953. године енглески лист „Ивнинг Пост“ објавио је сензационално откриће о шпијунској каријери Чарлса Линдберга од 1933. године до почетка Другог светског рата. Његова специјална шпијунска мисија названа је једном од највећих у историји Америке. Американци су изненађени, али је откриће „Ивнинг Поста“ убрзо заборављено.

Амерички војни аташе Труман Смит, мозак читаве шпијунске операције, са Линдбергом у Берлину 1933. године.

Ни Линдберг се није огласио. У то време живео је повучено у граду Хани на Хавајима, где је умро 1974. у 72. години живота.

„Ивнинг Пост“ није писао како је дошао до открића о Линдбергу шпијуну. Помиње се Труман Смит, амерички војни аташе у Берлину тридесетих година, који је изрежирао шпијунску мисију Чарлса Линдберга. Све оне „пријатељске посете“ имале су циљ да се сазнају подаци о снази немачке авијације који су били строго чувана тајна. Труман Смит је претпостављао да Херман Геринг, и сам пилот из Првог светског рата, неће одбити хероја Атлантика да му покаже немачке војне фабрике.

Постоји један кључни податак који Немци нису знали и који је у овој шпијунској мисији и најбитнији. Линдберг је био врстан аеронаутички инжењер, уз то са невероватним памћењем. Док је обилазио фабрике током дана и весело разговарао са инжењерима и пилотима, „снимао“ је најважније детаље и увече код Трумана Смита до дубоко у ноћ бележио их и скицирао.

Његови подаци били су од огромне помоћи америчкој аероиндустрији, нарочито у изградњи бомбардера у фабрици „Грејт Унлоу Ранд“ где је своје високе пилотске способности користио као пробни пилот. У току 1944. године имао је педесет борбених летова на Пацифику. Иако већ у 42. години живота, имао је сјајне рефлексе, упорност и смелост младића. Непосредно по завршетку рата посетио је Немачку да проучи тајну недовршених немачких пројеката млазних авиона и ракета. Дочекао је да лети на млазним авионима.

Име Чарлса Линдберга поново се појавило на насловним странама 1984. године после смрти бившег америчког војног аташеа Трумана Смита када су објављене његове депеше и белешке из времена пред Други светски рат. Откриће ових белешака изазвало је велико занимање, нарочито у Западној Немачкој.

За Американце је Чарлс Линдберг, изгледа, остао само човек који је први без слетања прелетео Атлантик.

Вито Недељковић

ЛАСЕРСКА АУТОПСИЈА РУКОПИСА

Велики ствараоци одувек су изазивали дивљење, али и завист околине. Зато, ваљда, нема писца који није био упитан – како пише. Има и универзитета где се изучава техника писања, рецимо романа. Ипак, до да-

ГЕНИЈИ
ПОД
ПРИСМОТРОМ

Генетика текста
нова је научна
дисциплина ко-
ја покушава да
проникне у тај-
ну како писци
стварају и како
су настала нај-
већа дела...

нас ниједан геније није успео да „пренесе“ таленат на оне око себе, ма како се трудио да објасни, а они да схвате. Сада се у то умешала најновија технологија као што су ласери и електроника, а такозваном „генетиком тек-

O Gallant Knit!

*O gallant knit
From Nature drawn
That soothes each time
We slip it on,
That hugs like Mom
When we are blue
And hides our
Adam's Apple too.
That turns up snug
Beneath our chin
When winter's chill
Comes creeping in
And even when
The weather's hot
Feels mighty nice
Out on the yacht.
Slips under sweaters,
Under shirts
E'en underneath
A blazer flirts --
Is nightshirt.
Or long underwear:
What versatility
Is there!
So leap to flight
My labored words
Like startled flock
Of little birds
And through the cons
Ever hurtle
In praise of the
Heroic Turtle!*

ста" бави се тим научника окупљених око Центра за научна истраживања (CNRS) у Француској. За Центар ради низ специјализованих лабораторија у разним градовима, а сарађују и са сличним установама у свету.

Мисао о оваквој научној анализи родила се још пре више од двадесет година у глави Луја Еја, француског теоретичара и специјалисте за великог немачког поету Хајнриха Хајнеа. Трагајући за неким Хајнеовим рукописима које је желео да види у оригиналу, овај научни радник помислио је како би било сјајно имати на једном месту сакупљено и распоређено све што су писци за собом оставили. А то значи не само рукописе прослављених дела него и њихове белешке по нотесима, папирима или кутијама од шибца, њихове згужване и одбачене концепте и шкработине.

Јер, сматра Луј Е, који је добио и подршку и читав институт чији је једини задатак да научно анализира тексто-

ве, само тако може да се ухвати мисаона нит која је водила до стварања великог дела. Оно што је писац преправљао, дописивао или одбацио једнако је важно, ако не и важније, од онога што представља коначан резултат!

Ево како се долази до генетике текста у пракси. Истраживач најпре покушава да уђе у траг заоставштине писца, а то значи: чита некрологе из времена пишчеве смрти, трага за наследницима и – ако их нађе покушава да установи да ли је можда нека, макар најмања, свештица остала код њих. Он даље, подразумева се, трага и по библиотекама, улагује се библиотекарима не би ли му допустили да сам завуче руке у прашину и још једном претресе похрањене папире. Истраживач мора да прати и аукције јер – никад се не зна! Може да искрене макар неки рачун потписан славном руком, а све је драгоцено.

Кад се тако сакупи цело руком писано (не)дело, оно

се разврстава, датира и поређа по редоследу. Свашта треба знати, па тако Луј Е напомиње да је његов омиљени Хајне имао четири секретарице па код разних преправки треба разлучити шта је писано његовом руком, а шта њиховим које нису занимљиве.

Затим се дело снима на микрофилм, а овај се шаље у специјализовану лабораторију у Безансон где се ради холографија и где се рукопис испитује у простору, што значи на свакој страни посебно, као и његове измене током живота писца. Управо та истраживања на микрофилму раде се помоћу ласерске светлости да би се без грешке утврдио облик сваког слова, па угао нагнуто-сти писања у односу на вертикалу, линије потеза писања и остало.

Ови резултати одлазе на сто графолога, социолога, неуролога, психоаналитичара и (наравно!) лингвисте. Свашта се открило оваквом научничком вивисекцијом,

на пример да је Хајне био тешко болестан, да је Жерар де Нервал, велики француски песник, западао у нервне кризе, да је Сартр ујутро узимао амфетамине (код спортиста се то зове допинг).

На овај начин годинама се већ анализирају рукописи Золе, Флобера, Пруста, Џојса, Камија и многих других познатих писаца. Сијасет драгоцених података и сазнања искрело је под ласерима, на срећу и радост истраживача. Но, није познато да је неко од њих или пак оних што користе њихов овако студиозан рад успео да напише сопствено велико дело захваљујући генетици туђег текста. Природа је, бар за сада, остала непобеђена у својој неправедности. А циници још могу да поставе питање: – Шта ће радити поменути Центар када испита све рукописе славних људи из времена пре појаве писаће машине?

М. К.

КАДА СРЕЋА ОКРЕНЕ ЛЕЂА

Крађа НАЈпогрешније ствари

Са смелошћу на којој би могле да им позавиде многе старије колеге, двојица тинеј-

џера провалила су априла 1984. у једну бакалницу у енглеској варошици Јеовил.

Млада господа Никс и Хант одмах су уочила оно што им се учинило као гвоздена каса с новцем, отргнули је са зида и збрисали натраг на улицу. Кад се из кутије разлегао оштар звук, бацили су је на тло и почели да је газе и ударају ногама из све снаге. Узалуд! Упркос свим њиховим напорима да прекину буку, предумљиви момци морали су, на крају, да баце кутију у реку. Украли су – аларм.

НАЈлакше откривени ЛОПОВИ

Године 1978. Алан Бондс и Бернард Редфорн из енглеског града Стоук-он-Тент украли су једну цистерну, али нису запазили да је у њој било још воде. Оставили су иза себе мокар траг и стигли кући неколико минута пре полиције.

Хомер Лојер опљачкао је банку у Мајамију. Гурнуо је кроз шалтер благајне цедуљу са захтевом да му се преда новац и одмаглио с пуним џакетом. Директор банке први је уочио да је лопов исписао своје име и адресу на полеђини цедуље.

Кент Певерли је употребио најмодернију технологију приликом провале у једну банку у

Кардифу, али је непажњом оборио диктафон који се укључио сам од себе. Ухапшен је након што је полиција препознала његово гунђање и псовке забележене на траци.

Све ове подвиге, међутим, потпуно је помрачио онај који је извео Клајв Бањон, грађевински радник из енглеске варошице Кејтон. Упавши усред бела дана у једну бакалницу из које је купио дневни пазар, Бањон је потпуно сметнуо с ума да је на глави имао заштитни шлем на чијем је предњем делу позлаћеним словима било исписано **КЛАЈВ БАЊОН** – непогрешив путоказ за полицију.

НАЈнетачнији астролог

Бисер британске штампе тридесетих и четрдесетих година била је астролошка рубрика Р. Х. Нејлора у листу „Санди Експрес“. Током свега неколико недеља овај видовити човек предсказао је да Франко никад неће завладати Шпанијом, да ће се две Ирске „ускоро ујединити“ и да „рат неће избити 1939“.

Објаснио је да „Хитлеров хороскоп показује да он није ратни хушкач“ допуштајући могућност да ће Немачка „можда показати интерес да поново стекне Того у Африци“.

На домаћем фронту предвидео је изборе за 7. новембар 1938. на којима ће конзервативна влада победити са тесном већином. (Следећи избори одржани су тек 1945. када је Лабуристичка партија глатко победила).

Располажући јединственим увидом у будућност, Нејлор је предвидео да ће „бољшевизам и нацизам сарађивати“. Рекао је то свега неколико дана пре него што је Немачка напала Совјетски Савез.

Тело је нађено у мемљивој хотелској соби, у бедном крају града. Детектив који је изашао на увиђај педантно је ручним ласером пречешљао место злочина у потрази за власима косе и отисцима прстију. У једном тренутку одсутно је кврцнуо чип који му се налазио иза уха. У последње време то му се дешавало чешће него што би требало, али је чип, чим га је лупнуо, поново прорадио. Истог тренутка кроз главу су невероватном брзином почеле да му пролећу тродимензионалне слике могућих убица и фотографски снимци досијеа из полицијског компјутера.

Описана сцена је, наравно, измишљена, али стручњаци тврде како би полицијски посао у будућности могао да изгледа запањујуће слично. Уосталом, детективска „фантастика“ већ је почела.

Инстант фото-робот

Последњих годину дана америчка полиција користи компјутерски програм назван „Фејс“ (face, енгл. = лице) који на основу изјава сведока о грађи, полу, раси и утисака о здравственом стању осумњиченог исцртава фото-робот датог лица. Штавише, „Фејс“ је у стању да наслика како је осумњичени изгледао у било ком претходном животном добу, а и како ће изгледати кроз једну, пет, двадесет година. Програм се успешно користи и за идентификацију тела у распаљеном стању тако што се у компјутер убацују расположиви подаци о цртама лица, односно грађи лобање.

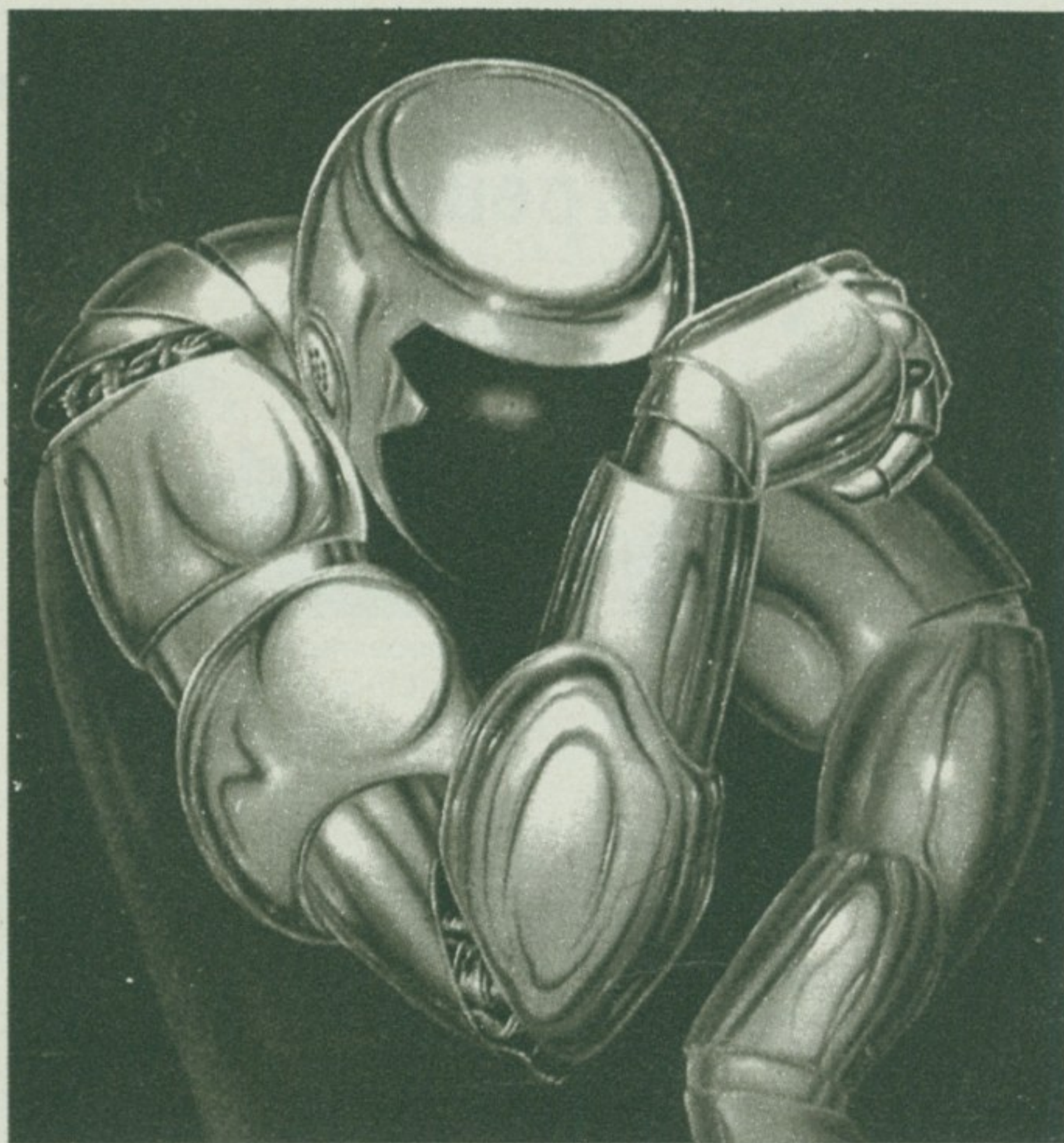
То би требало да буде само почетак. Специјални агент FBI Бил Тафоја, иначе стручни сарадник за предмет који се зове прогноза и дугорочна процена на Академији FBI у Квантику, у Вирџинији, прогнозира црне дане за оне који прекрше закон. Тафоја је уверен да компјутерски програм „Фејс“ и холографска технологија заједно могу да дају сјајан резултат: била би то тродимензионална слика починиоца кривичног дела и то још у току увиђаја, на лицу места.

Декан Колеца за кривично право универзитета „Сем Хјустон“ Чарлс Фрајл овако види будућност. Особе које су условно пуштене на слободу, као услов за излазак из затвора, да се подвргну уградњи поткожних електронских предајника. Помоћу пријемника какви се већ користе у бежичној телефонији компјутер би у сваком тренутку пра-

Сценарио могуће хорор будућности

ЕЛЕКТРОНСКА ПОЛИЦИЈА ДОЛАЗИ!

Компјутеризација, биоинжењеринг и кибернетика измениће и полицијски посао. Хоћемо ли заиста једнога дана имати ловце на злочиначке мисли и складишта за хемијски неутралисане робијаше уместо затвора? Сасвим могуће, тврде неки амерички стручњаци

Путовање у будућност: електронски суперполицајац

тио и бележио њихово кретање. Истовремено, други компјутер би на основу полицијских извештаја бележио све случајеве прекршаја и злочина. Поређењем података о врсти злочина и, још значајније, оних о удаљености условно ослобођене особе од места на коме је почињен, добио би се вероватни кривац. Компјутер би ову информацију сместа проследио патролним колима која су у том тренутку најближа сумњивој особи.

А шта очекује полицајце,

детективе и агенте? За почетак, FBI је, према исказу Вилијама Бејса, помоћника директора Техничког одељења FBI, почео на видео-траке да бележи знање својих најбољих агената. Траке ће се користити у обуци новајлија, а исти поступак могао би да се примени и при обуци полицајаца. Видео мудрост суперпрофесионалаца временом би требало да послужи за састављање одговарајућих компјутерских програма који би, потковани збирном елек-

тронском памећу суперагената и полицајаца, као од шале решавали и најзамршеније случајеве.

Интелигентне пилуле

Професор кривичног права на Универзитету Јужне Каролине Џин Стивенс верује како би нешто даља будућност могла да буде неупоредиво фантастичнија. „Једнога дана можда ћемо имати интелигентне пилуле које ће садржати ДНК наших најбољих детектива и агената“, каже. Професор такође верује како ће временом бити могуће да се компјутерски чипови у које су похрањене способности врхунских професионалаца усађују у мозгове почетника. „У будућности ћемо можда имати чак и детективе и полицајце са телепатским способностима који ће ловити злочиначке мисли.“

Од визије професора Стивенса човека подилази језа, али сценарију полицијске будућности ту није крај.

Већ поменути декан Чарлс Фрајл предлаже да се невоља вишеструких починилаца тешких кривичних дела реши помоћу биохемијске терапије. Поступак би био једноставан. Прво на компјутеру треба израдити хемијску и електричну шему мозга затвореника која би стручњацима омогућила да теоријски испитају различите хемијске и електротерапије пре него што их примене на стварној особи. Када се утврди која би терапија била најподеснија, криминалца би, после испитивања, пустили на слободу.

Према Фрајлу, био би то крај данашњег казненог система, а према ономе што даље има да каже на ту тему мора му се признати да је у праву. Успешни методи сузбијања агресивног понашања учинили би од самице и ћелије са решеткама музејске експонате. Особе које друштво не би било у стању да рехабилитује ни уз помоћ терапије, биле би хемијски неутралисане. „Имали бисмо складишта са бесконачним низовима кревета у којима би лежала непомична тела“, објашњава Чарлс Фрајл.

Крај орвеловске страве? Краја нема. Није ли могуће, пита се професор Стивенс, да се једнога дана законом пропише обавеза узимања узорка ткива новорођенчета како би се на тај начин добио његов ДНК („генетски отисак прстију“)? Тако би свако, како се роди, добио број полицијског досијеа, а власти апсолутно најпоузданије средство идентификације. **М. И.**

**КАЗИНО У МОНТЕ
КАРЛУ – место
радовања и
патње**

ОНИ СЕ УВЕК ВРАЋАЈУ
Ово неписано правило понашања свих коцкара, и оних који добијају
и оних који губе, темељ је на коме почива једна од најпознатијих
коцкарница на свету коју, бар до сада, нико није успео да „разбије“

Коцкање је и страст и порок, али на том пороку Монако – мала кнежевина на француској Ривијери – утерује годишње у своју касу толико новца да поред оног од туризма може више него лепо да живи.

Истина, Монако има само три већа места и око 2,5 хиљаде поданика, али и један једини град – Монте Карло – довољан му је да кнежевину годишње посети више од милион туриста. Не треба се обазирати на податак да Монте Карло има око 10 а цела кнежевина Монако 23 хиљаде становника, то су странци с правом боравка. За ову државицу важни су туристи и посебна група тог света – коцкари.

Од коцкара се овде живи, рећи ће готово сваки поданик Монака, мада је то неправда према хотелијерима, власницима великог броја ресторана и прелепој ривијери.

Не помаже ни псалм

Монте Карло је најчешће боравиште европских и уопште светских коцкара, а Казино његова жила куцавица.

У Казину, једној од највећих, најстаријих и, свакако, најугледнијих европских коцкарница, обрћу се велике своте новца. Ту долазе људи

дубоких џепова, понављајући они који су огрезали у коцки. Професија није важна. Важно је имати новац. Ту можеш да уђеш сиромашан а изађеш као милионер. Није реткост да се за коцкарским столом доспе и до просјачког штапа.

Ипак, и губитници и добитници увек изнова долазе у Казино. Зато сви запослени у њему, од управе до последњег крупјеа, никада нису забринуте за посао, чак и када неко од посетилаца „ојади“ коцкарницу. Они се увек враћају, то је правило понашања коцкара свима знано у Удружењу морских купалишта које је власник већине коцкарница на ривијери Монака, између осталог и чувеног Казина.

Коцкарски живот је буран па зато о Казину круже разне приче. Јер, ко да разувери неупућен свет да коцкарница никада никоме није платила карту за повратак кући, под условом да тај изгуби све, до последњег марјаша! Исто тако никада се није догодило, као што се верује, да ће број првог псалма отпеваног у енглеској капели те недеље сигурно добити на рулету следеће суботе!

Највећа заблуда влада о банкротству Казина, тачније о коцкарима који су имали толико успеха у игри да су неколико пута „разбили“ банку, односно опељешили коцкарницу!

Казино у Монте Карлу ради више од стотину година, ни

једну није завршио с губитком и никада није капитулирао ни пред једним коцкарем. Једноставно, коцкарница има такав систем који увек добија. Додуше, некада је играч могао да добицима испразни новчани фонд једног стола који би се тада прекривао црном мушомом у знак банкротства. Али, радили су остали столови. Године 1877. извесни Карло Девил Велс затворио је за једно вече чак девет столова! И поред тога, Казино није био новчано поражен.

Варање је јерес

Данас се у Казину не ставља црна мушма преко стола који изгуби новчани фонд, већ му се ставља новац са других столова.

Не зна се колико Удружење морских купалишта заради на Казину и осталим мањим коцкарницама, то је строго чувана тајна. У принципу, Удружење избегава било какве сензације. Зато Казино има дискретан шарм буржоазије, за разлику од коцкарнице у Лас Вегасу, на пример.

У Лас Вегасу се и рулет окреће брже, око стотину пута на час. У Казину све тече споро и у тишини, па се и рулет окрене само педесетак пута на час.

Права је јерес изразити сумњу да је механизам рулета у подруму подешен да Казино добија! Тако нешто је незамисливо! Штавише, у подруму стално дежура стручњак мотрећи да рулет ради беспрекорно. Коцкари, стари лисци, одмах би уочили да са рулетом нешто није у реду и на којем се броју најчешће зауставља па би то био велики ударац за коцкарницу!

Влада Монака не дозвољава својим поданицима да се коцкају на територији кнежевине. Не мари, они иду у Ницу удаљену 30 километара!

Казино се отвара у десет увече. Час раније сви запослени морају да буду на својим местима. Тада се откључавају сефови и новац и жетони предају благајницима. Постоји 11 врста жетона. Најмању вредност има жетон од 1 долара.

Коцкице се мењају сваких 30 минута, а после три месеца спаљују. Карте се бацају у ватру после сваке игре! Сасвим разумљиво. Ако Удружење морских купалишта не може ни да замисли да Казино лаже, вара и „намешта“ рулет, то не значи да у коцкарницу не долазе варалице, напротив. Откако постоји Казино, варалице су биле његове сталне муштерије. На срећу, брзо их открију. Како и не би кад Казино запошљава чак и специјалце, такозване физиогномисте. Досећате се, они непогрешиво памте лица која само једанпут виде!

Жетони се чувају у добро обезбеђеним сандуцима. Сваки сандук има жетона у вредности од милион долара.

Коцкарница прима новац свих држава. Тајна је колико се новца чува у коцкарници. Није тајна, међутим, да Казино запошљава 230 крупјеа. Плата је 100 до 140 долара месечно, зависно од положаја и година службе. Али, то је ситниш. Бар десет пута више износи бакшиш од коцкара срећне руке. Крупје ради шест часова дневно. После три часа повлачи се на полу-часовни одмор.

Прича о системима који доносе добитак је бајка. Нико никада није измислио поуздан систем. Јер, да он постоји – не би постојала коцкарница.

М. Тодоровић

Илустровао: Брана Јовановић

DIK
BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

DIK BROWNE
10-1

**ЖЕЉКОВА
НОВА
ЖЕЉА**

ТРАГОМ АЛЕКСАНДРА ВЕЛИКОГ

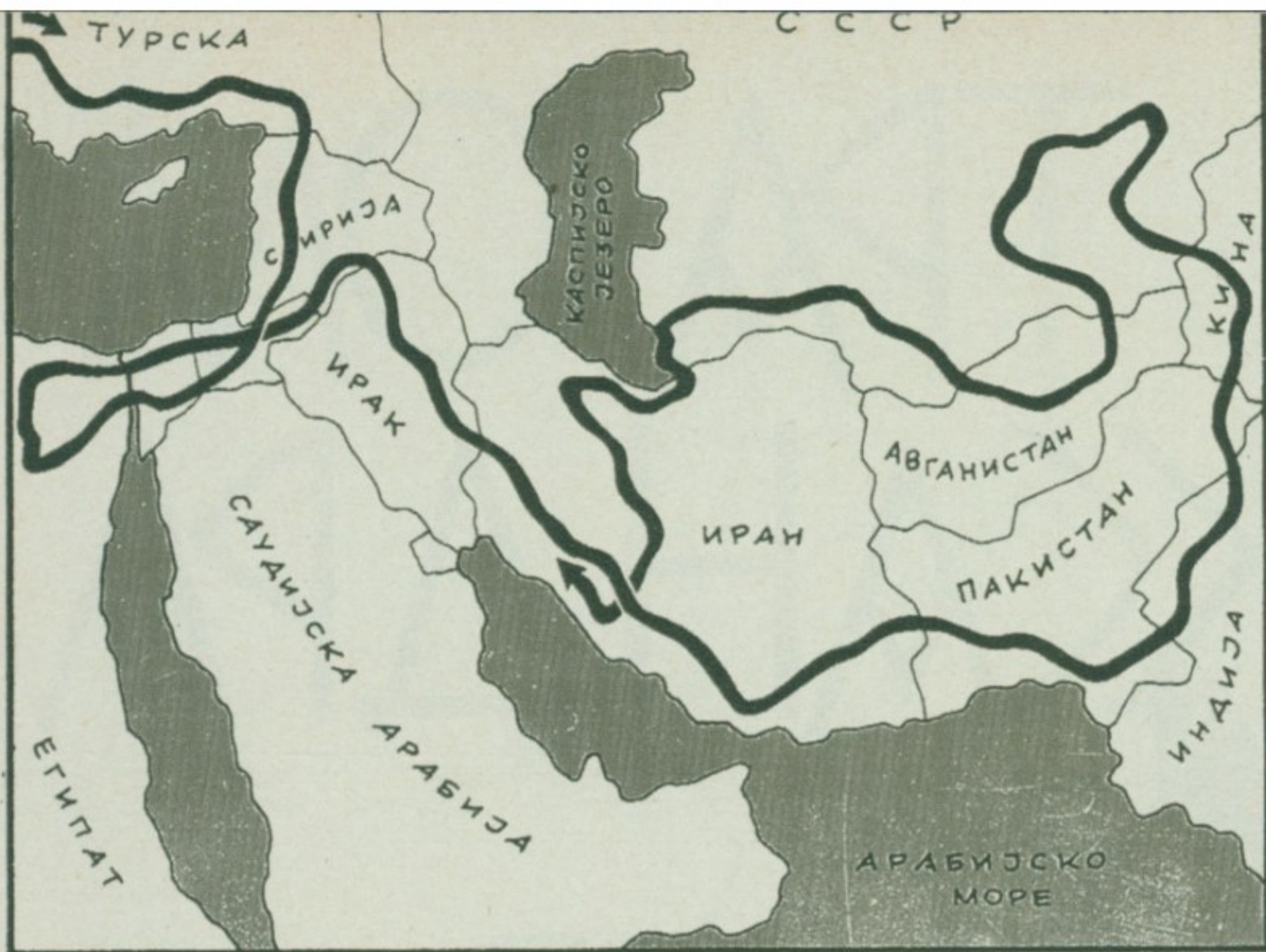
Жељко Малнар,
наш путник ис-
траживач свет-
ског гласа, кре-
ће у октобру у
авантуру свог
живота: путеви-
ма највећег вој-
сковође старог
света, на коњу
ће превалити
37.000 киломе-
тара кроз 14 зе-
маља. Уз помоћ
„Забавника“
тражи још два
сапутника

Становници насеља око загребачког Хипдрома већ су свикли на витког дугокосог коњаника који месецима језди оближњим насипом на прелепом ату. Старији радозналци с ћутљивим прекором посматрају коња у пени, а јахач га и даље тера у кас, па у галоп. И тако сваког дана неколико сати. Оне млађе забавља реаговање коња на звукове који допиру с малог касетофона. Наизменично се чују пуцњи револвера и пушке, фијук бича па завијање вукова.

За оне који знају ко је јахач недоумице нема: поново је неко узбудљиво путовање на видику.

Јахач је Жељко Малнар, четрдесетпетогодишњи истраживач светског гласа. Одисеј модерног доба који је као вођа експедиције прошао Пустинју смрти у Авганистану, џунгле на Цејлону, пустињу Тар у Индији, те прашуме Амазоније и водио међународну експедицију „Око тропског појаса света“ увелико се припрема за

Велики истраживач који креће стопама великог војсковође пројахао безмало пола света

највећу авантуру свог живота: на америчком пастуву егзотичног имена Сандокан старом четири године спрема се да пређе 37.000 километара и границе 14 земаља трагом Александра Македонског за, како рачуна, три до четири године.

У ритму коњских копита

Истраживач, путописац, сниматељ, аутор бројних документарних филмова о познатим и непоз-

натим крајевима света, те писац узбудљиве књиге „У потрази за Стакленим градом“ већ десет година размишља о путовању стопама највећег војсковође старог света. У међувремену је прочитао око седам хиљада страни-

ца о Александру Великом, пре две године својим Сандоканом пројахао долином Уне преко 1200 километара, а већ неколико месеци свакога дана јаше по више од 50 km, све док коњ „не падне у несвест“. Полазак је заказан за 15. октобар ове године из Пелеа у Грчкој, одакле је кренуо и славни војсковођа.

— Путоваћемо са девет коња и у току пута нећемо их мењати — поверава се Малнар. — У екипи ће бити два пратиоца. Три човека и девет коња покушаће да пропутују добар део планете трагом Александра Великог. С обзиром на годишња доба, путовање ћу прекидати повратком у Југославију и монтирањем филмова. Јер, лети је у пустињи и 60° С и туда тада ниједан људски створ не може да прође. Пустињу смрти у Авганистану није успео да прође ни Александар, а све зарад страховних магнетских олуја и пустињских ветрова. И он се на појединим местима задржавао дуго, негде и по годину дана. Док ја будем у Југославији, коњи ће остати тамо где је путовање привремено прекинуто.

Зашто баш Александровим трагом и зашто баш данас, неизбежно је питање за луталицу који је три пута обишао овај наш, не баш тако мали, свет?

— Александар Велики није био физички освајач, он је покушао филозофијом да освоји свет јер је веровао да је филозофија најдубља човекова тајна — тврди Малнар. Да би поновио пут Александра Македонског, човек мора да има филозофска искуства, посебно да познаје индијску филозофију. А ако ја успем да поновим његов пут, можда ћу се „срести“ с неком од његових истина. Успем ли, то ће бити врхунац. Циљ мог путовања и, слободно могу да кажем, циљ мог живота... То не могу да остварим путујући том марш-рутом авионима, аутобусима, циповима. Морам да ухватим Александрову мисао у ритму коњских копита. Сад је за то последњи час јер, на претком технологије и још којег-га, бојим се да ће човеков највернији пратилац у свим освајањима ускоро бити само примерак из зоо-врта...

Универзални језик пантомиме

Једини странац који у полинезијској држави Западна Самоа има титулу сеули (Поглавица који говори) напосто је очаран Александровим походом:

— Са деветнаест година он је са 35.000 војника кренуо у непознато јер тада се, по Херодоту, веровало да се свет завршава негде око данашњег Ирана. А Александар је, уз сталне борбе, прешао Турску, Сирију, Јордан, до Либije, па натраг у Иран, Ирак, Пакистан, савладао обронке Хималаја, спустио се у Кашмир, долином Инда стигао до Индијског океана... Била је то прва директна веза између Запада и Истока у културном и емотивном смислу, важна и за једне и за друге...

ОД ВОЛОГЛAVOГ ДО САНДОКАНА

„Где год је човек оставио свој отисак стопала у дугом успону од варварства до цивилизације, крај њега ћемо наћи и отисак копита“, записао је Џон Т. Мор. Готово у свим митологијама и легендама важно место припада коњима с чудесним способностима. У грчким легендама крилати коњ Пегаз, носећи гром и муње, са својим јачахем Белерофонтом побеђује страшну неман Хи-меру. У Тибетанској књи-зи мртвих сунчани сим-бол Ранасамбхава седи на престолу начињеном од коња. У индијској митологији Ашвини (Рођени од коња), богови с коњском главом, сматрају се боговима јутарњих и вечерњих сумрака, а отеловљују закон и спознају. У обожавању коња најдаље је отишао полулуд римски цар Калигула који је свог коња Инцитатуса именовао за свештеника, а намеравао је да га прогласи и конзулом.

За црног коња Букефала (Вологлавог) Филип II Македонски је платио тада нечувену цену од 13 талената, што би данас било 39 хиљада долара. Био је неукротив и само је свом господару Александру допуштао да га узјаше. Бојао се своје сенке и јурио једино спрам сунца. После битке с краљем Пором у Индији Букефал је угинуо у тридесетој години. Тим поводом Александар је подигао град и дао му име Букефалија.

Шта тек рећи о Шарцу Краљевића Марка или крилатом Јабучилу војводе Момчила?!

Жељко Малнар верује да ни његов Сандокан није за потцењивање.

Од путовања Александра Великог прошла су 24 stoleћа, изменило се и време, и простори и људи. Ни животиње више нису исте. Према сачуваним записима, рецимо, Александрови елитни коњаници могли су за седам дана да превале и хиљаду миља, односно 1852 km. Јахачи Џингис-кана били су у стању да за дан и ноћ савладају 200 миља. А Сандокан Жељка Малнара, по признању власника, већ после 50 километара зна да падне у несвест. Уз то, плаши се воде, а експедицији која ће ићи путевима ван цивилизације ваља пребродити многе реке.

Разуме се да на путовању дугом готово 40.000 километара

Жељко Малнар на свом Сандокану: свакодневне припреме за пут дугачак 37.000 километара

вребају многе опасности. За оне знане Малнар се припрема па отуд и они звуци с касетофона. Једноставно, коњ мора да се привикне на све што га чека, да се не догоди да га нешто уплаши па побегне остављајући људе препуштене себи.

За тако малобројну, трочлану, експедицију Малнар се одлучио из сасвим практичних разлога:

— С обзиром да путевима којима ћемо ићи путују само каравани, и они данас ретко, ваља нам се прикључити њима. Другачије не можемо открити изворе воде који су познати само тим становницима пустиње. Имајући, уз то, податак да један коњ дневно попије најмање 50 литара воде, сасвим је разумљиво да каравани могу да приме тек два-три госта. Кроз најтежа подручја, ту првенствено мислим на Хималаје, сасвим је могуће да прође тек један од нас...

Опасности на том несвакидашњем путу су свакојаке. Биће муке и са споразумевањем. Мада

С МАЛНАРОМ ОКО СВЕТА

Жељко Малнар тражи два сапутника који ће му помоћи да прође путем Александра Великог. Услови су следећи:

- психички стабилне особе које говоре арапски или фарси (ирански)
- да знају да јашу јер дневно ваља прећи и стотинак километара
- да познају филозофију

- да буду блиске душе с вођом експедиције јер на путу се заједно остаје око четири године.

За кандидате ће се одлучити, разуме се, сам Жељко Малнар и са изабранима крајем априла почиње тренинг у кампу близу Загреба. С фотографијом и широм биографијом заинтересовани могу да се јаве агенцији „Медуза“, организатору Малнаровог пута, Гајева бр. 7, 41000 Загреб, најкасније до 15. априла.

Жељко Малнар сасвим добро влада са седам језика, пролазиће кроз пределе где домаћини говоре само њима знаним језиком. Отуд и Малнарово свакодневно учење пантомиме код познатог загребачког професора.

— Искуство ме научило да је то неопходно да бих у неком селу могао њиховом већу стараца да покушам да објасним свет из кога долазим а од њих чујем њихове истине. Рецимо, на Хималајима, након превоја Ротам Фаса налази се долина Латули. Шездесетак километара даље је долина Спити и поуздано се зна да нико у низу генерација није знао језик комшија. Такве невоље странаца који хоће да сазна нешто о њима може решити само пантомимом...

Петар Милатовић

ОВО НИСТЕ ЗНАЛИ О...

животињама

Пауци и ветар

Малецни пауци имају незнатну телесну тежину па ветар може да их носи понекад

и хиљадама километара... све на њиховој непрекинутој нити паучине.

Тежина мравље колоније

Звучи невероватно, али је проверено: једна колонија јужноамеричких мрва-месождера има двадесетак милиона јединки, а то значи да сви заједно теже 220 килограма. Било би то, рецимо, као једно теле, само што ова колонија без милости поједе све живо што јој се нађе на путу.

Гепард носи копачке

Гепард носи титулу најбрже животиње на свету свих времена. Његов рекорд износи 110 километара на сат, али! Кондиција му је, у ствари, веома слаба пошто ту брзину постиже само у тренуцима. Његова је тајна у томе што, за разлику од својих малих сродника — маца, никада не увлачи нокте пошто природа то код њега није ни предвидела. Тако му шиљати и тврди нокти, у ствари, служе као клинови на копачкама.

Влага која живот значи

Није никаква предрасуда: жабе морају стално да имају влажну кожу. Објашњење је једноставно. Оне спадају у водоземце, а њихов живот изгледа овако: младунци живе непрекидно у води и дишу на шкрге као рибе, а кад одрасту развију им се плућа. Али, не довољно, па морају да користе и кисеоник из воде и то кроз кожу целог тела. Дакле, ако се кожа жабе осуши, авај за њу! То значи — даљење.

Чији је језик најдужи?

Жабе, камелеони, мравље, жирафе... Све су то бића са претерано дугачким језицима, ако у природи уопште постоји ишта претерано. Тако, рецимо, велики мрављед има језичину од чак 58 см, док жаба, уз дужину, држи и рекорд у брзини пошто може да исплази и потом смота свој језик за десети деци секунде. Ипак, нико у свету животиња није превазишао камелеона у погледу језика, пошто је код њега тај орган дужи од целог тела!

Да ли рибе чују?

Познато је да се вибрације, па према томе и звучни таласи, боље преносе кроз воду него кроз ваздух, само што рибе немају уши. То, ипак, не значи да оне не чују, на свој начин! Оне осећају и најмањи трептај у води захваљујући својој бочној линији — веома осетљивом органу смештеном дуж целог

тела. Китови нису рибе (него сисари), али и они чују на веома оригиналан начин: вибрације добијају преко доње вилице која их преноси ушима и мозгу! Имају одличан слух и дивно „певају“, тако да им се гласови чују на даљину од 1.000 километара.

Да ли је стонога — хиљадунога?

Док Енглези стоногу зову исто као и ми, Французи су тој буби подарили хиљаду ногу. Ко је тачно избројао? Одговор је: нико, па чак ни наука. Зна се једино да инсекти „хиљадуношци“ (!) — немају више од неколико десетина ногу. Додуше, рекорд износи 710, што значи 355

пари. Тако су сви у праву и нико није у праву, па је поље за истраживање и даље широко.

Постоје ли птице које лете унатрашке?

Одговор гласи — да! Колибри, те птичице по много чему чудесне, једине су на свету које могу да лете „у рикверц“. Иначе, најмање су међу свим птицама па тако неке њихове врсте личе на инсекте. Сићушна тела једва да теже два грама, али зато могу да лете брзином од 100 километара на сат и да при том замахну крилима чак 80 пута у секунди. Осим тога користе 20 пута више кисеоника него један врабац који је за ове птичице цин, па колибри стога удахне ваздух 300 пута у минуту.

М. К.

Илустровао: Зоран Петковић

ЗА
СРЕЋАН
РОЂЕНДАН

АСТЕРИКС НАПУНИО 30 ГОДИНА

ГОДИНА ЈЕ 50. ПРЕ НАШЕ ЕРЕ. ГАЛИЈУ СУ САСВИМ ЗАУЗЕЛИ РИМЉАНИ.
ОДНОСНО, НЕ БАШ САСВИМ... МАЛО НЕОСВОЈИВО ГАЛСКО СЕЛО ЈОШ
СЕ ДРЖИ И ЗАГОРЧАВА ЖИВОТ РИМСКИМ ЛЕГИОНАРИМА

Овим речима почиње, већ тридесет година, сваки албум о авантурама малог лукавог ратника Астерикса и његовог огромног дебелог пријатеља Обеликса. За тих тридесет година направљено је двадесет осам Астериксових албума и, ако се рачунају и преводи на готово све светске језике, штампано је и продато око 200 милиона примерака.

Авантуре неustraшивог малог Гала и његових верних пријатеља не престају да одушевљавају читаоце свих узраста и због тога смо одлучили да њему и његовим ауторима, за срећан рођендан, посветимо овај чланак.

Прве авантуре у часопису „Пилот“

— Сценариста и писац текста „Астерикса“ Рене Гошини био је веома млад када се с родитељима преселио у Аргентину. Пошто му је сан био да ради за Волта Дизнија, у деветнаестој години се упутио у Сједињене Америчке Државе. С Волтом Дизнијем се никада није срео јер је судбина хтела да на путу за САД упозна Мориса, цртача „Таличног Тома“.

Заједно су се вратили у Европу и Гошини је као сценариста сарађивао у многим стриповима који су се појављивали у часописима „Спиру“ и, касније, „Тинтину“. Радио је, између осталог, на стриповима „Шпагети“ цртача Дина Атанасија 1958. и „Умпах-пах“ Албера Удерца.

Индијанац Умпах-пах сматра се претечом Астерикса кога ће Гошини и Удерц креирати нешто касније. Године 1960. прве авантуре малог Гала појавиле су се у првом броју часописа „Пилот“ чији је главни и одговорни уредник Рене Гошини. Овај часопис био је намењен читаоцима мало старијим од оних који су гутали „Спиру“ и „Тинтин“. „Пилот“ је осим „Астерикса“ објављивао и друге стрипове који су постали чувени: „Блу-бери“ Жироа и Шарлијеа и Грегова „Ахилова пета“.

Римљани су луди!

Популарност неког стрипа углавном постепено расте (или пада) у зависности од тога како аутор удахњује живот својим јунацима и води их из епизоде у епизоду. Ако се, на пример, упореде прве авантуре Таличног Тома с каснијим, примећује се да је „сироти усамљени каубој“ много упечатљивија личност него на почетку.

Код „Астерикса“ није ишло тим логичним узлазним путем — он је од прве доживео огроман успех и у Француској и у иностранству. Чиме је „Астерикс“ заслужио тако муњевиту популарност?

Пре свега извесним мало више израженим патриотизмом Француза шездесетих година. У родној Француској Астерикс је сместа постао национални јунак.

Његово сеоце је једино које се успешно одупире моћном Римском царству. Нема везе што су Римљани освојили и покорили свет, то се нимало не тиче Гала, јуначких предака данашњих Француза, који се понашају као да су они господари света и не дају ни пет пара на свемоћног Јулија Цезара и његове страшне легије.

Због чега би се Гали уопште и узбуђивали? Неустрашив и лукав галски народ увек извођује победу над моћним али приглупим противником. Астериксов велики пријатељ Обеликс никада не пропушта прилику да каже: „Ови Римљани су стварно луди!”

Ем су неустрашиви ти Гали, ем имају тајно оружје, чаробни напиток друида Панорамикса који он припрема према строго чуваном рецепту наслеђеном од предака чији је основни, али не и једини, састојак биљка имела посечена златним српом.

За децу и родитеље

Упркос многих покушаја непријатељ никада није успео да се дочепи тог рецепта. А Астерикс никуда не иде без боцице чаробног напитка за појасом. Он јесте и храбар и лукав и њему се поверавају најтежи задаци, али му Панорамиксов напиток даје натчовечанску снагу.

Све ово толико је познато да нема смисла препричавати га. Постоји ли неко ко није читао Астериксове, безбројне, авантуре?

Наравно да „Астерикс” не дугује свој огроман успех само патриотском поносу Француза. Он је први стрип намењен веома широкој публици: и деци и одраслима. Ержеов „Тинтин” такође је веома популаран, али он је прављен за младе (не мале) читаоце.

За разлику од њега „Астерикс” се обраћа и родитељима и то помоћу фантастичних игара речи, алузија на политику

и на чувене личности. Да није тако, зар би био толико популаран и ван француског језичког подручја где вреди само ако изиђе из руку крајње креативних преводилаца?

За време Астериксових и Обеликсових бројних путовања аутори издалека, на духовит начин, истичу карактеристике разних земаља где ова двојица имају посла. А њихове авантуре воде их у Немачку (Готи), Британију (Брити), Швајцарску (Хелвети)...

Током година баш те појединости о разним земљама и народима давале су штофа за причу када би понестало правог надахнућа. Јер, док су у првим албумима Астерикс и његови другови неописиво оригинални и забавни, негде око средине серије непобедивост Гала, мора се признати, губи свежину и праве сокове. Гошини и Удерцо падају у замку понављања, шале су им предвидљиве. Упркос томе „Астерикс” ниједног тренутка није изгубио ни трунчицу популарности.

Умро је Гошини

Шездесетих година у студијима Белвизион у Бриселу почели су да се праве први дугометражни цртани филмови о Астериксовим догодовштинама: „Гал Астерикс” (1967) и „Астерикс и Клеопатра” (1968), а касније и „Астерикс и освајање Рима” (1976), „Астерикс и Цезарови дарови” (1985) и „Астерикс у Британији” (1986).

Гошини и Удерцо су, захваљујући толикој популарности својих албума о Ас-

териксу, године 1977. основали сопствену издавачку кућу „Издања Албер Рене” (према њиховим личним именима). На жалост, те исте године умро је Гошини. Смрт га је затекла док је још радио на албуму „Астерикс код Белгијанаца”, последњем за свог старог издавача Драгоа.

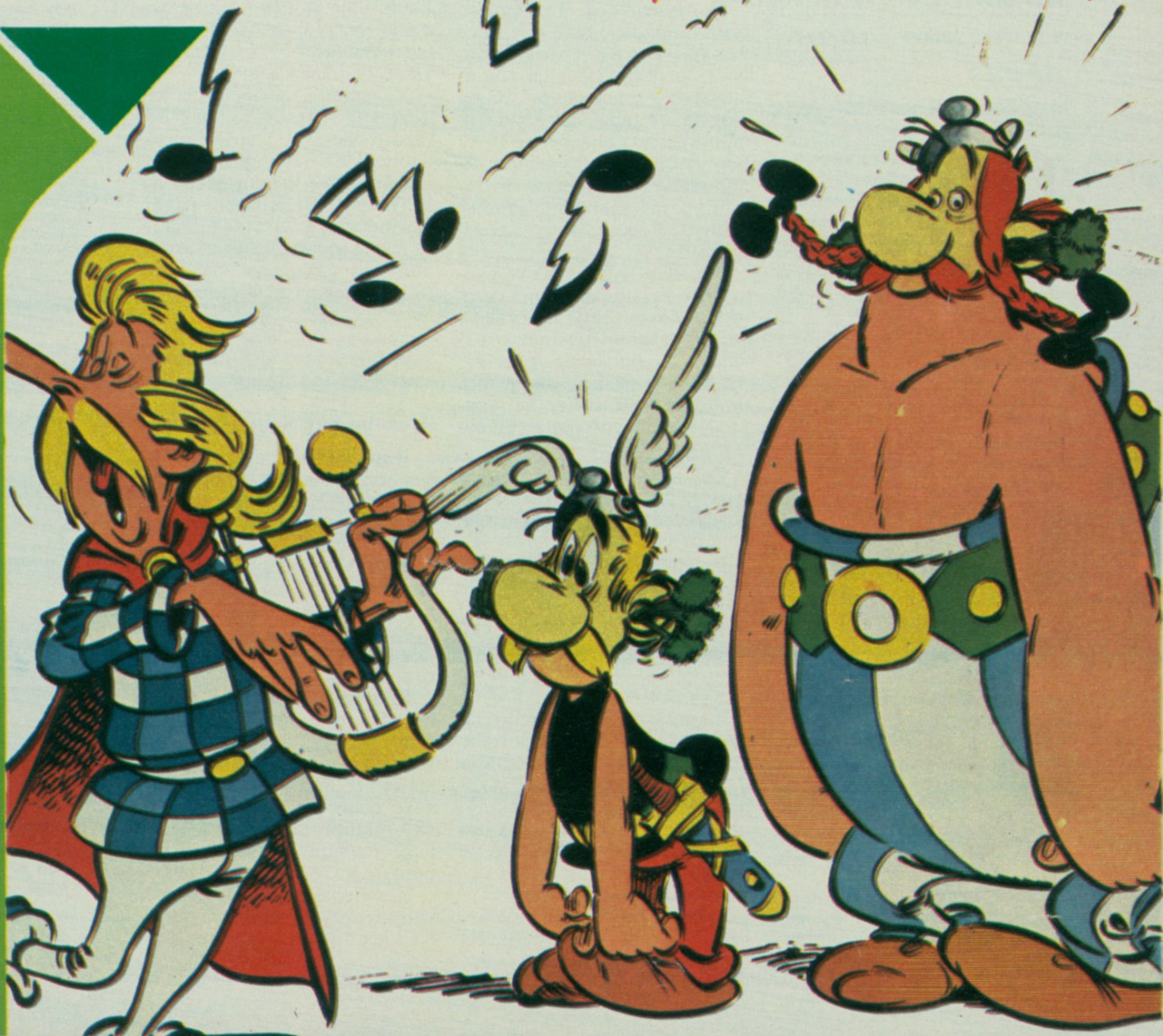
Цртачи Удерцо и Морис, за кога је Гошини писао „Таличног Тома”, нашли су се на истим мукама: да прекину серије, да пронађу другог писца или да сами пишу за оно што цртају. Морис је узео другог сценаристу, а Удерцо је наставио да ради и свој и Гошинијев посао плашећи се да би нови писац серији дао другачији тон.

Први албум у коме је Удерцо и сценариста и цртач је „Астериксов син” (1982). Затим, засад, још три: „Астерикс и црно злато”, „Велика подела” и „Астерикс код Рахазале”. Гошинијево име и даље стоји на корицама сваког албума које Удерцо ради сам што је ђаволски тежак посао.

Али, изгледа да чаробни напиток штити „Астерикса” од сваке критике јер се његова популарност ни нестанком Гошинија није смањила. Напротив. Направљен је и огроман забавни парк у северном делу Париза где се посетиоци сладе месом дивљег вепра, омиљеним Обеликсовим залогојем, заливајући га чаробним напитком у друштву веселих малих Гала. И где се, бар неколико сати, осећају моћним и непобедивим.

Б. Дожић

ОД 19. СТРАНЕ СТРИП АСТЕРИКС И НОРМАНИ

КВИЗ који је потресао Америку

НАЈВЕЋА ТВ ПР

Чарлс ван Дорен није био обична звезда. Његов успон до славе цела нација је доживела и као сопствени успех. А кад се испоставило да је „младић из снова” обичан преварант, готово сви су то осетили као лични пораз

Читава америчка нација прижељкивала је да се Чарлс ван Дорен појави у судници и одлучно побије све тврдње о наводној превари. Нико још није могао (ни желео) да поверује да је општи љубимац, чувена звезда ТВ квиза „21”, варалица.

Чарлс није имао снаге да се суочи с јавношћу. Преживљавао је прави кошмар. Уместо да се појави на суду, побегао је од новинара, фото-репортера, а пре свега, како је један коментатор рекао – од себе самог.

Уз „малу” помоћ продуцента

Прича о Чарлсу ван Дорену непосредно је везана за почетак квизоманије у САД. Када је у јуну 1955. године CBS, једна од водећих телевизијских мрежа, почела да емитује квиз „64.000 долара за питање”, и сами организатори били су изненађени одјеком који је емисија имала. За само 10 недеља 47 милиона Американаца пратило је преко својих пријемника како непознати појединци пре-

ко ноћи постају прави ТВ јунаци.

Један од љубимаца био је и њујоршки полицајац Редмонд О'Хенлон који је зарадио 16.000 долара одговарајући на питања о Шекспиру и његовом делу. Ђино Прато, симпатични обућар италијанског порекла, одушевљавао је познавањем италијанске опере и добио 32.000 долара, а читаву суму од 64.000 осваја један амерички маринач сјајно упућен у кување и гастрономију.

Очигледно, створена је успешна формула нове ТВ забаве. На десетине квизова рађа се преко ноћи. Зараза се шири и ван граница САД и поставља освајачки поход.

Конкурентска ТВ мрежа NBC морала је што пре да се укључи у игру јер се гледаност њихових емисија забрињавајуће смањивала. Задатак да осмисле што оригиналнији квиз поверен је Цеку Берију, познатом уреднику и водитељу, и продуценту Дикку Енрајту. Њихов квиз „21” кренуо је почетком септембра 1956.

Замисао је била да се суоче два такмичара и наизменично одговарају на питања која су, сходно тежини, означавана поенима од 0 до 21. Тако је учесник, поступно или одједном, могао да заради 21 бод и одговарајућу суму новца.

Све је то било лепо смишљено, али је Енрајт од почетка знао да квиз неће имати успеха све док се не појави такмичар кога ће заволети гледаоци. Срећа му се осмехнула следећег месеца. У студију NBC појавио се Херб Стемпел, војни ветеран, иначе студент на Њујоршком државном колеџу.

Енрајту је било јасно да тај омањи човек скромног порекла одговара представи о „човеку из суседства” с којим ће се гледаоци одмах поистоветити а то је пресудно за успех емисије. Свако је морао да помисли: „Кад може он, могао бих и ја!”

Такав адут Енрајт није желео тек тако да испусти. Не

обавештавајући Цека Берија о својим намерама, одлучио је да „помогне” Хербу Стемпелу да победи. Позвао га је у свој стан и изложио му план.

– Знао сам одмах да није у реду да ми Енрајт унапред даје одговоре на питања која ће бити постављена у квизу – касније је сведочио Стемпел – али нисам могао да одолим. Читавог живота био сам сиромашан и непознат. Идеја о слави и новцу толико ме опила да је, једноставно, превагнула над чињеницом да се упуштам у нешто непоштено.

Енрајт је до детаља разрадио како ће Стемпел изгледати пред камерама и на која ће питања знати одговор. Нико није могао ни да сања да је наступ (и победа) тог симпатичног смушењака унапред изрежиран.

Углавном, сви су били задовољни – одговорни у NBC што је квиз „21” вратио гледаоце, Цек Бери зато што су Енрајт и он имали среће да „случајно” налете на право такмичара, а Стемпел што је за само осам недеља победио све изазиваче, зарадио 69.500 долара и постао звезда.

Тако је започела једна од највећих превара у историји америчке телевизије.

Чувени син познатог оца

Једног дана почетком новембра 1956. у студио NBC ушетао је Чарлс ван Дорен. Хтео је да окуша срећу у преподневном „Тик-так” квизу. Али, када је Енрајт угледао тог младог углађеног човека и још чуо његово презиме, учинило му се да је сам Бог умешао прсте у његов живот.

Додуше, Чарлса ван Дорена убедио је друкчијом причом: лаж у којој треба да учествује није толико страшна кад се имају у виду њени, тако рећи, племенити разлози – Чарлс ће постати симбол успешности свих америчких интелектуалаца.

Цек Бери и даље није слутио шта му се ради иза леђа. Кад је у првој емисији питао

Чарлса да ли је у неком сродству са Марком ван Дореном, чувеним књижевником и професором на универзитету Колумбија, младић је рекао „да” и направио значајну паузу, по провереном Енрајтовом сценарију. Затим је додао да је Марк његов отац.

– А шта су вам остали чланови породице Ван Дорен?

– Дороти ван Дорен, романописац и аутор познате књиге „Жена на селу”, моја

С најавом „Мозак против долара” и „Шампион квиза Ван Дорен” чувени недељник „Тајм” био је само један од стотине листова који су се надугачко и нашироко бавили случајем – Чарлс

ЕВАРА

је мајка, а Карл ван Дорен, биограф Бенцамина Френклина, био ми је стриц.

У поређењу са противником оваквог порекла Херб Стемпел заиста није имао више шта да тражи. После краћег пријатељског убеђивања и благе претње да му не падне на памет да се побуни Стемпел је добио детаљна упутства на која питања у емисији неће знати да одговори.

Чарлс ван Дорен сијао је таквим сјајем да је цела Америка била опијена његовим успехом. За њим су подједнако уздисале и кћерке и мајке, дивили му се студенти, професори се дичили „бриљантним интелектуалним изданком”...

Угледни недељник „Тајм” посветио му је насловну страну, добијао је по 20.000 писама недељно, стизале су му понуде за филм, позиви за предавања и разне наступе.

Од краја новембра 1956. до марта наредне године

Чарлс је дао око 500 интервјуа, почео је да се појављује и као гост других телевизијских станица, а у јутарњем програму имао је чак и своју емисију. Давао је приказе књига, позоришних представа. Његово мишљење почело је да се уважава.

У квизу је зарадио 129.000 долара, за NBC је потписао једногодишњи уговор „тежак” 50.000 долара, а добио је и стипендију на Колумбија универзитету и шансу да постане предавач.

Нерањива квиз-империја?

Квиз-империја, како су је назвали новинари „Тајма”, деловала је као утврђење. Гласине о људима који су стајали иза квизова и о непоштењу такмичара нису никога узбуђивале.

Узалуд је грешни Херб Стемпел куцао на врата разних листова нудећи истиниту причу. Ником није падало на памет ни да га саслуша, баш као ни свештеника Џексона који се појавио у квизу „64.000 долара за питање” и одговарао на исто питање које је добио у току пробе.

Сви су били уверени да Стемпел и Џексон, једноставно, нису могли да поднесу успех Чарлса ван Дорена који је био тако леп, паметан...

Питање је да ли би се ова ТВ превара икада открила да Френк Хоган, тужилац из Њујорка, није одлучио да уђе у трку за Амерички сенат као демократски кандидат.

Хоган је просто вапио за афером која би скренула пажњу на њега и послужила му као адут у предизборној кампањи. Бацио се на проучавање гласина о квизовима. Било је то негде у августу 1958, али требало је да прође још годину дана да би се сазнала истина.

Званична суђења учесницима велике обмане почела су тек 6. октобра 1959. Ван Дорен је требало да се појави као сведок наредног дана.

Чарлс ван Дорен јавио се адвокату тек 12. октобра и обећао да ће се повући у кућу свог оца у Конектикату да напише „целу истину”.

Његова исповест на суду, кад се појавио тек кроз неколико дана, трајала је читавих 95 минута. Понеког је чак успео и да гане, али не и већину. Ту превару нико није могао да му опрости. Чарлс ван Дорен, оличење лепоте, поштења, памети, осуђен је, једноставно, на – заборав.

В. С.

РОН И НЕМАН

Велика бела ајкула изронила је из воде и кренула ка шеснаестогодишњем серферу. Значи, то је крај, помислио је...

Као успомена на блиски сусрет с ајкулом Ронијелу Џејкобсу остала је даска за серф на којој се виде трагови зуба немани дугачке десет метара која је младићу ипак спасла живот

У првом тренутку нисам схватио шта ме је снашло – прича шеснаестогодишњи Ронијел Рон Џејкобс. – Заједно са даском за серф нешто ме је силовито одбацило у ваздух. Пао сам натраг у воду и већ следећег часа схватио каква се то сила поиграва са мном. Из океана је изронила огромна бела ајкула, највећа коју сам икада видео. Кренула је према мени...

Промашила је!

Ронијел Џејкобс устао је веома рано и кренуо ка обали јужноафричког залива Џефри. Волео је да вози серф кад на плажи још није било света и осталих серфера. Тада му се чинило да таласи Индијског океана припадају само њему.

И тог августовског јутра прошлог лета Рон се отиснуо од обале, стао на даску и зајахао на таласима. Није возио ни десет минута кад се нашао очи у очи с немани дугачком десет метара. Био је удаљен од обале само стотинак метара,

али свестан да је бесмислено и да покушава да побегне чељустима ајкуле.

– Гледао сам те злокобне очи и знао да ми нема спаса. Кад је ајкула кренула према мени, зажмурио сам и помислио „Боже, само да се не мучим много!“

Како је ајкула промашила Рона, остале тајна, тек уместо у несрећног младића њене чељустии зариле су се у даску од фибергласа.

Покушавајући да се ослободи серфа, ајкула је почела да се батрга и плива у круг. Била би то срећна околност за Ронијела Џејкобса само да пластичним ужетом, дугачким око два метра, није био везан за даску. То је правило за све серфере. Прво допливају до места у мору где се стварају таласи и, пре него што скоче на даску, глежањ завежу ужетом које је закачено за њен крај.

Тако је Рон избегао чељустии, али, на жалост, то није био и крај његовим мукама. Ајкула га је невероватном брзином и силином вукла кроз воду.

– Крв ми се ледила у жилама – сведочи Рон. – Требало је само да одвежем

уже и био бих слободан. Али, то једноставно није било могуће. Та огромна бела неман, очигледно изbezумљена што не може да извуче зубе из даске, није мировала ни секунд. А све те њене нагле покрете осећао сам и ја. Чинило ми се да се распадам...

Онда, сасвим ненадано, ајкула се окренула и запливала ка Рону. Уместо да га шчепа, прошла је тик уз њега окрзнувши га телом.

– Осећај да такав крвожедни створ иде право према теби заиста не може да се преприча. Ни сам не разумем како сам све то преживео. А агонија је тек почињала.

И даље настојећи да се реши даске за серф ајкула је нагло заронила. Наравно, и Ронијел за њом.

Једном серфер – увек серфер

– Мислио сам да ми ниједан део тела неће остати на месту. Као да су ми се и зуби померали у вилицама. Ајкула ни трена није губила снагу. Држала ме је под водом толико дуго да сам почео да губим дах. Има ли краја овим мукама, питао сам се. Па мени ће се распући плућа!

Као што је изненада заронила, ајкула је исто тако неочекивано испливала на површину. Ронијел Џејкобс, не верујући још у толику срећу, просто је гутао ваздух плућима која су га болела. Да су још само мало остали под водом, сигурно би се удавио.

Чим је повратио снагу, Рон је почео да виче „Упомоћ!“, али је убрзо одустао од дозивања. И да је било неког на плажи, не би могао да му помогне. Сем тога, било му је важније да помно прати сваки следећи покрет рибе крволока.

Ајкула је наставила свој претећи плес око младића. Површина воде пенила се од јаких удараца репом и њеног извијања тела и главе.

Коначно, десило се чудо. Уже везано око Ронијевог десног чланка попустило је. Био је слободан! Истовремено се и ајкула ослободила даске. Наступио је тренутак одлуке. Ронијел Џејкобс још једном се нашао очи у очи са ајкулом. Није знао шта да предузме.

– Секунде су одмицале дуге као године. Нека чудна тишина надвила се над океаном. Зар ће ме после свега ипак раскомадати, мислио сам зурећи у ту белу неман. Несвестан шта радим, ухватио сам даску и грчевитим замасима запливао ка обали. Нисам смео да се окренем и видим да ли ме ајкула прати.

Пливао сам панично се плашећи да ћу осетити чељустии како ми се заривају у тело. Ипак сам безбедно стигао. Кад сам се нашао на плажи, потрчао сам колико су ме ноге носиле. Нисам се заустављао све док нисам дошао до куће. Касније ми је то било смешно. Бежао сам од ајкуле и кад сам се увећико докопао сигурности копна.

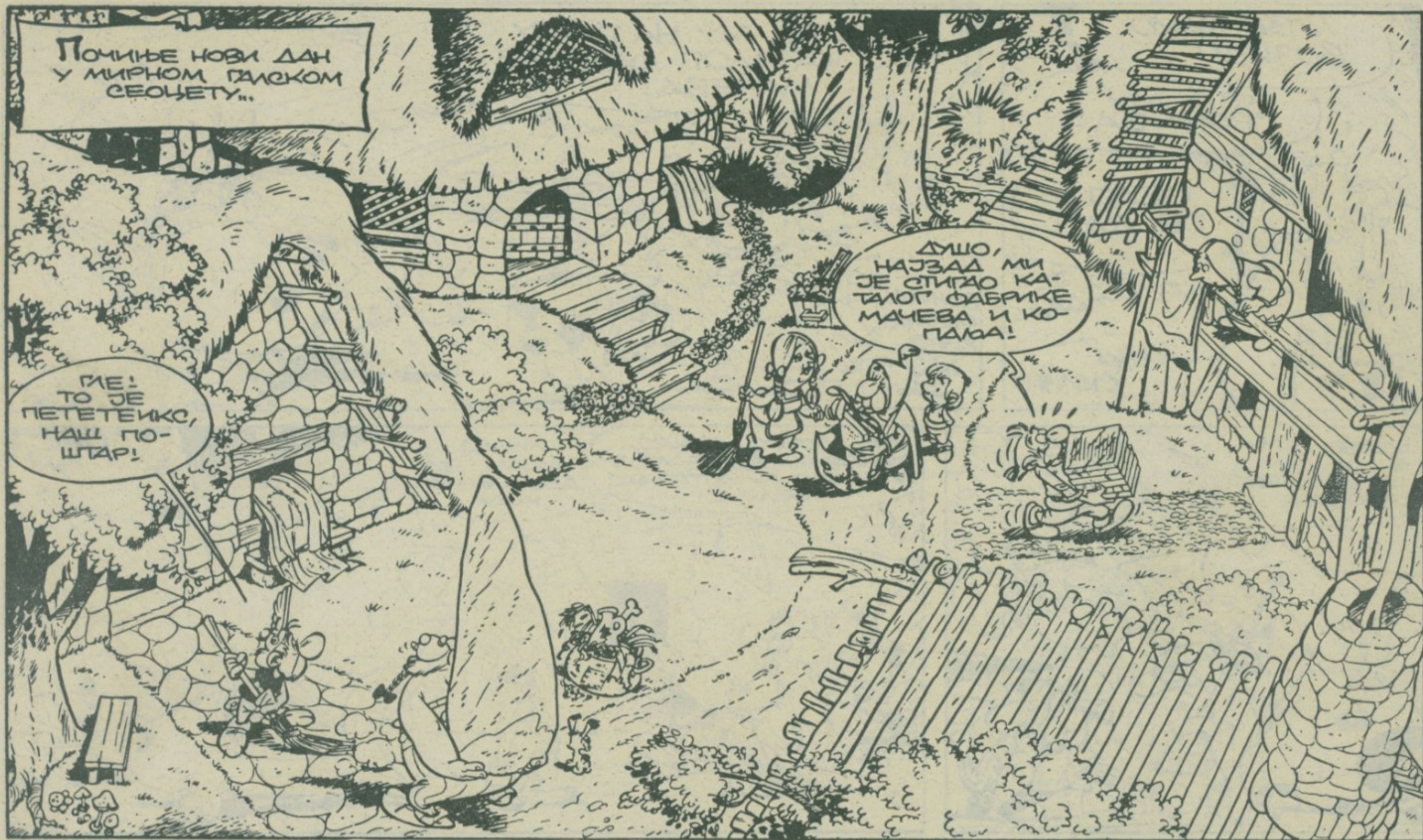
Ако мислите да сам одустао од вожње на таласима, варате се. Већ следећег дана био сам на океану. Оно што ми се десило једном, сигурно не може да се понови!

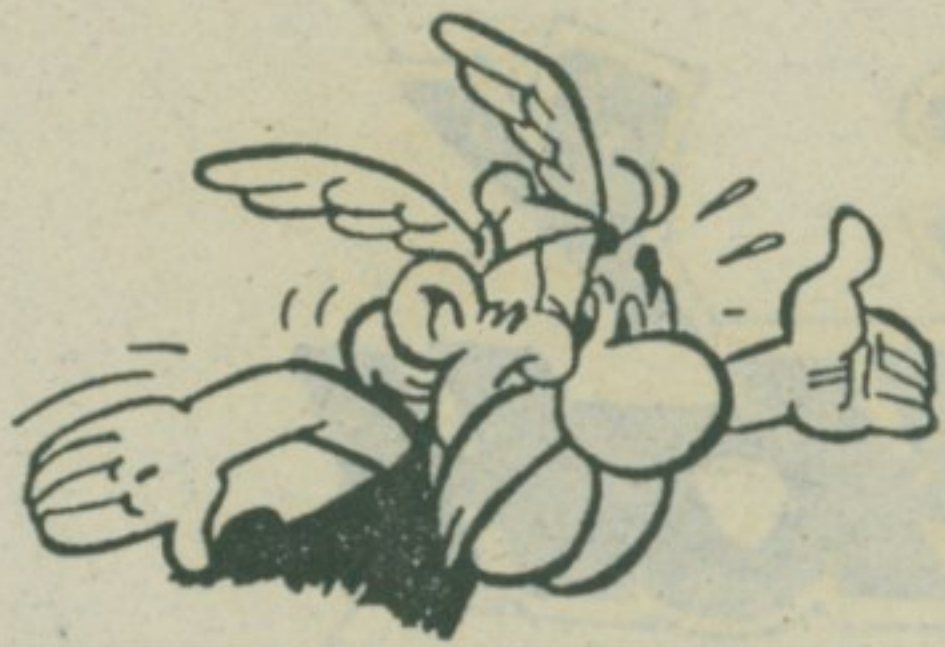
В. С.

ПИСМЕ: ГОШМИН
(GOSCINNY)

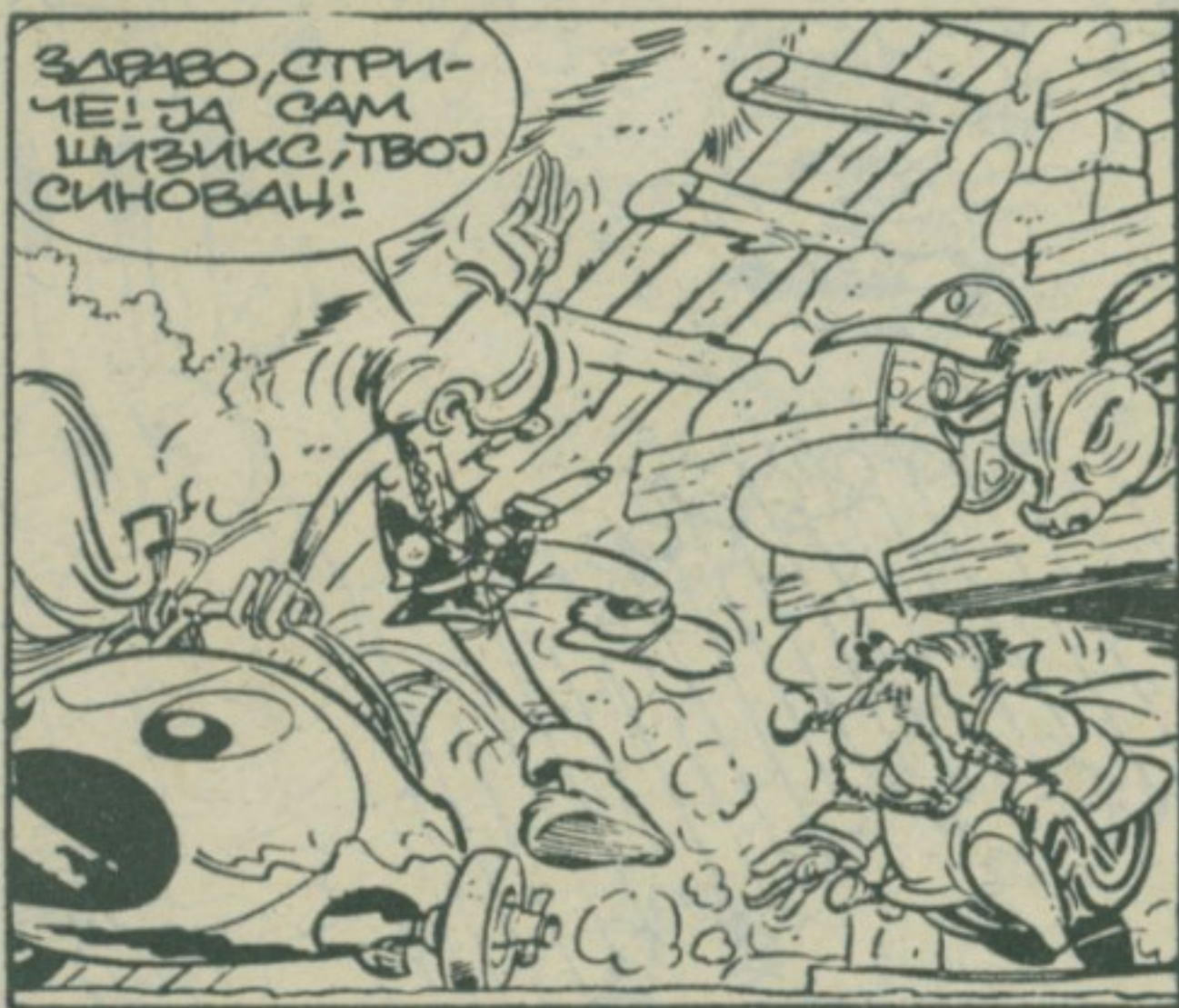
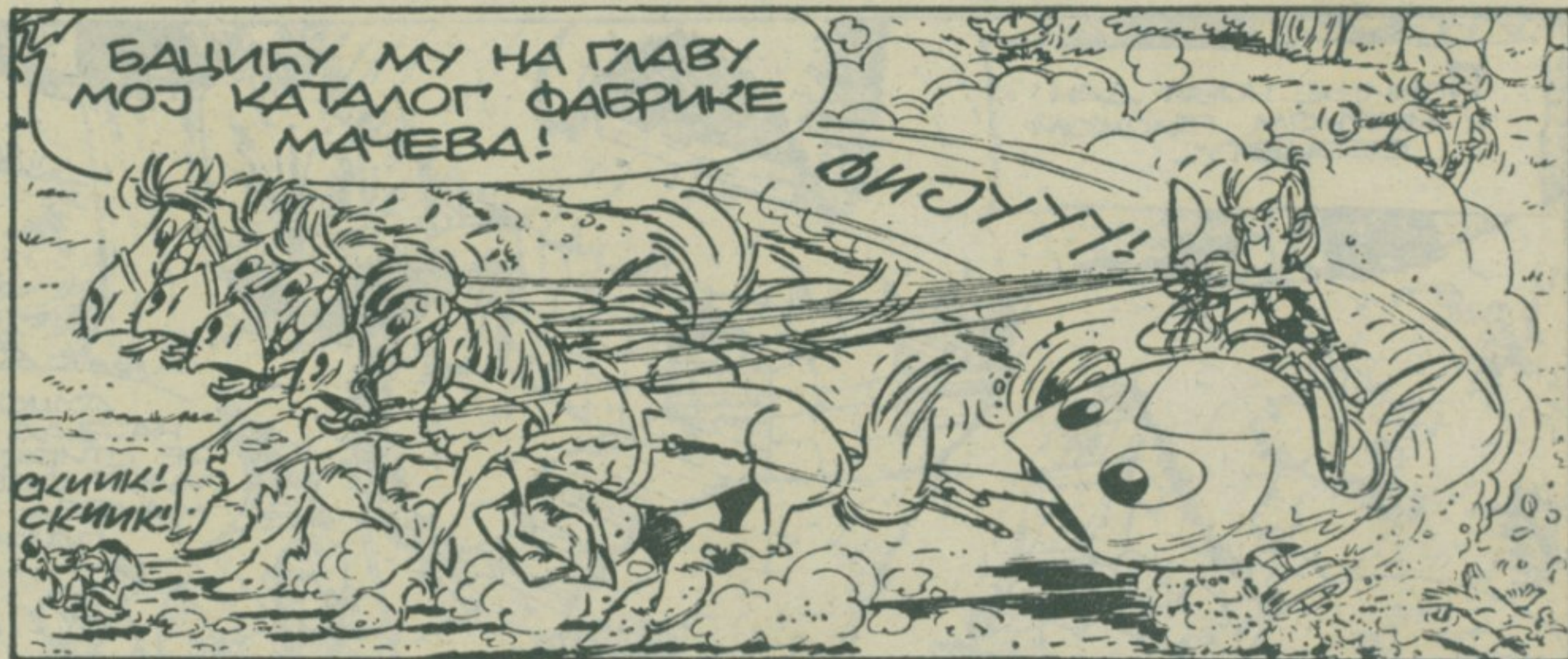
ЦРТА: УДЕРЦО
(UDERZO)

АСТЕРИКС У НОРМАНДИЈИ

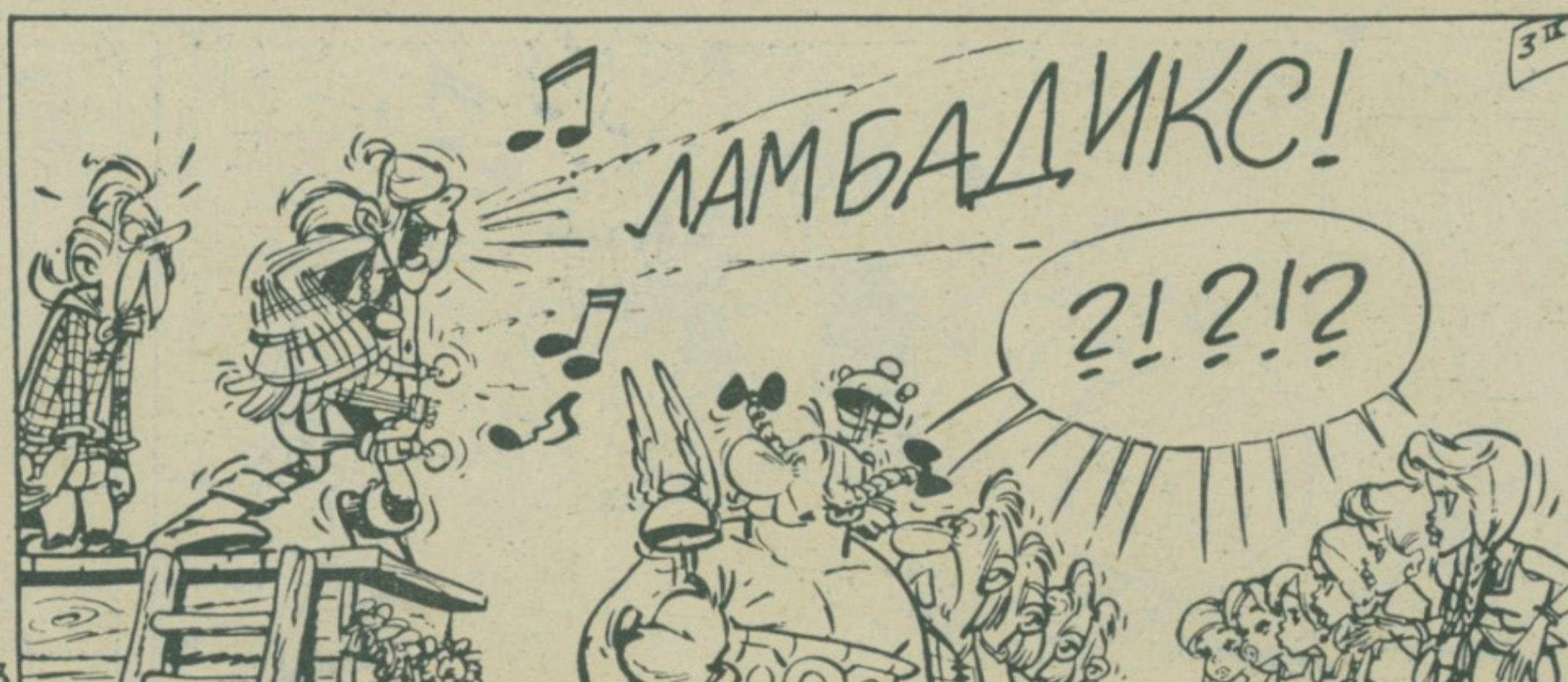

АСТЕРИКС, ЈУНАК ОВИХ АВАНТУРА. ОМАЛЕН, БИСТАР, РАТОВОРАН, СПРЕМАН ЈЕ ДА ОБАВИ СВАКИ, И НАЈОПАСНИЈИ ЗАДАТАК. СВОЈУ НАДЉУДСКУ СНАГУ ДАЈУЈЕ ЧАРОВНОМ НАПИТКУ ВРАЧА ПАНОРАМИКСА...

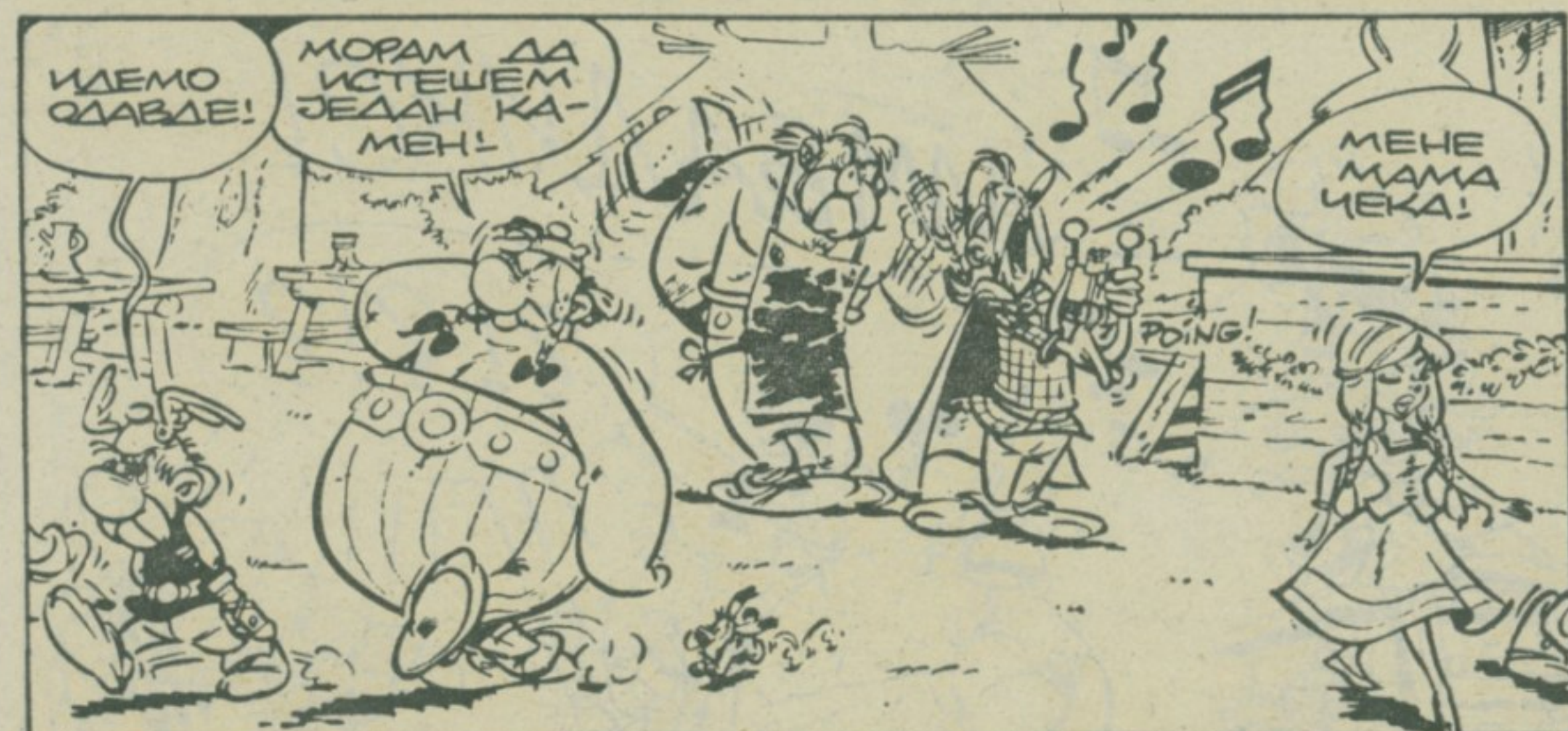

ОБЕЛИКС, АСТЕРИКСОВ НЕРАЗДВОЖНИ ПРИЈАТЕЉ, ПО ЗАНАТУ НОСАН МЕНДИРА (КАМЕНИХ СПОМЕНИКА), СВЕ ЋЕ ДРУГО ОСТАВИТИ ДА БИ С АСТЕРИКСОМ ПОШАО У НОВУ ПУСТОЛОВИНУ. ПОД УСЛОВОМ ДА ИМА ДОБРЕ ТУЧЕ И МАЧНИХ ВЕТРОВА...

ПАНОРАМИКС, СТАРИ И МНОГО ПОШТОВАНИ ДРУМД (ВРАЧ),
БЕРЕ ИМЕЉУ И ПРИПРЕМА ЧАРОВНЕ НАПИТКЕ. ЊЕГОВ НАЗВЕДИ
УСПЕХ ЈЕ НАПИТАК КОЈИ БОРЦИМА ДАЈЕ НАПРИРОДНУ СНАГУ.

ТАНДАРЭБРИКС ЈЕ СЕОСКИ ПОГЛАВАР. ХРАВАР,
ДОСТОЈАНСТВЕН, УЖИВА ПОШТОВАЊЕ СВОЈИХ
ПОТЧИЊЕНИХ. ПЛАШИ СЕ САМО ЈЕДНЕ СТВАРИ:
ДА МУ НЕБО НЕ ПАДНЕ НА ГЛАВУ!!!

ПОЖИМО САД НА
ДАЛЕКИ СЕВЕР, У
ЗЕМЉУ ГДЕ НОГ
ТРАЈЕ ВИШЕ МЕ-
СЕЦИ. ТУ ЖИВЕ
ГОРДИ СЕВЕРЉА-
ЦИ, НОРМАНИ,
ВЕШТИ
МОРНАРИ
И НЕУСТРА-
ШИВИ
РАТНИЦИ!!!

НЕ МОЖЕ ВИШЕ
ПОШТЕН ГУСАР ДА
ЖИВИ! ЈЕДНОМ НА-
ЊЕМО НА НЕКОГ
ДРУГОГ ОСИМ ГАЛА
И... КРАК!

НОРМАНИ ПОШТУЈУ ТОРА,
БОГА РАТА, КОМЕ ГОДЕ КРВ
И ОГАЊ, И ОДИНА, ВРХОВНОГ
БОГА, КОЈИ ПРИРЕЂУЈЕ ГОЗБЕ
ЗА ПОГИНУЛЕ РАТНИКЕ!!!

НЕБУ!

!!! ШТО ЈЕ НАЗВАЊЕ,
НИЈЕ, НОРМАНИ
НЕ ЗНАЈУ ЗА
СТРАХ!

АКО НЕ ПОЈЕДЕШ
СУПУ С КАЗМАКОМ,
ДОБИ ЋЕ СТРАШ-
НА БАБАРОГА!

ТО ЋЕ
БИТИ
СМЕЈУ-
РИЈА!

ТО ЈЕ ВРАО НЕЗГОДНО. НЕ САМО ШТО СЕ
МАЛА ДЕЦА НЕ ПЛАШЕ БАБАРОГЕ, НЕ-
ГО И НА ДРМОВИМА НЕМА НИКАК-
ВЕ ДИСЦИПЛИНЕ!!!

КАКО СМЕТЕ ДА ПРЕ-
ТИЧЕТЕ ПОЛИЦИЈСКУ
КОЧИЈУ?

БАШ
МЕ
БРИГА!
УА, ПАЈКА-
НИ!

!!! А ШТУЦАЊЕ ЈЕ ГОТОВО
НЕИЗЛЕЧИВА БОЛЕСТ!!!

ЈОШ НИСИ ПРЕСТАО
ДА ШТУЦАШ?!

ХИК!
НЕ... ХИК!
ЗАШТО?

ДА БИ СХВАТИЛИ ШТА ЗНАЧИ
СТРАНА РЕЧ СТРАХ, НОРМА-
НИ ИЗВОДЕ НЕОБИЧНЕ ЕКС-
ПЕРИМЕНТЕ!!!

ДАКЛЕ?

НИШТА!
НАСТАВИ ДА
ЛУТАШ! БОЛИ
МЕ, АЛИ СЕ
НЕ БОЈИМ!

КОНАЧНО, ДАФ О'ЛАФ, НОР-
МАЊСКИ ПОГЛАВИЦА, СА-
ЗВАО ЈЕ СВОЈЕ РАТНИКЕ!!!

ТО ЈЕ
СРАМОТА!
СВИ ГОВОРЕ
О СТРАХУ!!!
СВИ ЗНАЈУ
ШТА ЈЕ
СТРАХ!!! САМО
МИ НЕ!

МИ КОЈИ СВЕ ЗНА-
МО! МИ, НАЈПАМЕТ-
НИЈИ НАРОД!

БАП!
БАП!
БАП!

ДОБРО, О'ЛАФЕ, А
ЧЕМУ ОДЖИ ТАЈ ОД-
МОЗНИ СТРАХ!

КАЖУ ДА СТРАХ
ДАЈЕ КРИВА ЧО-
ВЕКУ! МОРИ БЕМО
ДА ЛЕТИМО КАО
ПТИЦЕ!

БОГА
МУ!

ТОРА
МУ!

ОДИНА
МУ!

ХАРМОНИКЕ, СЕОСКИ БАРА (ПЕВАЧ). О НЕГОВОМ ТАЛЕНТУ, МИШЉЕИЊА СЕ РАЗИЛАЗЕ; ОН СМАТРА ДА ЈЕ ГЕНИЈЕ, А СВИ ОСТАЛИ - ДА ГА ЈЕ МУКА СЛУШАТИ. ИНАЧЕ, КАД НЕ ОТВАРА УСТА, ЗАИСТА ЈЕ ДОБАР ДРУГАР...

ПРЕДЛАЖЕМ
ДА ОДМАХ ЗА-
ГЛОВОМО КА ЗЕМ-
ЉАМА КОЈЕ ПО-
ЗНАЈУ СТРАХ! ОП-
ЈАЧКАЋЕМО ИХ И
САЗНАЋЕМО
ЊИХОВУ ТАЈ-
НУ!

ВАЖИ!

ТАКО ЈЕ!

ЖИВЕО О'ЛАО,
НАШ БОЉА!

МОГЛИ БЕМО ДА КАЖЕМО:
НОРМАНИ ЗНАЈУ ШТА ЈЕ
СТРАХ! ПОСТАВЕМО
НАЈВЕЋИ ПЛАШ-
ЉИВИ НА
СВЕТУ!

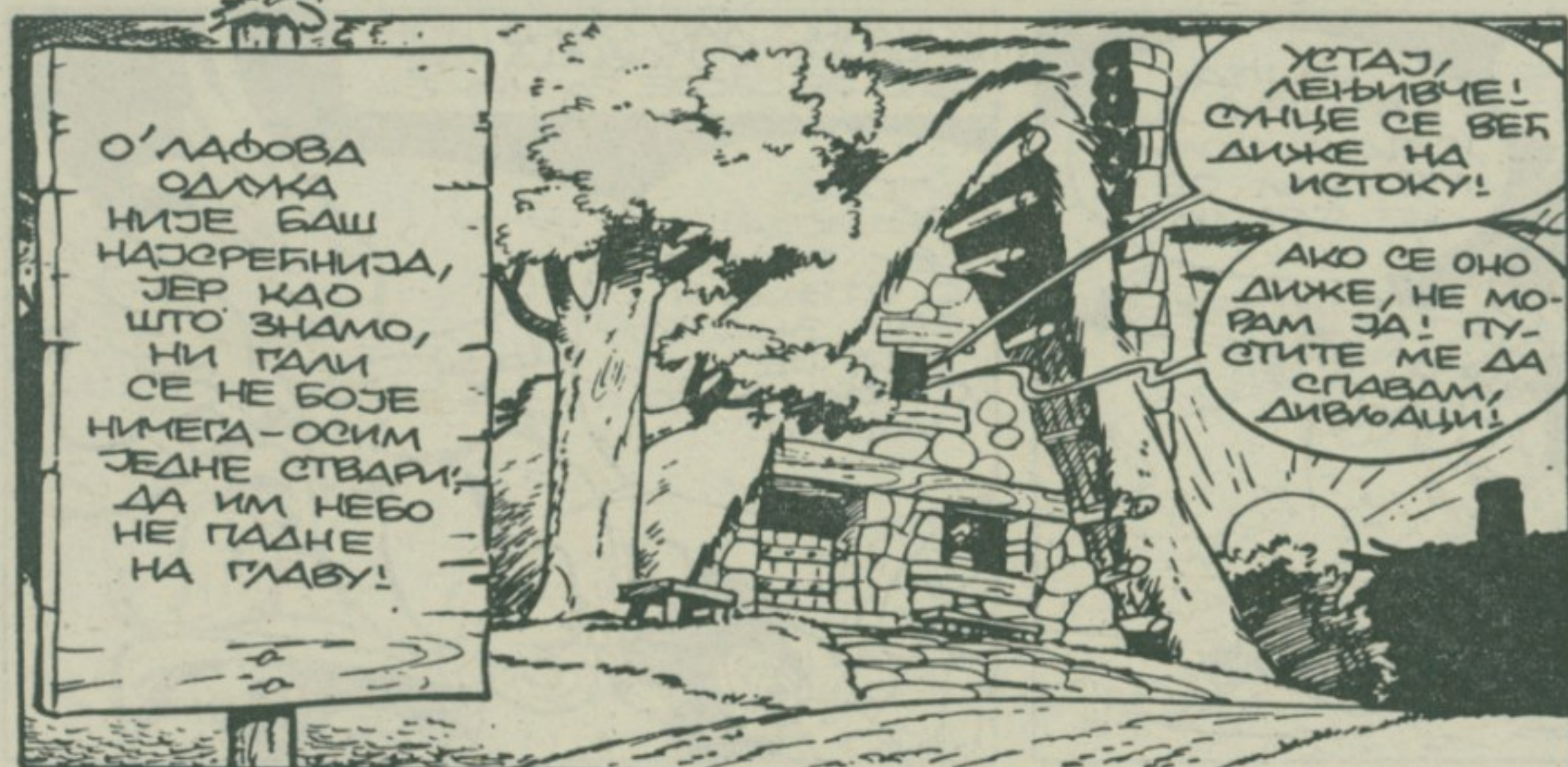
НЕКА СЕ ПОСТАВИ
ПИРЕ ПО НАШЕМ НА-
РОДНОМ ОБИЧАЈУ - У
ЛОБАЊАМА ПОБЕЂЕ-
НИХ НЕПРИЈАТЕ-
ЉА!

ИСТЕ НОГИ, ЈЕДАН
ДРАКАР, МОГНИ ВИ-
КИНШКИ ЈЕДРЕЊАК,
ПРЕГНУ МРКИХ РАТ-
НИКА, ЗАГЛОВОМО ЈЕ
МОРЕМ...

КУДА ГЛОВОМО,
О'ЛАО?

ОНАКО
НАСУМИЦЕ!
ИЗАБРАО САМ
ГАЛИЈУ, ПА-
РАГРАФЕ!

О'ЛАОВА
ОДЛУКА
НИЈЕ БАШ
НАДРЕГНИЈА,
ЈЕР КАО
ШТО ЗНАМО,
НИ ГАЛИ
СЕ НЕ БОЈЕ
НИМЕГА - ОСИМ
ЈЕДНЕ СТВАРИ,
ДА ИМ НЕБО
НЕ ПАДНЕ
НА ГЛАВУ!

УСТАЈ,
ЛЕЉИВЧЕ!
СУЊЕ СЕ ВЕГ
ДИЖЕ НА
ИСТОКУ!

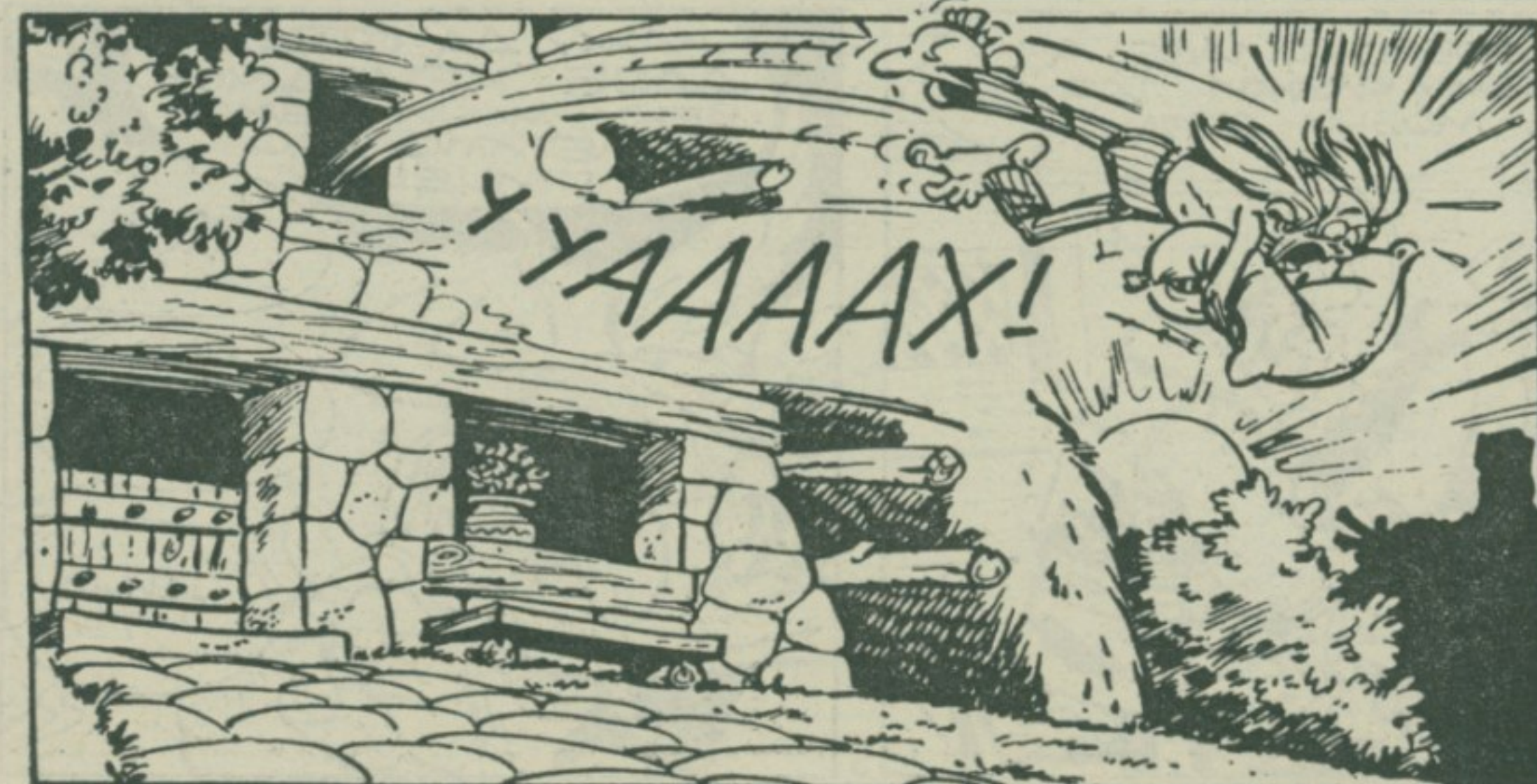
АКО СЕ ОНО
ДИЖЕ, НЕ МО-
РАМ ЈА! ПУ-
СТИТЕ МЕ ДА
СПАВАМ,
ДИВЉАЦИ!

У ЛУТЕЦИЈИ,
ЈА У ОВО
ДОБА
ЛЕЖЕМ!

ОБЕЛИКЕ,
ДА МУ
ПОМОГНЕШ
ДА УСТА-
НЕ?

ВАЖИ,
АСТЕ-
РИК-
СЕ!

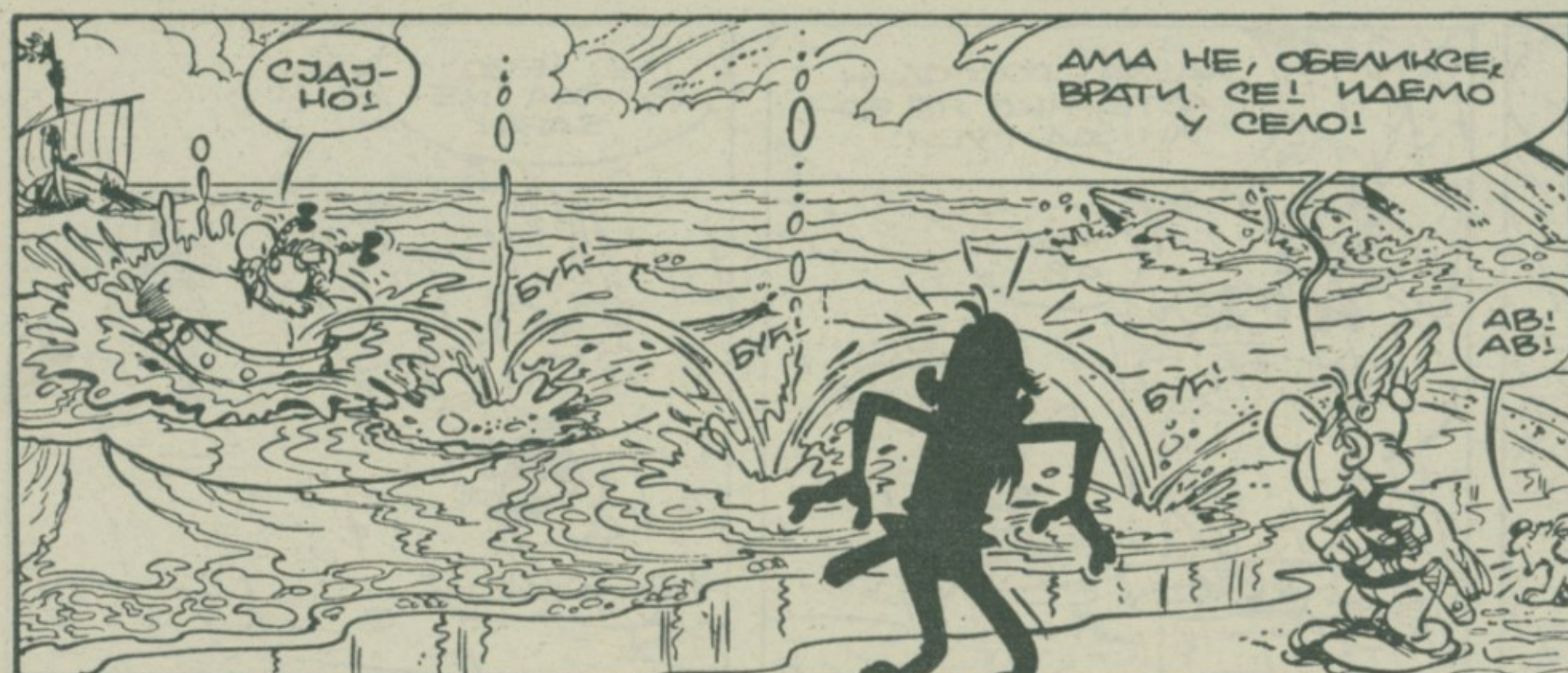
УУААААХ!

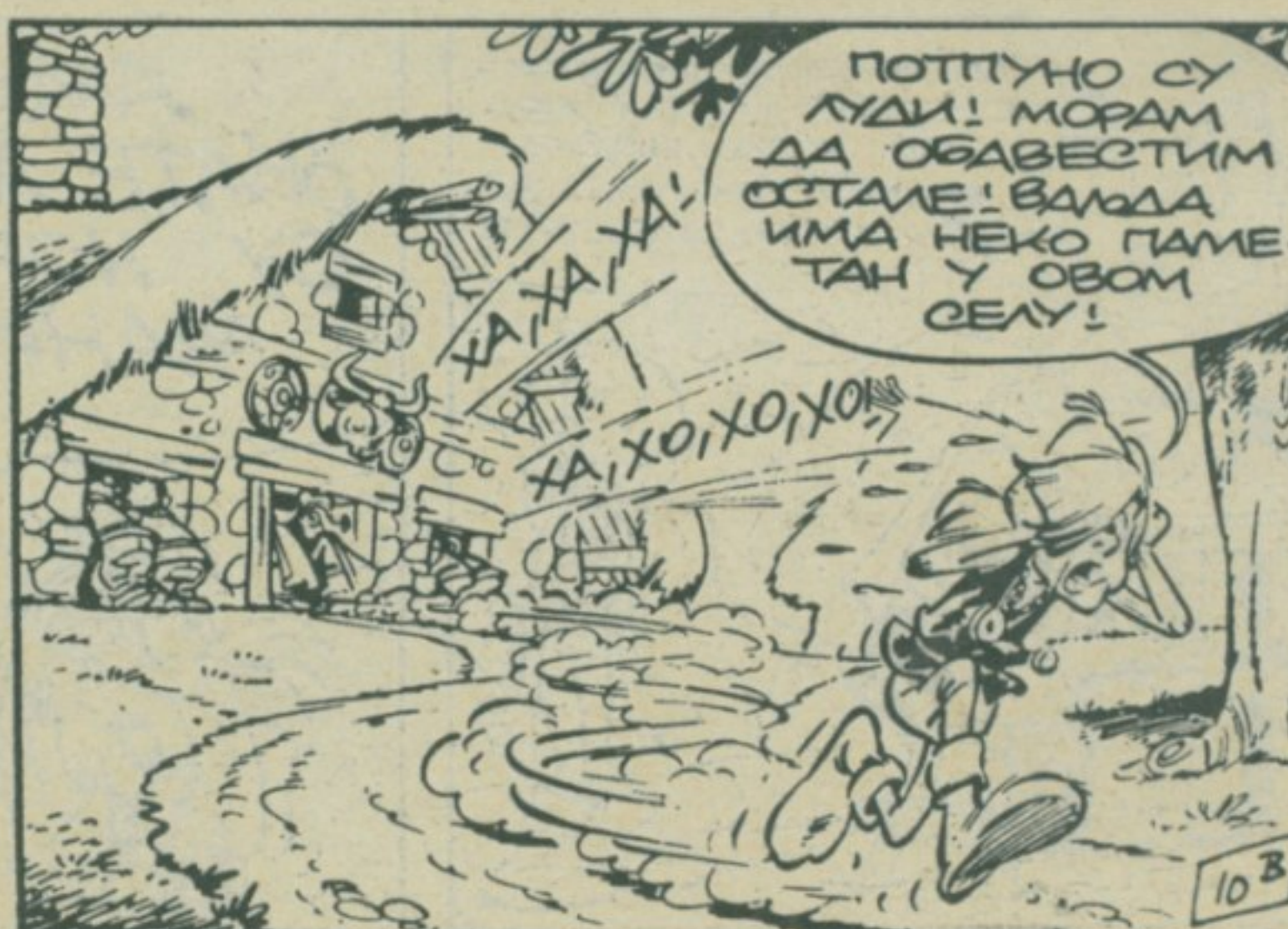
ОВО СЕ ЗОВЕ
БРЗО УСТАЈАЊЕ!

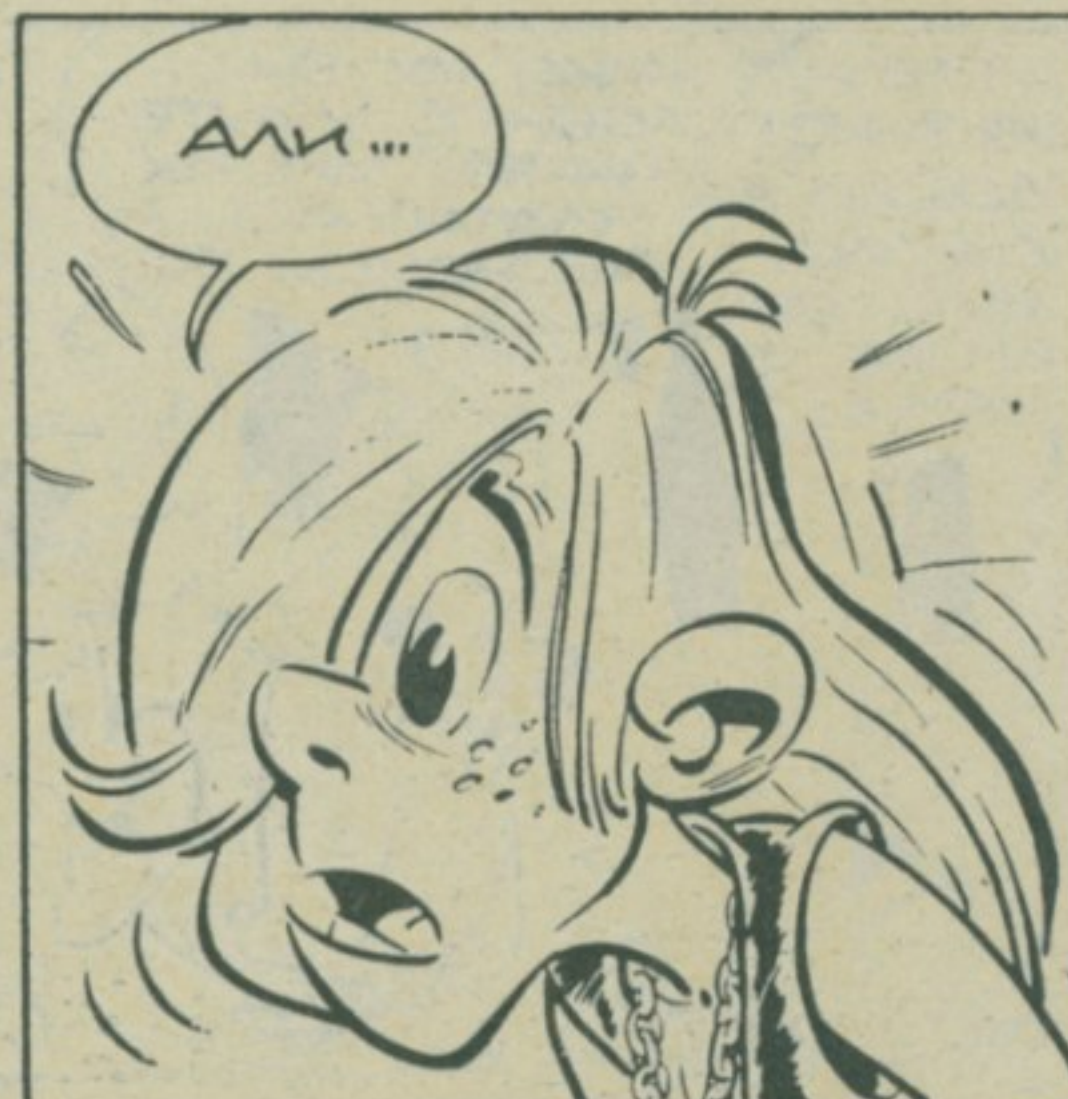
ТРЕС!

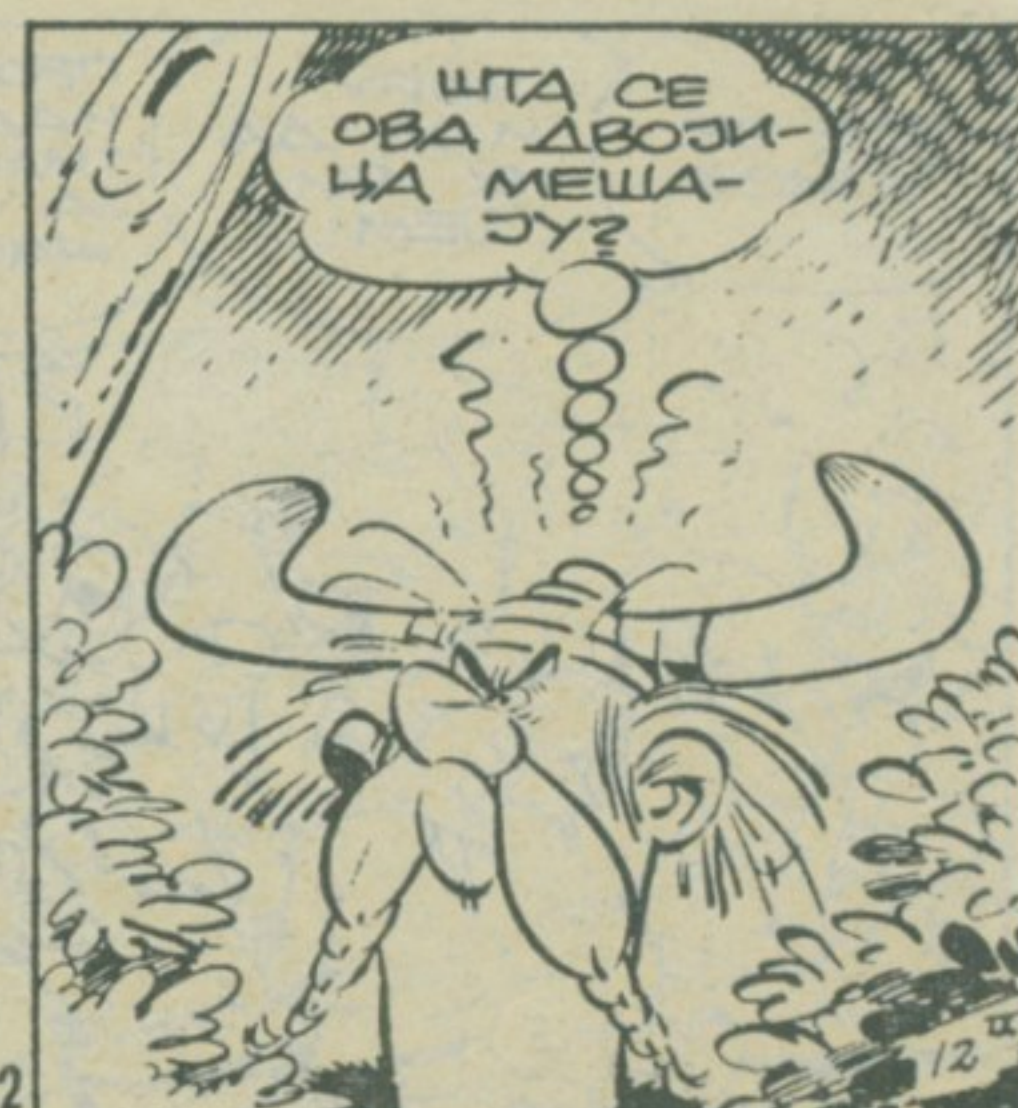

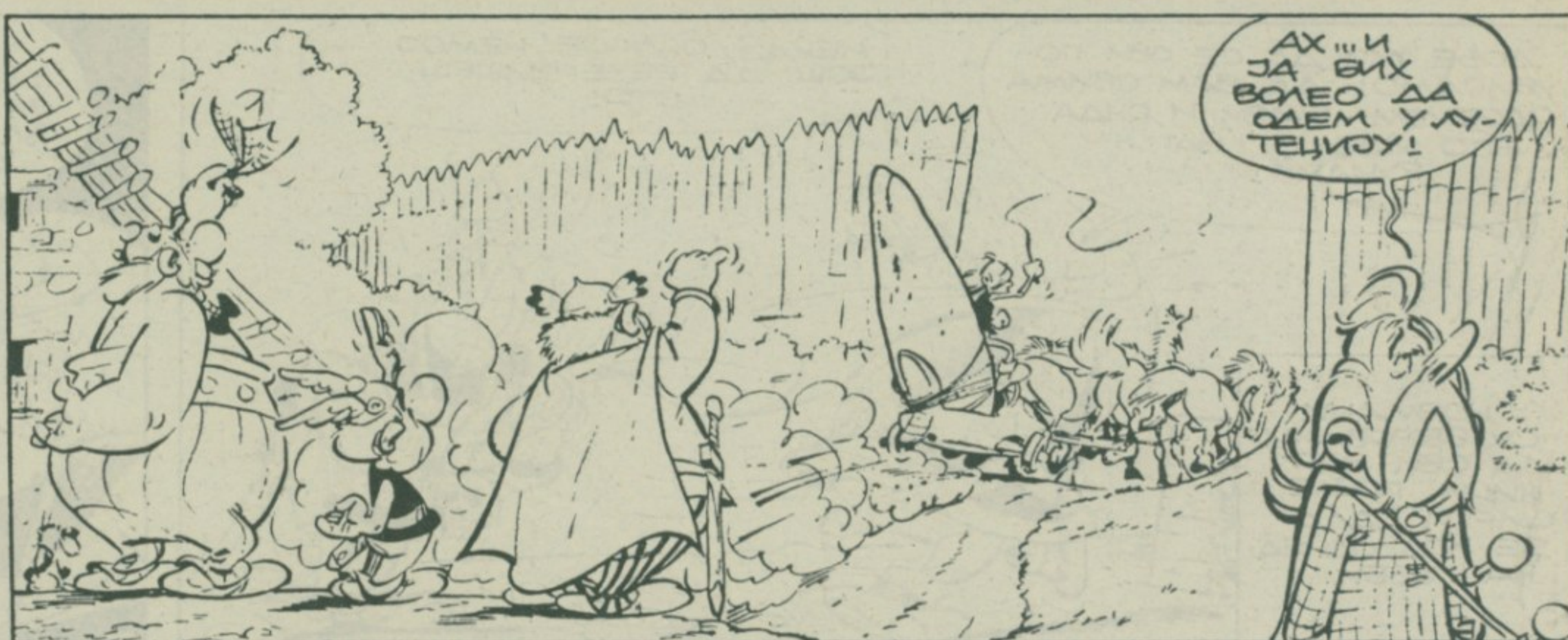

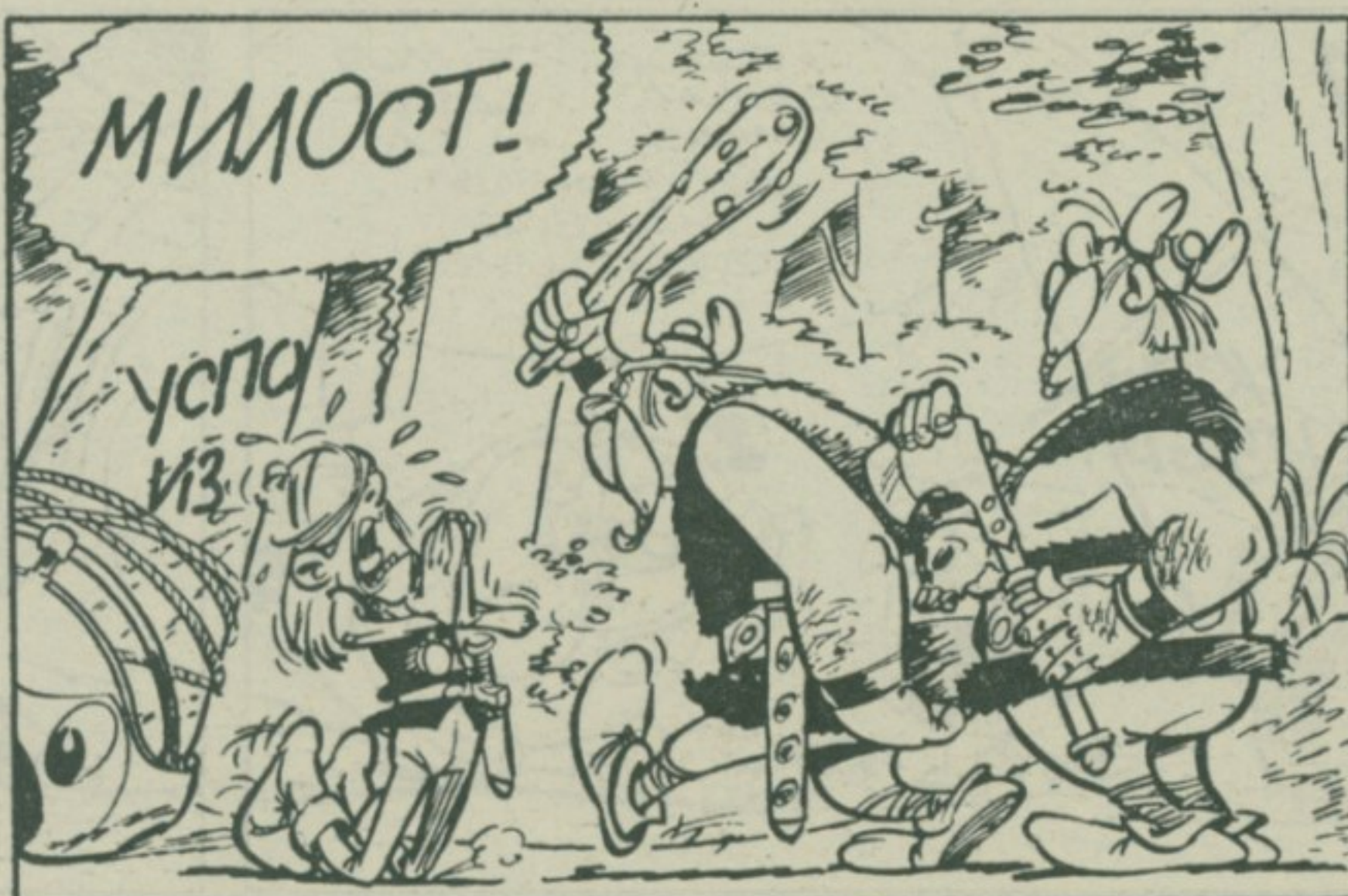

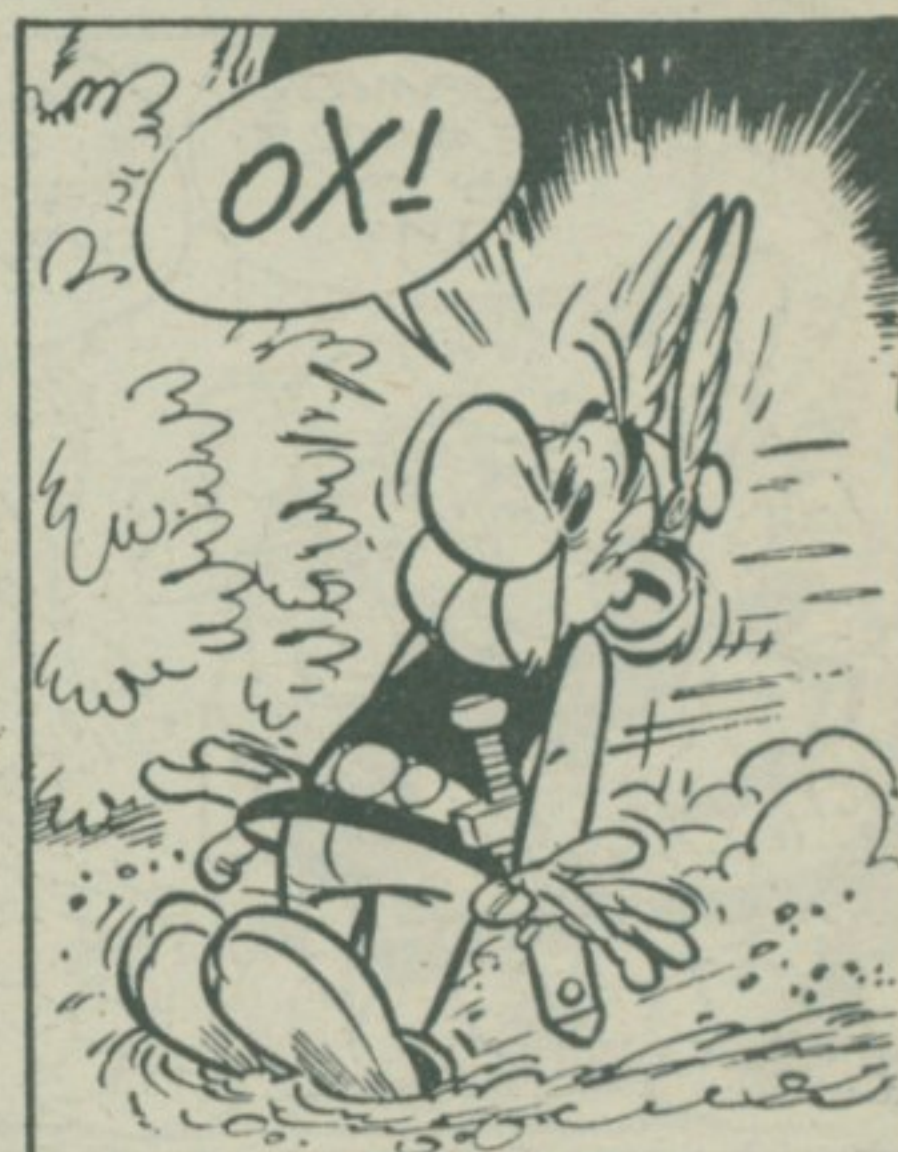

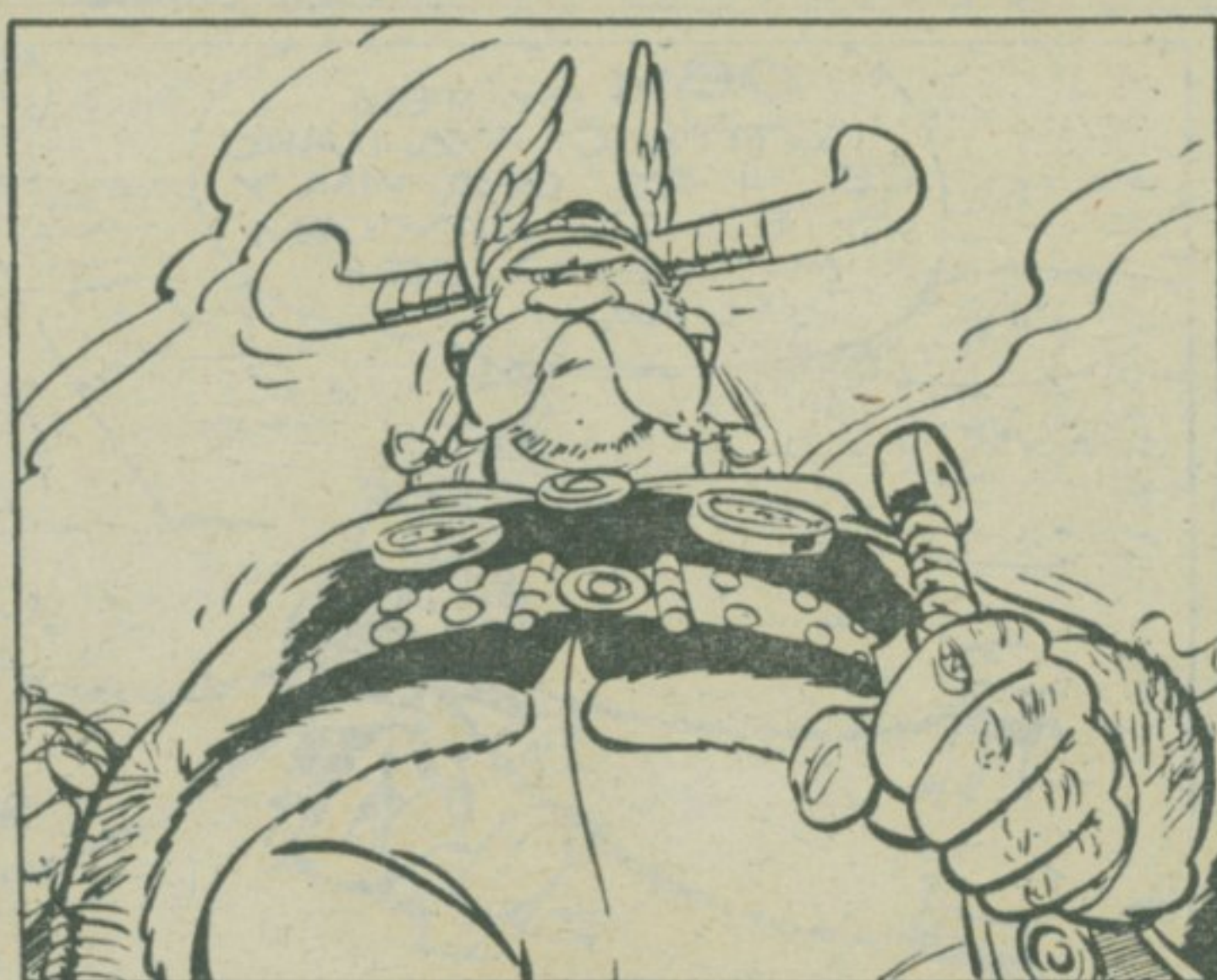
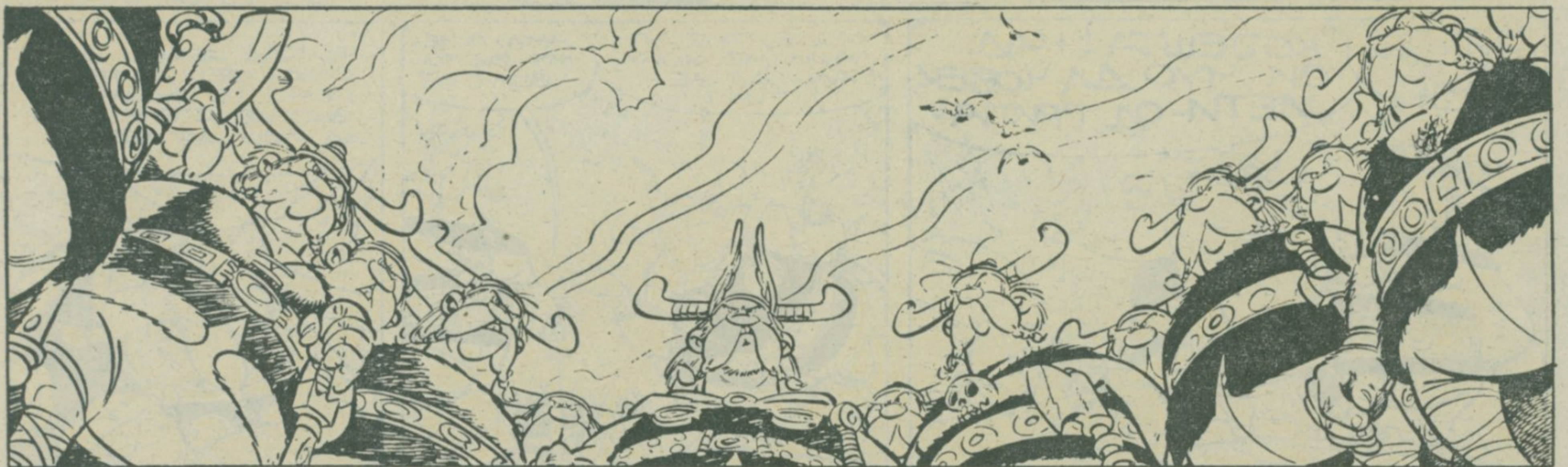
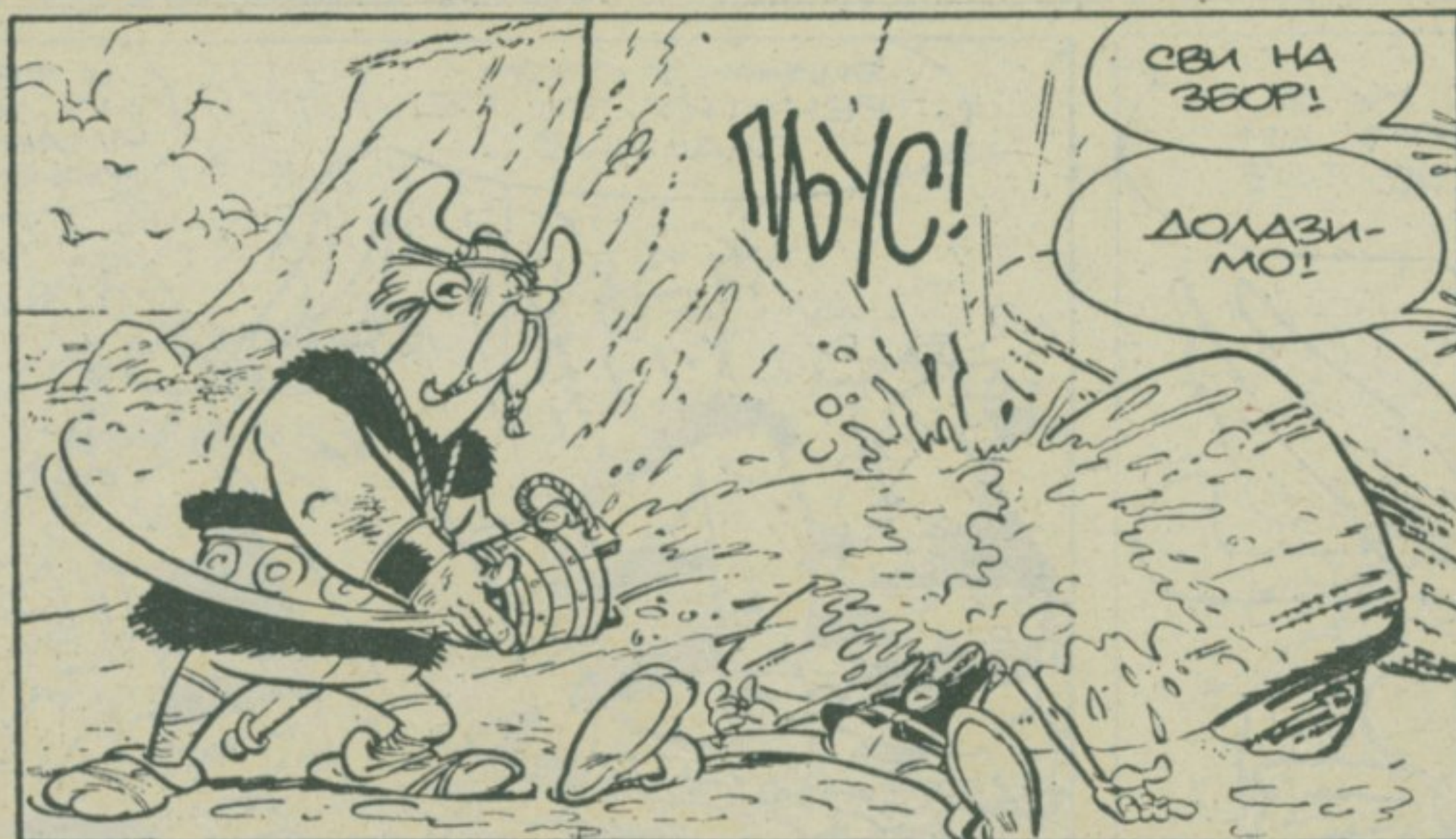
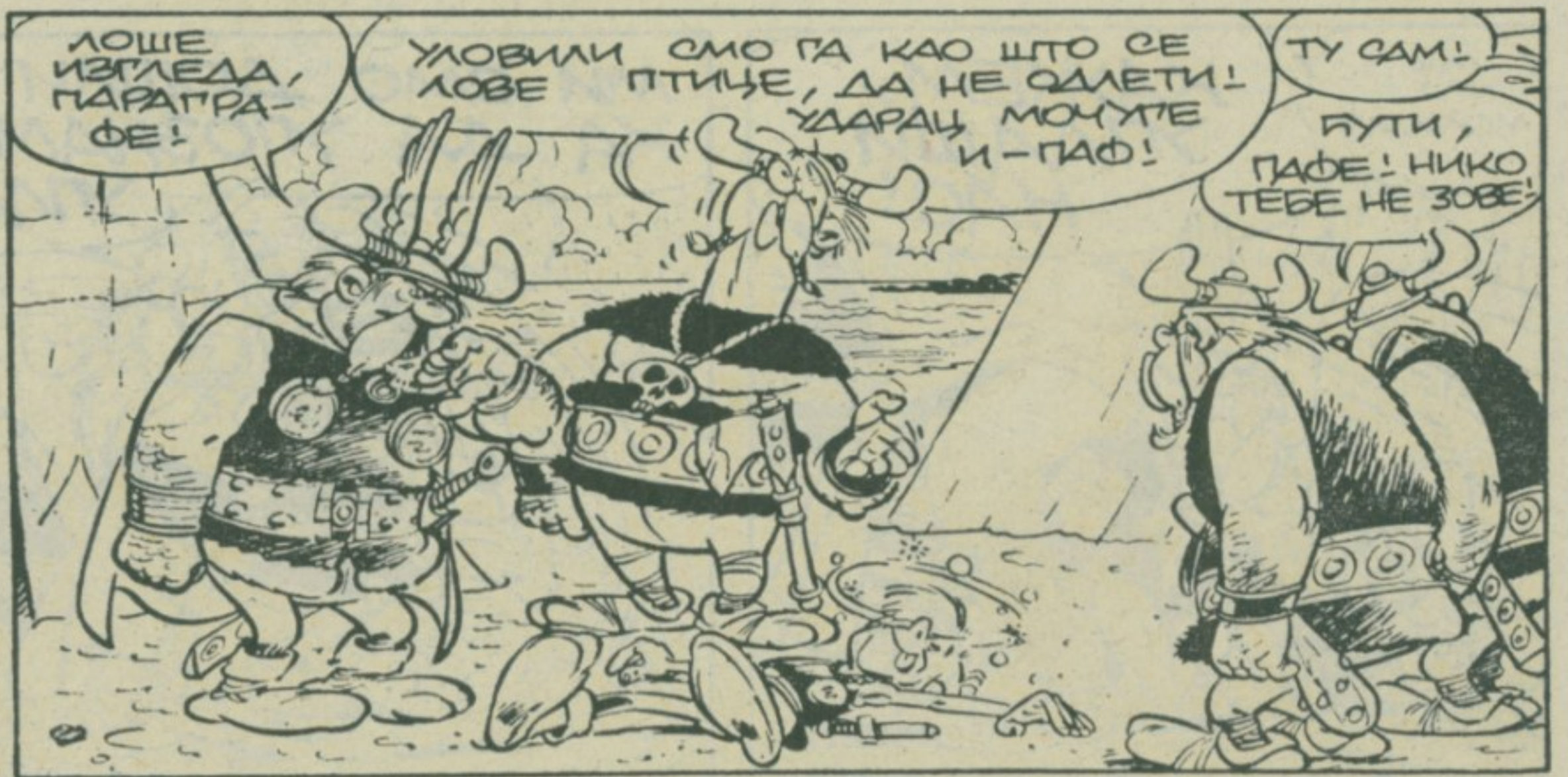

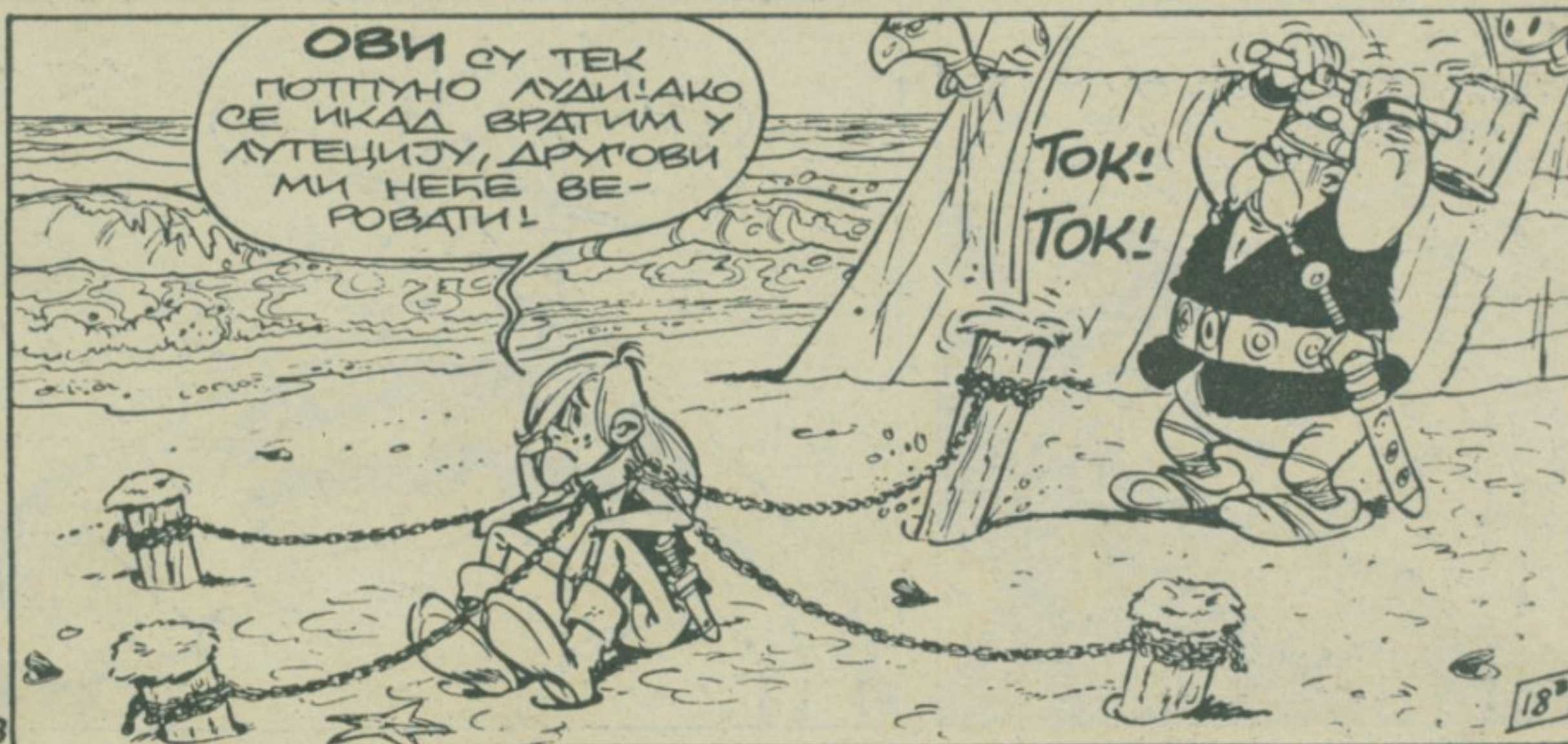

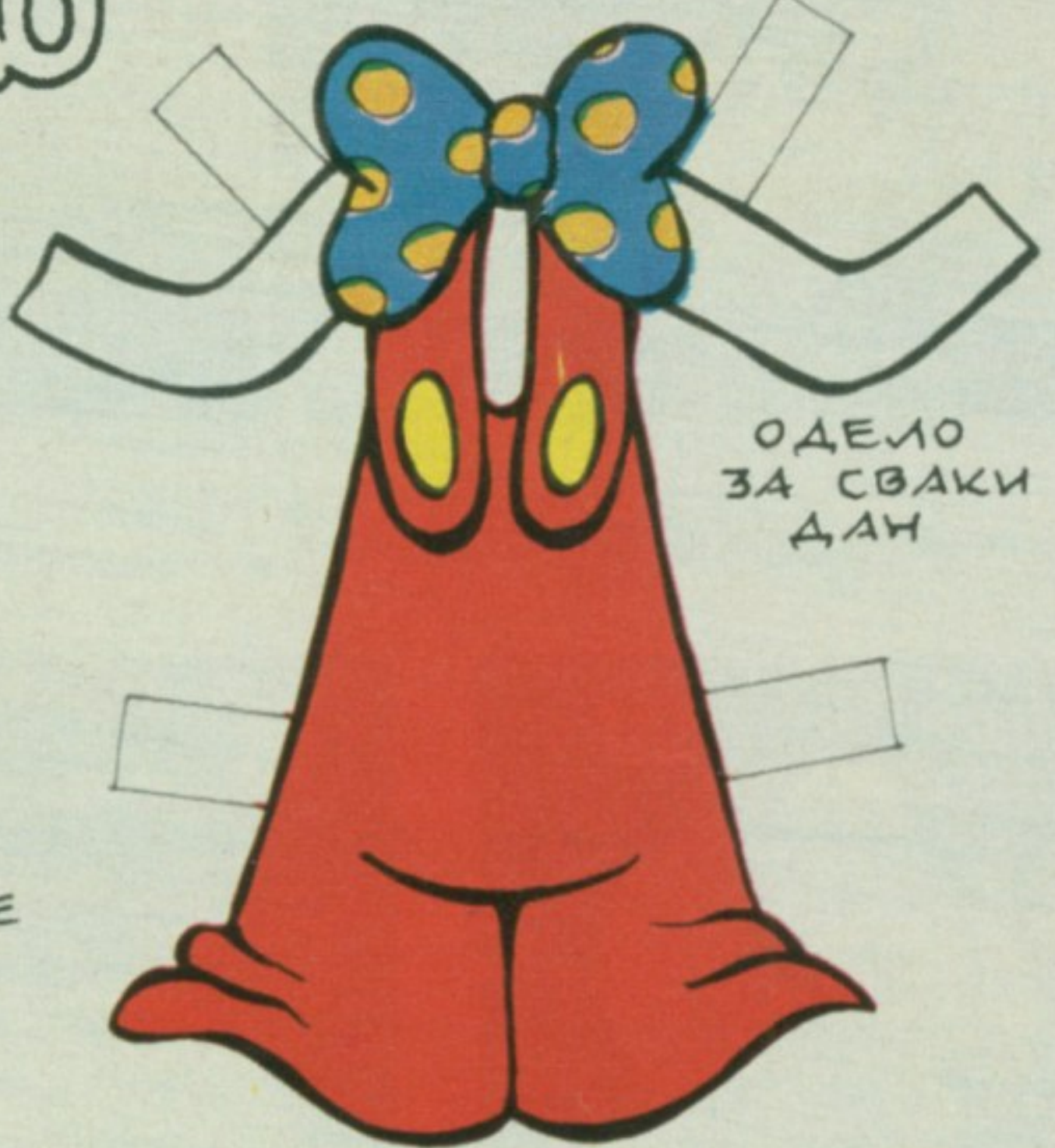
КО ЈЕ ОБУКАО

ЗЕКУ
РОЏЕРА

?

КИЧЕСКА
ПИЏАМА

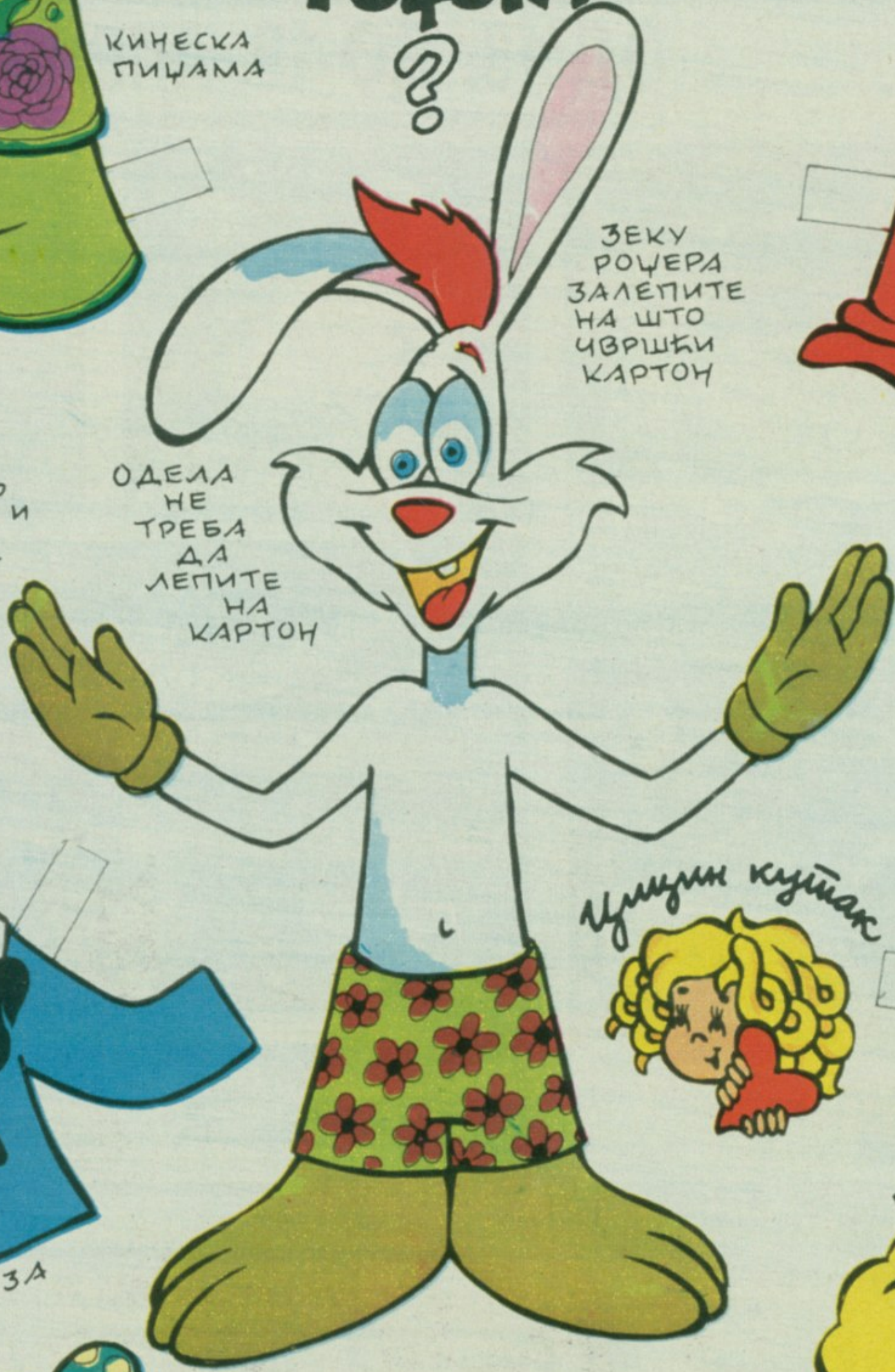

ОДЕЛО
ЗА СВАКИ
ДАН

ЦИЛИНДАР

ПРОСЕЦИ ПО
ЦРТИЦАМА И
СТАВИ НА ГЛА-
ВУ

ОДЕЛА
НЕ
ТРЕБА
ДА
ЛЕПИТЕ
НА
КАРТОН

ЗЕКУ
РОЏЕРА
ЗАЛЕПИТЕ
НА ШТО
ЧВРШКИ
КАРТОН

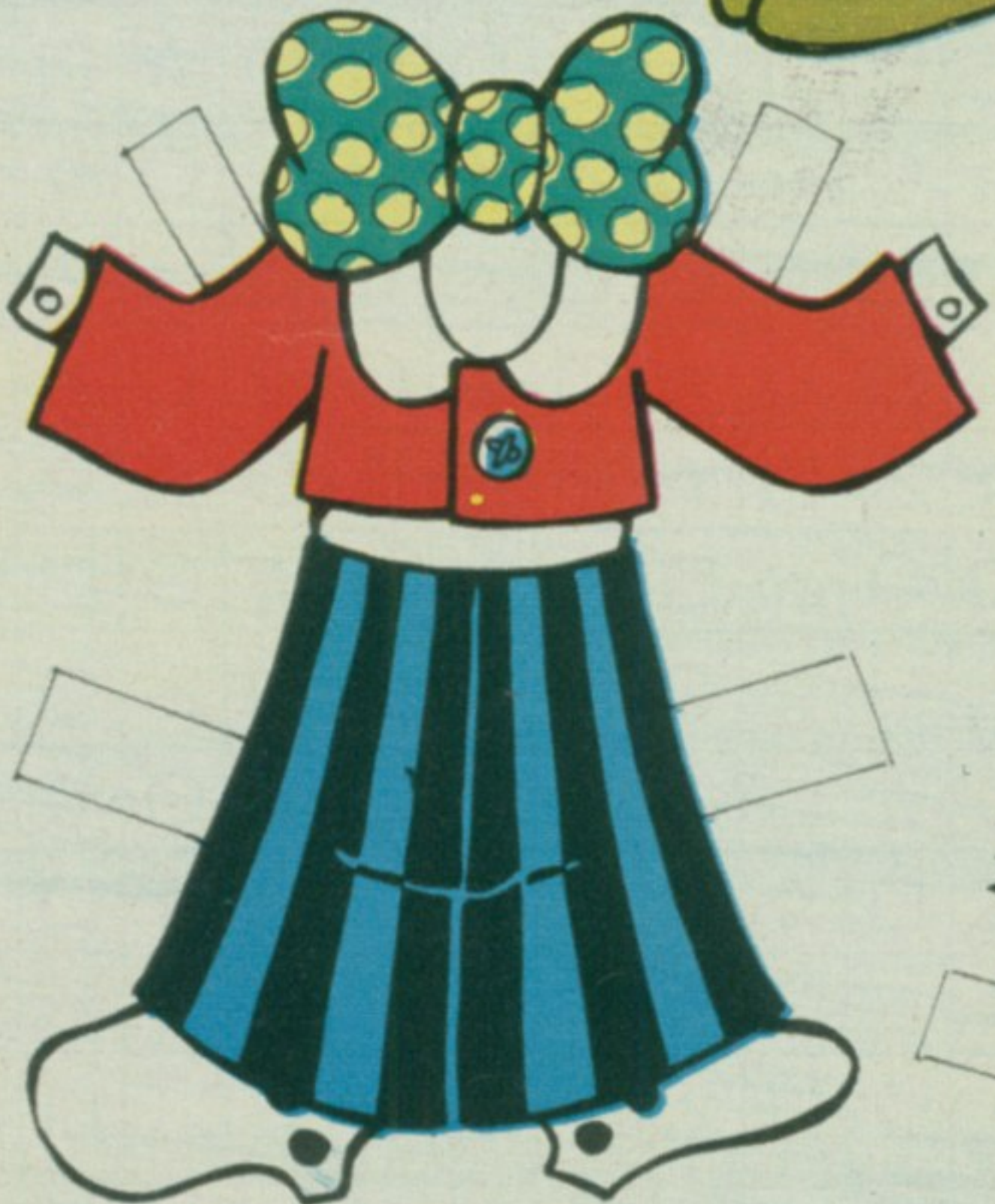
Џуџин кутњак

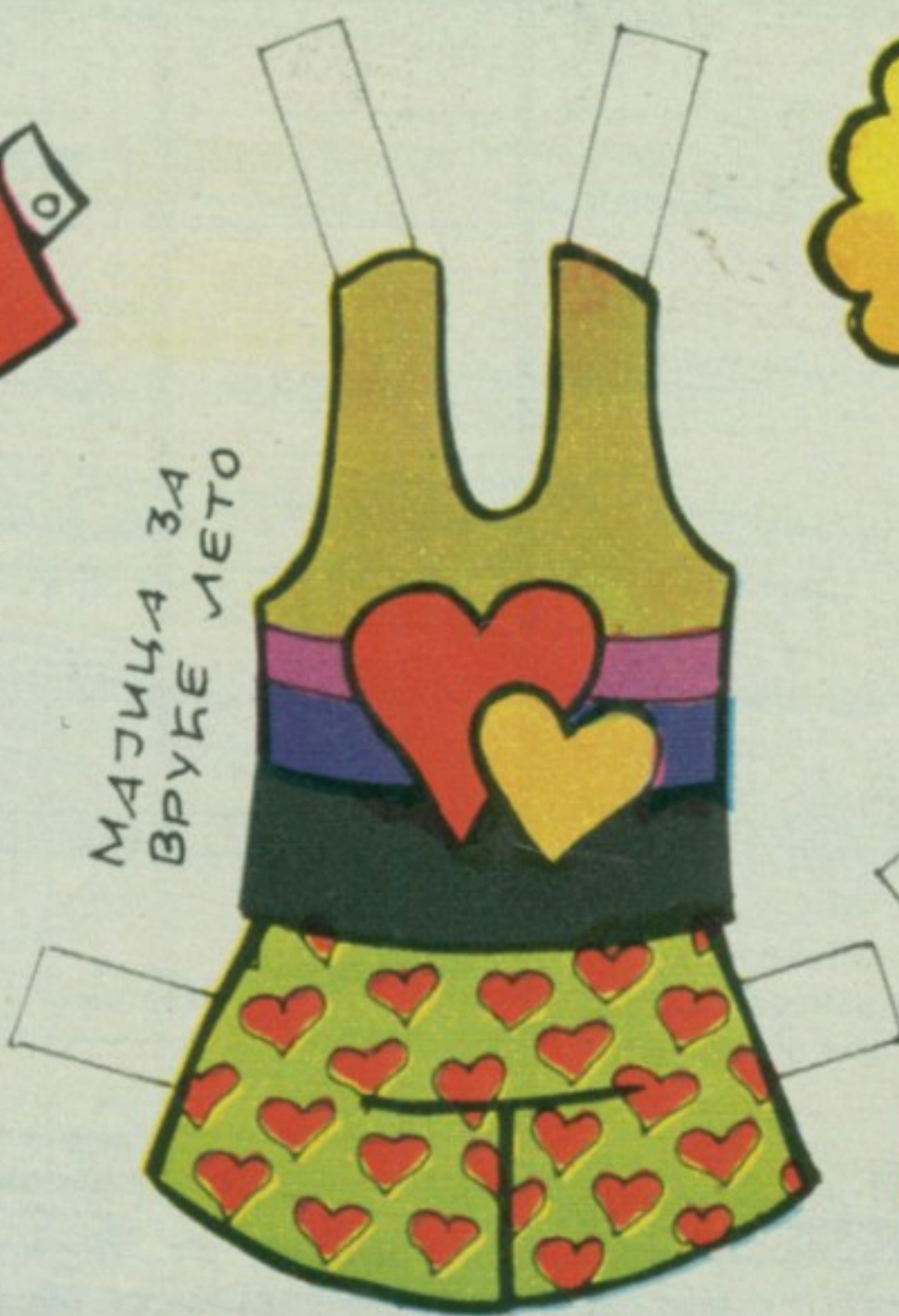
СВЕЧАНА БЛУЗА

СПОРТСКИ
КОМПЛЕТ

СВЕЧАНО ОДЕЛО

МАЈИЦА ЗА
ВРУЌЕ ЛЕТО

ПРОСЕЦИ ПО ЦРТИЦАМА

ЗИМСКИ КОМПЛЕТ

Пише: Елизабета Лукић – Зељуг

ХОРОСКОП ЗА МЛАДЕ

ОД 13. ДО 19. АПРИЛА

ОВАН (21. 3. – 20. 4)

Превише размишљаш о себи и својим особинама. Одговоре на многа питања која те муче наћи ћеш једино ако се препустиш животу и стварности. Покажи своја осећања особи која ти се допада пошто ни она није равнодушна према теби. У школи ћеш имати мањих невоља са друштвеним наукама 18. априла. У кући избегавај свађу.

БИК (21. 4. – 20. 5)

Бићеш у елементу. Сазнаћеш од пријатеља да се допадаш особи у знаку Рибе. Твојој сујети пријаће сазнање да привлачиш пажњу особа које чак не познајеш. У школи ћеш исправити оцене којима ниси задовољан. Не би било наодмет да се мало позабавиш математиком и сродним предметима.

БЛИЗАНЦИ (21. 5 – 21. 6)

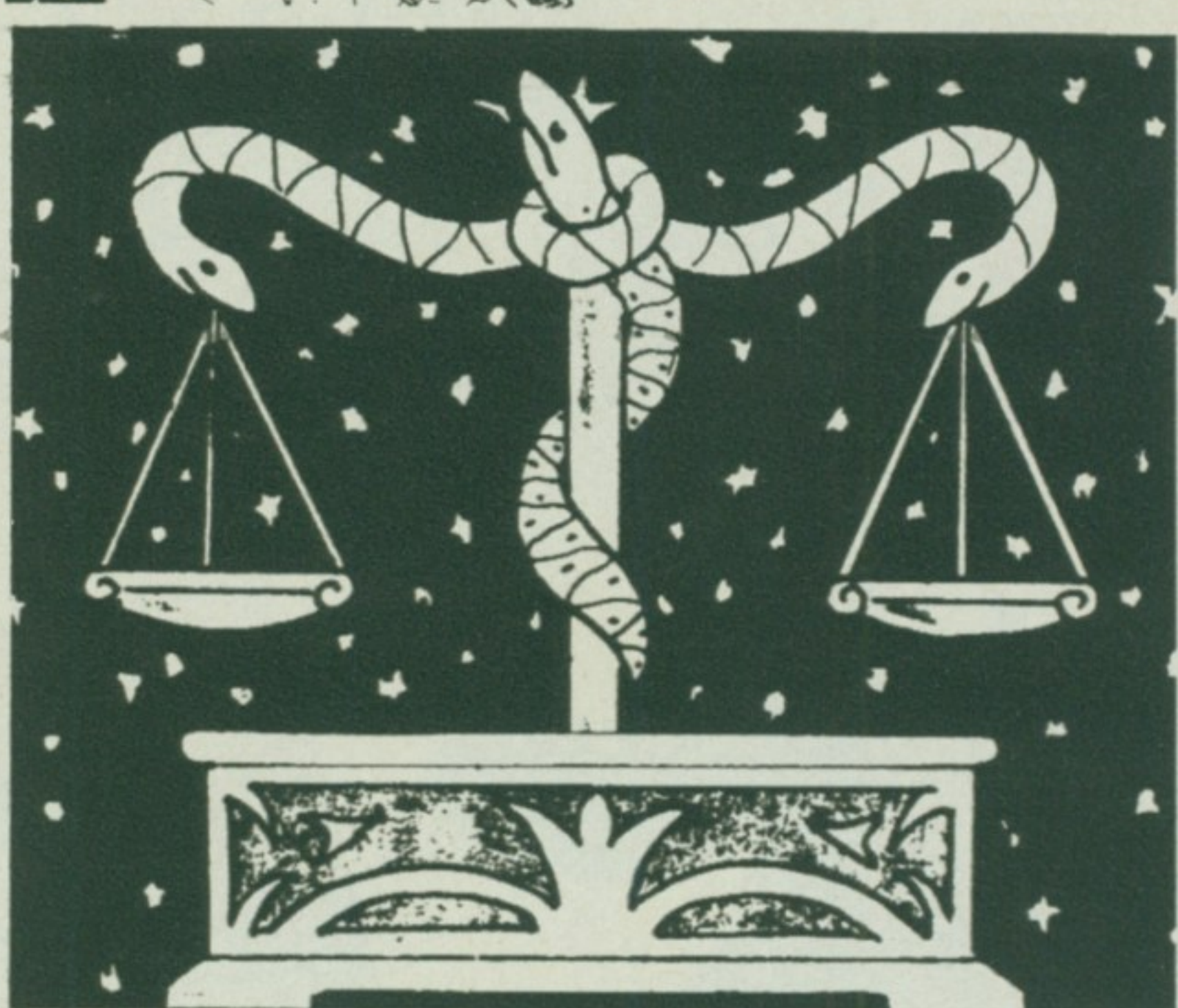
Срећа је на твојој страни. Лудим стицајем околности избећи ћеш лошу оцему. Ипак, не уздај се превише у срећну звезду, она зна да те напусти кад ти је најпотребнија. У љубави ћеш имати ма-

ње среће, симпатија ће бити љубоморна на твоје пријатеље јер је запостављаш. Ако хоћеш да исправиш грешку, припреми јој једно од твојих нарочитих изненађења, знаш да не може да им одоли.

РАК (22. 6. – 22. 7)

Бићеш у романтичном расположењу целе недеље. Пријаће ти сањарење о симпатији, а правићеш и планове за будућност. У школи ћеш имати доста среће, међутим, није занемарљив ни труд који ћеш уложити да све буде како треба. Обрати мало више пажње на свој однос са укућанима. Не претерујеш ли мало са својим захтевима? Желе да ти изађу у сусрет, али тренутно нису у прилици.

Илустровала: Драгана Јовчић

	О	Б	Б	Л	Р	Л	Д	Д	Д	Д	Д	Д
Матерњи језик	△	☆	□	△	☆	□	△	○	☆	□	△	□
Математика	☆	○	☆	□	△	☆	□	△	○	☆	□	△
Страни језик	□	△	☆	○	□	△	☆	□	△	□	△	☆
Уметност	△	□	△	☆	□	☆	○	☆	□	△	☆	□
Историја	☆	△	□	☆	○	△	☆	○	△	☆	○	△
Географија	□	○	△	□	☆	△	□	☆	○	□	△	□
Друштвене науке	△	□	☆	○	□	☆	△	□	△	○	□	☆
Физика	○	☆	□	△	☆	□	△	☆	○	☆	△	□
Хемија	△	□	☆	□	△	☆	□	△	☆	□	☆	△
Биологија	☆	△	○	☆	□	☆	△	☆	○	△	☆	□
Техничке науке	△	☆	□	△	☆	△	□	☆	△	□	△	☆

☆ – Звезде су ти врло наклоњене (5), □ – Нећеш заблистати (4), △ – Извући ћеш се (3), ○ – Имаш мале шансе (2), x – Лоше ти се пише (1)

ЛАВ (23. 7 – 23. 8)

Нећеш да признаш колико ти је важно да будеш број један у свему. Особа у знаку Бика могла би да ти скине маску и открије твоју Ахилову пету, зато немој превише да паметујеш. Изненада ћеш се загрејати за једну особу, али остаће само на томе јер нећеш пронаћи начин да је освојиш. У школи ће све бити у реду. Немој да заборавиш да урадиш домаћи задатак, у супротном чека те лоша оцена.

ДЕВИЦА (24. 8 – 22. 9)

Ово ће бити недеља за љубавне састанке. Освојићеш особу за коју мислиш да је права за дугу везу коју прижељкујеш. Не треба да одложиш састанак, 15. април је најбољи дан за овакве почетке. У школи ће бити добро ако се припремиш за предмете који имају везе са уметношћу.

ВАГА (23. 9 – 22. 10)

На правом си путу да оствариш планове у вези са школом. Звезде су ти наклоњене, стога се мало потруди и успећеш у својим настојањима. На љубавном пољу неће бити промена, и даље претежно сунчано. Сјајан дан имаћеш 14. априла. Немој да потце-

њујеш особу у знаку Рака, допа-
даш јој се и даће све од себе да
те освоји. У кући лош дан 18. а-
прила.

ШКОРПИОН (23. 10 – 22. 11)

Љубавни догађаји и даље ће
заузимати прво место на твојој
листи првенства. Дивно ћеш се
забављати са симпатијом, осло-
бодићеш се сумњи и љубоморе
па ћеш коначно моћи да дишеш
пуним плућима. У школи ће бити
добро све док не будеш у прили-
ци да се хвалиш својим знањем,
а тада се чувај, десиће ти се не-
што непријатно. У породици неће
све бити баш како планираш, али
ићи ће некако уз мале уступке.

СТРЕЛАЦ (23. 11 – 21. 12)

Решићеш нека важна питања
са родитељима. Отворено им из-
неси своје мишљење, имаш вели-
ке изгледе да те схвате. На љу-
бавном небу готово све по ста-
ром. Пожелећеш мало промене,
али опрезно, твоја спретност у
оваквим играма ће затајити. У
школи готово идеално ако се
изузму мање невоље са истори-
јом или географијом.

ЈАРАЦ (22. 12 – 20. 1)

Треба да верујеш у своје спо-
собности. Истина је да није увек
све онако како желимо, али и то
да можемо много да утичемо на
ток ствари. Невоље у школи мо-
жеш да решиш ако се ослониш
на своју упорност. Са мало више
рада постићи ћеш оно што же-
лиш. Ако се 15. априла јавиш осо-
би до које ти је стало, очекује те
пријатан љубавни састанак. Уба-
ци га у своје планове.

ВОДОЛИЈА (21. 1 – 19. 2)

Имаћеш снаге да урадиш све
за шта мислиш да је вредно тру-
да. У школи ћеш лако решити те-
куће невоље, а на љубавном пла-
ну моћи ћеш да постигнеш (бар
закратко) споразум са симпати-
јом по питању твог дружења са
другим особама. Схватиће твоју
потребу да изађеш мало из кла-
сичне шеме у којој си са њом.
Чека те користан разговор са ро-
дитељима.

РИБЕ (20. 2 – 20. 3)

Твоја романса се наставља.
Уживаћеш у сусретима са симпа-
тијом која ће те сваки пут све ви-
ше одушевљавати својим врлина-
ма. У школи неће бити значајних
промена. Можда не би било на-
одмет да мало пажљивије пра-
тиш предавања јер због занесе-
ности можеш да пропустиш не-
што врло важно. Са родитељима
ћеш постићи договор о повиши-
ци џепарца, ако ти је потребна.

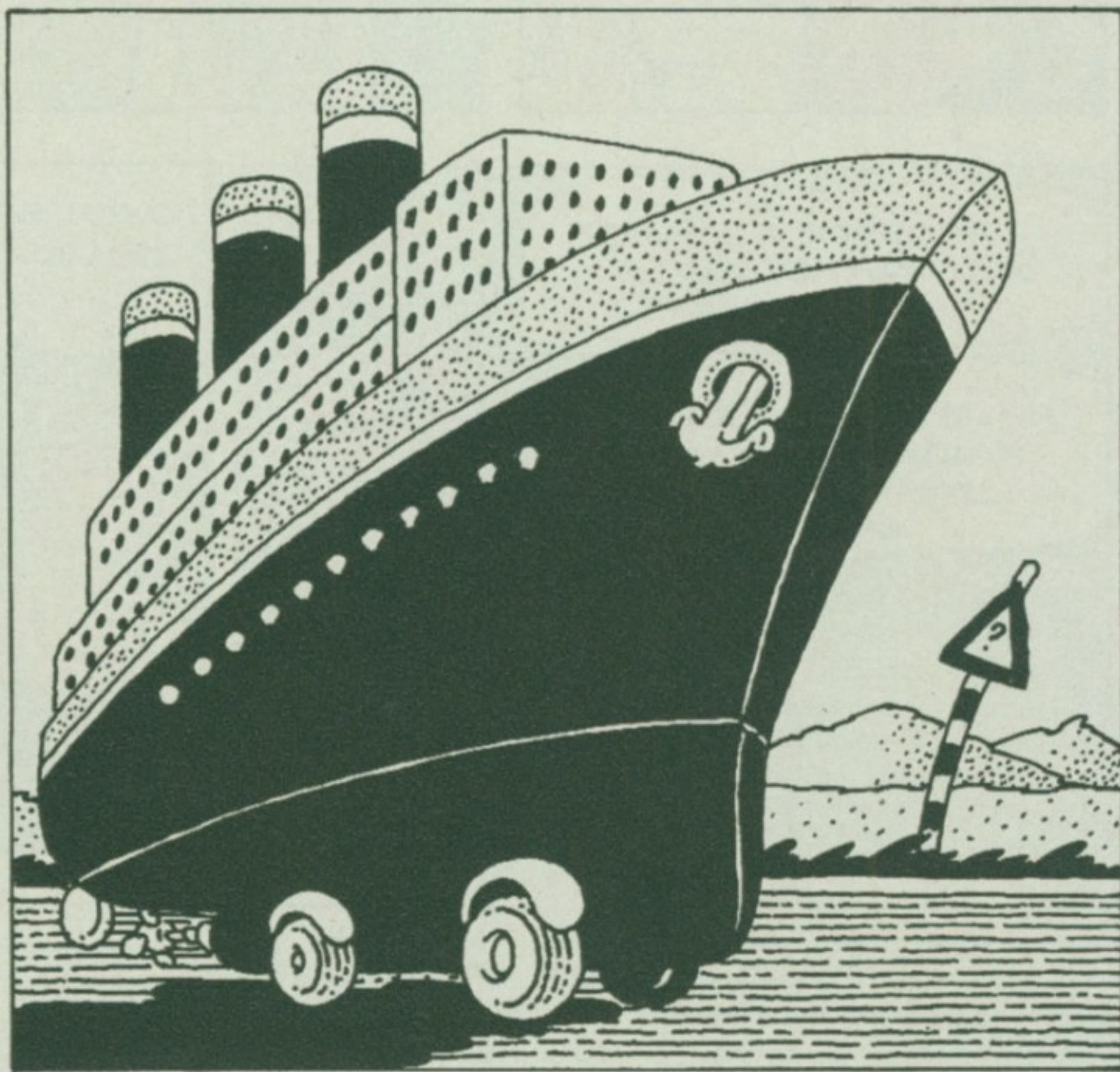
ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК

„ОЗОН”

и даље у акцији штампања прве
књиге југословенских графита
произашлих из игре

Графити 90. ИЗБОР НЕКИХ ОД ОДГОВОРА „ОЗОНАЦА”

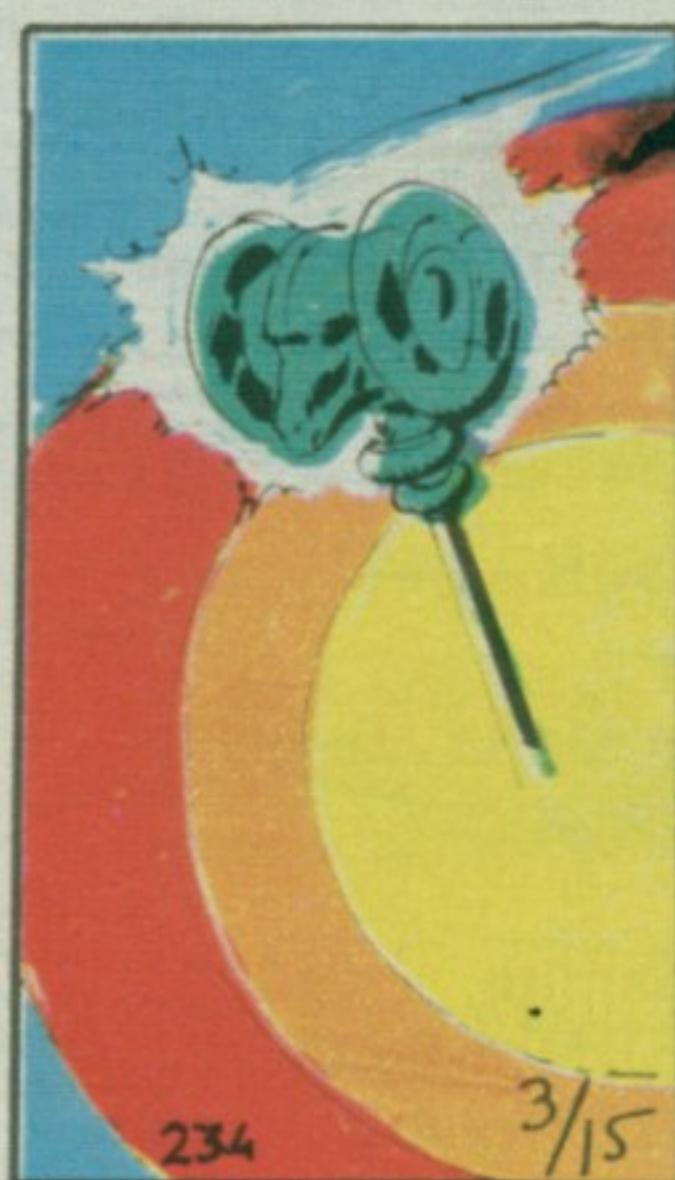
1. Идеал сваког космонаута је да буде познат као Лајка!
ЧОВЕК БЕЗ ИМЕНА
2. Графит на вратима циције: НЕ ЗВОНИ У ВРЕМЕ СКУПЉЕ
ТАРИФЕ!
СЛОМЉЕНО КРИЛО
3. Да Атлантида није пропала, прекоокеански бродови мора-
ли би да имају точкове.
ОТКАЧЕНИ МЕТЕОРОЛОГ
4. Графит на кривом торњу у Пизи: НЕ НАСЛАЊАЈТЕ СЕ НА
ЗГРАДЕ ДОК ЧЕКАТЕ ДА ВАМ ДЕВОЈКА ДОЂЕ НА САСТА-
НАК!
СНЕБИВЉИВА АЖДАЈА
5. И поштени људи су на продају – само их морате поштено
платити!
СОЛАРНА ПЕГЛА
6. Данас само наркомани траже иглу у пласту сена!
САЊА
7. Графит за центар Сахаре: СТОВАРИШТЕ ПЕШЧАНИХ СА-
ТОВА!
TARA WELS
8. Кадија те тужи, кадија ти суди, а плен делите заједно!
ИНСПЕКТОРКА КЛУЗО

9. Људи певају у купатилу зато што музика свира туш!
ДУЛЕ МАГЛА
10. За девојкама се на улици звижди јер је лепота у пролазу.
МАЛИ ЏОН
11. Врхунац заљубљености је када волиш бубашвабе само за-
то што живе у њеном стану!
БУБА ЈЕЖ
12. Пех је када, ухвативши се за главу, увидиш да си остао
празних шака.
НОЋНА ЛЕПТИРИЦА

ХИ-МЕН И ГОСПОДАРИ СВЕМИРА

КРАЈ ДЕЈВИДА БОУВИЈА?

● На конференцији за штампу одржanoј у Лондону Дејвид Боуи је изнео детаље своје „Sound And Vision” турнеје. Објаснио је да је ова турнеја крај Дејвида Боуија као солисте и да ће на концертима последњи пут у каријери свирати старе композиције. Тим поводом поново су објављене његове старе плоче а уведена је и специјална „врућа” телефонска линија у Америци, Енглеској и Ирској преко које публика може да се јавља и предлаже песме које би волела да чује на концерту. На основу тих предлога Боуи ће и направити програм.

Уочи Божића Дејвид Боуи је у Аустралији са својом групом „Tin Machine” снимео нови албум који ће бити објављен тек следеће јесени. Конференцију за штампу одржао је у лондонском „Rainbow” театру зато што је у њему последњи пут, и то 1972. године, представио лик Зигија Стардаста. Док је разговарао са новинарима, све време је држао гитару и на досадна питања, уместо одговора, свирао делове својих песама. Изјавио је да би радо свирао са групом „Pixies” а на питање једног енглеског новинара да ли је разочаран што је његов последњи албум финансијски лоше прошао, рекао је: „То вама Енглезима тако изгледа, плоча је само у Енглеској забележила слаб тираж, док је у Европи имала солидну прођу. Међутим, то није битно, ја ћу плоче снимати чак и ако будем продавао само три примерка”.

Ако и ви желите да својим гласом допринесете одабину песама за његову турнеју, ево те вруће телефонске линије. У Америци: 900 2 BOWIE, а у Енглеској 0898 666660.

ХИТ ХИТ ХИТ

ПОЉСКА У МОМ СРЦУ

Прошлог децембра у пољској луци Гдањск одржан је рок концерт који су заједничким снагама организовали Лех Валенса, „Солидарност” и Антиа-партхејд покрет. На концерту су претежно учествовали црни музичари из

Енглеске, и то Бринсли Форд из групе „Aswad“, Бенџамин Зефанај, Линтон Квеси Џонсон и „The Dub Band“, „The Twinkle Brothers“ и Зек Мањака. Појавила су се и два на брзину купљена састава које су чинили афрички и пољски музичари. Концерту је присуствовало око пет хиљада посетилаца, сва зарада је ишла у добротворне сврхе а цео догађај је одржан у самој луци.

ROCKLAND

У последње време све више се осећа нов начин размишљања и на пољу независног издавања плоча. Тако је у Београду недавно основана мала дискографска кућа „Rockland“ која је за почетак објавила касете група „Дел Арно бенд“ (на слици), „Непоправљиви“ и „Wires & drums“ а предвиђено је да убудуће издају и плоче. Ове касете продају се у београдској галерији „Знаци културе“, Обилићев венац 16, а телефон је 180-129. У истој галерији може да се нађе велики избор осталих домаћих независних издања.

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ

„Мислим да никада никог не бисмо смели да сматрамо будалом јер на крају дана нећемо заслуживати никакво поштовање“

Лиза Стенсфилд

ПОРТРЕТ:

Моје топ листе

БОЈАН ВАСИЋ

(Безобразно зелено)

ФИЛМ

„Девет и по недеља” Адриан Лин
„Викинг Ерик” Тери Гилијам
„Побеснели Макс” (сва три де-
ла)

КЊИГЕ

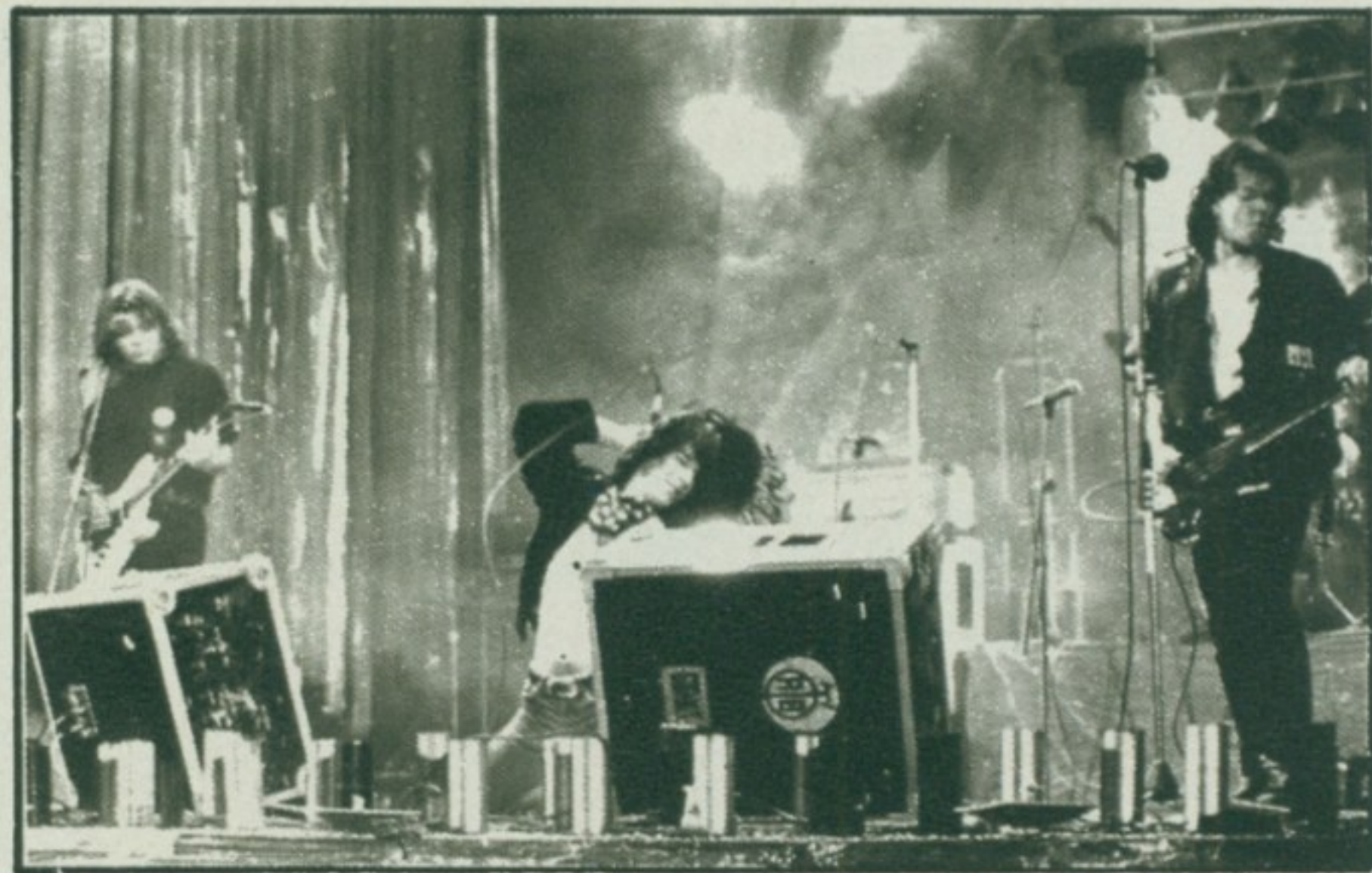
Милорад Павић – све

СТРИП

„Доживљаји Цона Дифула” – Мебијус

ПЛОЧЕ

"Pump" Aerosmith
"Dr Feelgood" Motley Crue
"Steel Wheels" Rolling Stones

— „Безобразно зелено“

ДУПЛИ ПИШТОЉИ И РУЖЕ

После читавог низа невоља које је изазвала болест Слеша, гитаристе групе „Guns N' Roses“, они најзад улазе у студио да би снимили нови албум. Тај комад пластике ишчекује се са нервозом јер је њихова плоча „Appetite For Destruction“ продата у тиражу од десет милиона копија. Постоји могућност да нови албум буде дупли јер су Ексл Роуз и Слеш написали довољно материјала за једну плочу а Изи и Даф, друга два члана, припремили су још десет песама. Плочу раде у Лос Анђелесу са Мајком Клинком, својим старим продуцентом.

МУЗИЧКА ПОШТА

Здраво Забавниче,
Желео бих да знам да ли имам све албуме „Рибље чорбе“ па бих те молио да их наведеш и да ми кажеш где могу да набавим оне који су раније изашли.

Срећко из Београда

Дискографија „Рибље чорбе“ изгледа овако: „Кост у грлу“ (1979), „Покварена машта и прљаве страсти“, (1981), „Мртва природа“ (1981), „У име народа“ (1982) концертни, „Бувља пијаца“ (1982), „Вечерас вас забављају музичари који пију“ (1984), „Истина“ (1985), „Осми нервни слом“ (1986), „Ујед за душу“ (1987), „Рибља чорба 10“ (промоционо издање са највећим хитовима које се није појавило у продаји већ је намењено новинарима и пријатељима групе а објављено је 1988. године), „Прича о љубави обично угњави“ (1988). Све плоче се поново штампају тако да их можеш наћи у продавницама ПГП РТБ.

Поштована редакцијо Забавника,
Како да дођем до плоче „101“ групе „Dereche Mode“. Уједно бих вас замо-

лила да напишете гдје и када је група основана и понеку занимљивост о њима. Пуно топлих поздрава од

Ане из Загребa

Групу су 1980. године у енглеском граду Басилдону основали гитариста Енди Флечер, певач и гитариста Мартин Гор и Винс Кларк (синтисајзери). Првобитно име групе су заборавили а „Dereche Mode“ узели су од имена једног француског модног магазина. Годину дана по оснивању групи се придружио певач Дејв Гехан, снимили су прве демо песме, али без већег успеха. После снимања првог албума „Speak and Spell“ напустио их је Винс Кларк који је у том тренутку био главни композитор у групи. Винс је основао техно-поп дует „Yazoo“ са Елисом Моје а композиторску улогу у групи преузео је Мартин Гор. Иако се то није очекивало, група је достигла статус звезде и огромне тираже, посебно у Америци. А што се тиче плоче „101“, она је код нас објављена релативно давно тако да се тешко може наћи у продаји.

ТРАЖИЛИ СТЕ ПЕСМУ:

АНОТХЕР ДАЈ ИН ПАРАДИСЕ

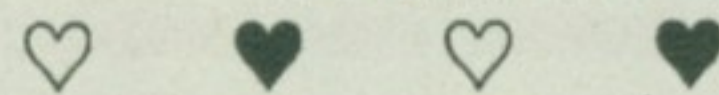
ЈОШ ЈЕДАН ДАН У РАЈУ

*She calls out to the man on
the street
Sir, can you help me?
It's cold, and I've now here to
sleep
is there somewhere you can tell
me?*

*He walks on, doesn't look
back
he pretends he can't hear her
starts to whistle as he crossed
the street
seems embarrassed to be here.
Oh think twice, its another day
for you and me in paradise
Oh think twice, its just another
day for you and me in paradise
She calls out to the man on
the street*

*he can see she's been crying
she's got blisters on the soles
of her feet
can't walk, but she's trying
Oh Lord, is there nothing
more anybody can do
Oh Lord, there must be
something you can say
You can tell from the lines on
her face*

*you can see that she's been
there
pushably been moved on from
every place
'cos she didn't fit in there
On think twice...*

ТЕКСТ И МУЗИКА: Фил
Колинс
Изводи: Фил Колинс

Обратила се човеку на улици
Господине, да ли можете да ми помогнете?
Хладно је и немам где да спавам
реците има ли негде места за мене?
Он је наставио не осврћући се
правећи се да је не чује чак је зазвиждао прелазећи улицу
као да му је незгодно крај ње
Ох, размисли двапут, то је још један дан за тебе и мене у рају
Ох, размисли двапут, то је само још један дан за тебе и мене у рају
Обратила се човеку на улици
он може да види да је плакала
ноге су јој у пликовима не може да хода али покушава
Ох, Боже, зар не постоји могућност да се нешто уради?
Ох, Боже, можеш бар нешто да кажеш
Можеш да кажеш због трагова суза на њеном лицу можеш да видиш да је протерују са сваког места на коме се нашла
зато што никоме није потребна
Ох, размисли двапут...

ФАНТАСТИКА

НАУЧНА

Уређује
др Зоран Живковић

Р. ДУРМАН

Луи Хво је данима лутао шумом, до лудила жељан јела. Корење, изданци, лишће и плодови били су издашне порције које су пуниле његов стомак, одржавале га у животу, па и више од тога – Луи Браун, једна од његових женки, рекла му је да се угојио. То, међутим, није било оно право. Чезнуо је за месом, правим беланчевинама, како је имао обичај да каже.

Доспео је на ивицу шуме, пред њим се пружала прерија. Мало ко из његовог народа волео је прерију због змија-траве, али је било исто тако познато да се из прерије мало ко враћао без плена.

Приметио је како се трава покреће на начин на који ветар то не би чинио и закључио да се ту мува нешто живо. Помоливши се у нади да ће то бити добар залогач почео је да се прикрада.

IQ IQ IQ IQ IQ

Смеј се, пајаци, над својом уништеном љубави", стихови су из познате Канијеве арије у Леонкаваловим „Пајацима“. Али, опера је опера, а живот нешто друго. У том обичном животу, тврде научници, неко коме се цепа душа од туге, поготову од уништене љубави, не може ни да се насмеји, камоли да се смеје. И

при том, израз његовог лица не само што изражава расположење већ га и – изазива!

У ствари, то је само модерна варијанта једне теорије коју је поставио Чарлс Дарвин. Године 1872. творац учења о еволуцији објавио је обимно истраживање о покретима лица и емоцијама у коме закључује да израз лица игра важну

улогу у стварању расположења. Дванаест година касније ову Дарвинову теорију подржао је познати филозоф и психолог Вилијам Џејмс. Али, временом је хипотеза изгубила популарност јер је превагнуло тврђење да се расположење јавља првенствено као резултат процеса мишљења, па је према томе израз лица искључиво последица тих процеса а не њихов узрок.

Па ипак, истраживања изведена последњих десетак година показују нешто сасвим супротно. Група америчких психолога утврдила је да израз лица који одговара некој емоцији истовремено и изазива то расположење.

У току опита од испитаника је тражено да на лицу направе одређен израз, на пример, да дигну обрве, широм отворе очи, забаце главу уназад, мало истуре браду, опусте и отворе усне... То је маска страха. Њу је смењивала маска гнева, туге, итд. И шта се дешавало? Мада учесници експеримента појма нису имали какву маску представљају већ су само следили инструкције психолога, сви су

потврдили да их је израз лица обавезно доводио у одговарајуће расположење.

Слична истраживања спровели су и немачки научници. Кад би од испитаника тражили да у зубима држе оловку тако да им се на лицу створи израз сличан смешку, њега би обавезно пратило осећање задовољства. Ако су оловку стављали у истурене усне – израз лица какав се јавља код увређених људи – њихово расположење се стварно кварило.

Роберт Зајанц, психолог с мичигенског универзитета, понешто је изменио експеримент предлажући добровољцима да више пута понове разне гласове, на пример дуго „и“ које тера човека да се смеши, или „а“ које имитира израз чуђења. Оба гласа изазвала су пријатно осећање, али га је зато дуго „у“ обавезно кварило.

После тога доктор Зајанц је покушао да да физиолошко објашњење огледа и поставио теорију која се заснива на познатој чињеници да се брзина биохемијских процеса

IQ IQ IQ IQ IQ IQ IQ IQ IQ IQ

Била је то ћурка, огромна, имала је најмање 25 килограма. Лои Хво посматрао ју је неко време молећи се да није заражена.

Онда се бацио и зграбио птицу за ноге.

– 'Еј! – рекла је ћурка – који ти је ђаво? Лои Хво је опсовао и пустио је.

Заражена.

– Ти као да си малчице шенуо? – питала га је ћурка доводећи перје у ред. – Идеш тако по прерији и хваташ свет за ноге?

– Извини – промуцао је Лои Хво. – Нисам хтео...

– Ниси хтео? А зашто си онда то учио?

Лои Хво се стидео. Није знао шта да каже.

– Ако је то нова друштвена игра, разумем – наставила је – али, онда нема потребе да се извињаваш. Баш си ти неки чудан тип.

Одједном се појавила антилопа.

– Шта се то овде догађа?

– То бих и ја волела да знам – рекла је ћурка. – Овај овде, човек, скочио на мене из чиста мира, а сада не зна зашто је то урадио.

– Можда је ловио – закључи антилопа.

– Којешта – одмахнула је главом ћурка.

– Ко је још видео да разумно биће лови разумно биће? Можда га још и поједе?

Ћурка се потом посветила неразумним глистама, антилопа отишла својим послом, тако да је Лои Хво могао да се изгуби.

Неки припадници његове врсте ловили су и даље не обазирјући се на то да ли је уловљено месо интелигентно или није.

Нису живели дуго. Интелигентне животиње налазиле су начина да их се отарасе. Чак и да није било те претње, Лои Хво не би тако могао. Збиља, не би могао да убије и поједе биће са којим је могао да разговара.

Лутајући преријом наишао је на камено здање које се у први мах чинило напуштено, али је Лои Хво схватио да се не ради о напуштености, већ, једноставно, небризи.

По свему судећи, зграда је припадала Зеленима, секти коју је пропаст цивилизације најмање угрозила и која још располаже значајном технологијом. Ту је, на пример, и регулатор интелигенције који су злоупотребљавали тако што су сваком живом бићу кога су могли да се дочепају увећали умне способности. Зграда Зелених објашњава зашто у кругу од сто километара не може да се нађе животиња која није заражена интелигенцијом.

Справа је веома једноставна: овде ставиш животињу, тамо, на регулатору, подесиш коефицијент жељене интелигенције, притиснеш дугме и – готово.

Није дуго премишљао.

Подесио је IQ и стао под снап.

Разумна бића не једу разумна бића.

Са интелигенцијом идиота ништа му више неће сметати да једе.

мења зависно од температуре у ангажованој зони мозга. Слична зависност важи и за рад неурона и неуротрансмитера, хемијских курира великог мозга. Реч је о томе да

унутрашња каротидна (вратна) артерија, кроз коју у мозак стиже велика количина крви, пролази кроз једну од лобањских шупљина богату сплетом фацијалних вена. По

теорији др Зајанца у зависности од степена затегнутости мишића лица проток крви кроз ову лобањску шупљину се мења што изазива пораст или пад температуре крви ко-

ја храни мозак, пре свега хипоталамус.

А хипоталамус, као што је наука утврдила, управља и расположењем и реакцијама организма на топло и хладно. Двострука улога овог дела мозга испољава се, на пример, кад се уплашимо: подилази нас језа, односно ствара се осећај хладноће, лице постаје бледо што је изазвано мањим приливом крви према кожном омотачу, а већим према мозгу. Већи проток крви кроз лобањску шупљину доводи до више температуре мозга а то, према Зајанцу, изазива негативне емоције.

Имају ли сва ова истраживања неке практичне користи за нас лаике? Како да не. Рецимо, доказано је да су у праву они који, кад их боли глава, ставе хладну облогу на чело. Она хлади мозак, а то доводи до смањења бола и побољшава расположење. Исто тако није лоше ако се у току дана насмејете неколико пута, од срца или бар насмешите, али онда више пута. Неко је чак израчунао и тачно колико: мушкарци 21 пут, а жене 19 пута на дан. **В. Милићевић**

Илустровао: Растко Ћирић

МЕТАК У СРЦУ...

*...носио је до краја живота
Чарлс Нелсон а да никад
није сазнао ко је и због
чега у њега пуцао*

Чарлс Нелсон из Кадилака у америчкој држави Мичиген седео је 1897. године са својом девојком у једном парку у Чикагу када га је метак погодио у груди. У болници, где је хитно пренет, лекари су га на први поглед прогласили мртвим, али се он извукао, опоравио и још много година живео спокојно с метком у самом срцу.

Једном је Нелсон случајно из камиона пао право на главу и доктори су се уплашили да метак, од силе ударца, може да се помери и усмрти га, али се он и тог пута извукао без икаквих последица.

На прелазу из 19. у 20. век америчке новине писале су да је Нелсон више пута долазио у Чикаго и покушавао да открије ко је и због чега у њега пуцао и да ли је права мета уопште био он или је метак залутао, али то никад није успео да сазна. Лист је том приликом обавестио читаоце да Нелсону метак у срцу нимало не смета.

Двобој због жене

Године 1806. тада још будући председник Сједињених Америчких Држава Ендрју Џексон изазвао је на двобој Чарлса Дикинсона који је јавно изрекао неколико увредљивих опаски на рачун госпође Џексон и њиховог брака

склопљеног после низа перипетија.

Дикинсон је пуцао први и метак из његовог пиштоља улетео је у леву страну Џексоновог грудног коша. Овај се затетурао, али је успео да се задржи на ногама и свесно и намерно смртно рани Дикинсона.

Ендрју Џексон, убица због увреде части, носио је целог века Дикинсонов метак пошто је оперативно вађење, због близине срца, било крајње ризично.

Мирис дувана

У напраситог сувласника америчког листа „Денвер Пост“ Фредерика Гилмера Бонфилза испалио је 1900. године два хица један увређени адвокат. Један метак се зарио у груди окрзнувши срце, други у раме да би се померио готово до самог грла.

Први је извађен а положај другог није дозвољавао операцију и због њега је Бонфилз, на своју неописиву жалост, био принуђен да се одрекне пушења, једне од великих страсти. Али, снашао се.

Људи који су долазили у редакцију „Денвер Поста“ имали су прилику да посматрају необичан приказ: Бонфилз је седео за својим столом и радио а неко од службеника или новинара увек је покрај њега пушио и дувао му

дим право у лице. Тако је могао да ужива бар у опојном мирису дувана.

Љубав тежа од олова

Лили се удала за славног композитора Клода Дебисија 1900. и само четири године касније видела је како јој се брак распада: Дебиси, женско рош на гласу, заљубио се у једну даму која је због њега напустила мужа.

Лили је свом неверном супругу послала поруку да ће се убити и то је и покушала пуцајући себи у груди и у слабинне. Када је композитор дошао кући, затекао је жену тешко рањену и – оставио је да се опоравља у самоћи.

До краја живота Лили је у грудима носила метак а у срцу љубав према Дебисију коју никакво олово није могло да истера.

Наредио му дух

Теодор Рузвелт је други председник Сједињених Америчких Држава који је до краја живота носио метак у телу.

У њега је, октобра 1912. године у Милвокију, за време неуспешне предизборне кампање, пуцао бармен Џон Шренк из Њујорка који га је месецима пратио и вребао. Када је ухваћен, рекао је да му је дух Виљема Мекинлија, претходног председника убијеног у атентату, заповедио да убије Рузвелта.

Илустровао: Брана Јовановић

неколико блокова од улице у Бруклину где се управо одиграо револверашки обрачун у коме је погинуло неколико полицајаца, а нападачи нису ухваћени.

Дејвису је текла крв из ране на нози, у рани се налазио метак, а он је упорно тврдио да се ту случајно нашао и да са убиствима и целом том гужвом нема никакве везе.

Државни тужилац је захтевао да се из његове ноге извади доказни материјал, односно метак, да би се видело да ли је испаљен из оружја неког од погинулих полицајаца и тиме установи Дејвисова кривица, али је он одбио да се подвргне таквој операцији.

Другостепени суд је подржао бившег криминалца јер би хируршка интервенција ради доказа кривице представљала, како је речено, „недозвољен напад на његову личност“. Ко је побио полицајце никада није откривено.

Искашљао га

Деведесетогодишњи Југословен Илија Сесум из једног села северно од Београда искашљао је 1981. године пушчано тане које је носио још од 1916. године. Илија је био рањен на италијанско-аустријској граници за време Првог светског рата.

Овај податак добили смо из Сједињених Америчких Држава.

Б. Дожић

Метак, испаљен из непосредне близине, заиста би га и убио да Рузвелт није у горњем унутрашњем џепу капута имао металну футролу наочара за сунце и хрпу испресавјаних страница припремљених за говор. Ова два предмета, тачно у висини срца, скренула су метак на безбедније место у грудима.

Рузвелт је на рану која је крварила ставио марамицу и тако ушао у салу и одржао свој говор из џепа. Одатле је одвезен у болницу где су лекари утврдили да метак не угрожава ниједан витални орган и да је боље оставити га где је него извршити операцију.

Председник се заиста потпуно опоравио и живео још седам година.

Напад на личност

Бивши криминалац Кливленд Дејвис поново је ухапшен 1978. године после суда ра његовог аутомобила само

ЕНИГМАТИКА

Припремају: М. Јеленковић и З. Зељковић

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

◆	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	T	O	M	K	R	U	Z	■				
2					I	N		■				
3					N	A	■					
4					A	■						
5					■							
6					■							
7												
8	■	■										
9				■								
10												
11												

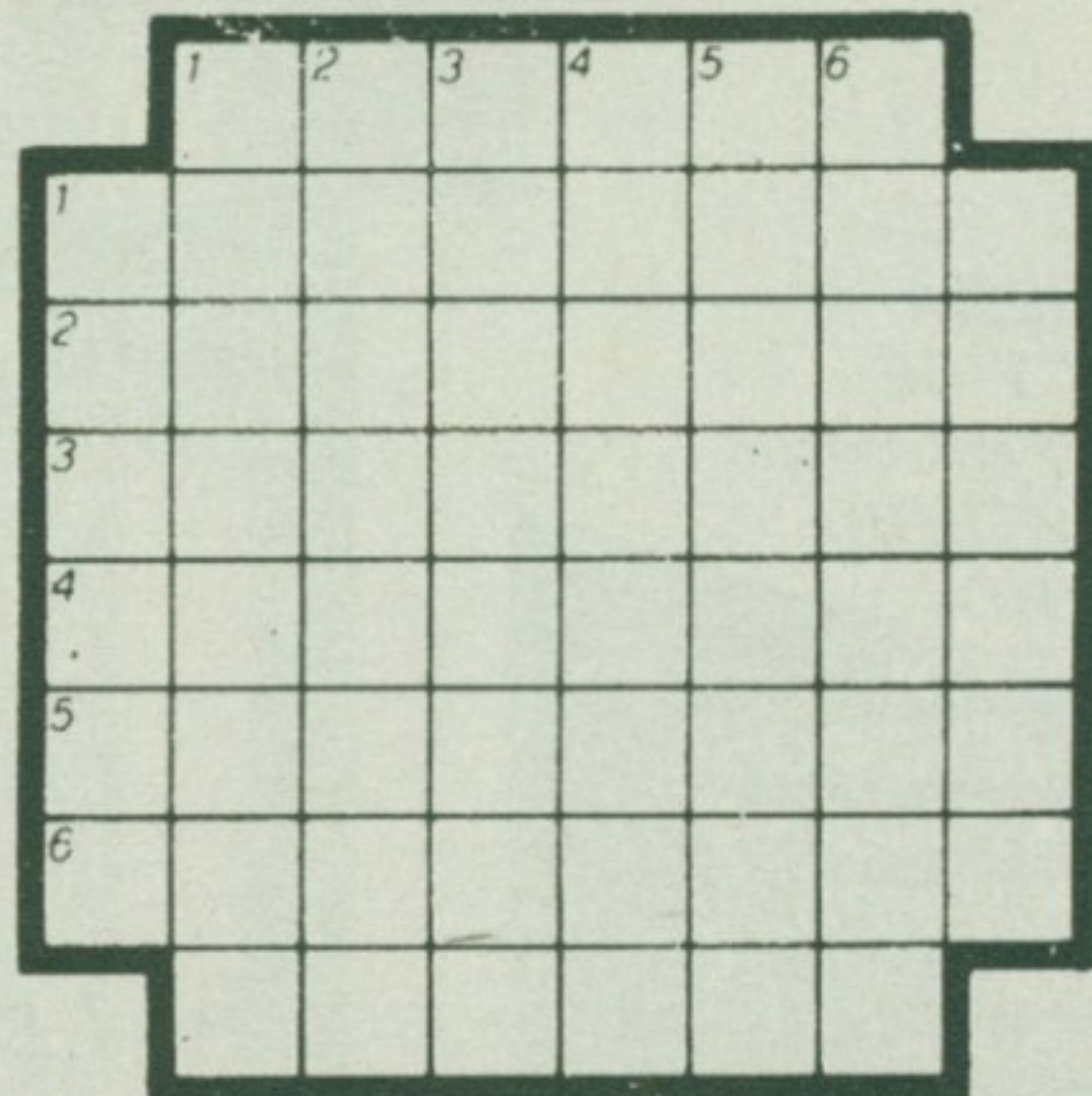

ВОДОРРАВНО: 1. Име и презиме глумца са слике – Службени акт, документ, 2. Падавина – Уздржавање од масних јела, 3. Угажена стаза у снегу – Стари тип кинеског дрвеног једрењака, 4. Женско име – Ранији амерички боксер, Сони, 5. Делови динара – Продавница у кругу касарне, 6. Ранији назив италијанског кошаркашког клуба из Варезеа – Ознака за ампер, 7. Име певача Габриџа, 8. Музичка мера, 9. Органи чула вида – Нота солмизације, 10. Врста спортисте, 11. Медитеранска биљка, траторак (мн.).

УСПРАВНО: 1. Врста ударца у тенису – И један и други, 2. Окретање – Врста црног дрозда, 3. Наука о моторима, 4. Израштај на глави петла (ијекавски) – Симбол калаја, 5. Наша прва филмска глумица, Ита – Обртај, 6. Десна притока Саве – Лежиште, корито мотора (мн.), 7. Ауто-ознака за Зајечар – Симбол лантана, 8. Див, титан, 9. Алпска смучарска дисциплина, 10. Италијански филмски продуцент, Карло, 11. Прапочетак, 12. Женско име.

МАГИЧНИ ЛИК

ВР, ДЕ, ДР, КИ, ЛЕ, ЛИБ, ЛИСТ, МЕ, НАЦ, НИ, НИЋ, О, О, ПА, ПЛА, ПО, РА, РИ, РИ, СИ, ТА, ТА. **ВОДОРРАВНО И УСПРАВНО:** 1. Име и презиме француског композитора („Копелија“), 2. Вртлари, баштовани, 3. Ритинар, 4. Присталица метализма, 5. Наш ранији фудбалски голман, 6. коњаници наоружани копљима.

РЕШЕЊА ЕНИГМАТИКЕ НА СТРАНАМА
МАЛЕ ПОШТЕ

РОМАНТИЧНА КУТИЈА КОЈА СВИРА

СВИ МАРШ НА ПЛЕС!

Нови модел џубокса „варлицер 1015“ као да је био још један добар знак да почиње ново доба. Послератно време у коме је, по речима чувеног певача Чабија Чекера, америчка нација пожелела и игром да уђе у светлију будућност.

Џубокс „1015“ појавио се 1946. Та и наредна година представљају и врхунац џубокс ере у САД. Три велике компаније ових блештавих музичких кутија боре се за првенство на тржишту: „Варлицер“, „Сиберг“ и „Рок-Ола“. Али, само је „Варлицер“ на платном списку имао Ван Гога џубокс уметности, како су звали Пола Фулера.

Фулер је за 11 година, колико се бави овим послом (умро је 1949) направио идејни нацрт за 13 машина. Врхунац његовог умећа је тај чувени и данас најтраженији модел „варлицер 1015“ који се, у тренутку кад се производио, продавао за 750, десет година касније за 50, а сада су колекционари спремни да га плате и 12-13.000 долара.

Паун који игра

Прича о џубоксу почиње новембра 1889. године када је предузимач по имену Луј Глас у салону „Пале Ројал“ у Сан Франциску поставио фонограф, машину за репродукцију звука сличну оној коју је 1877. пронашао Едисон. За новчић од пет центи, који се убацивао у за то одређен отвор, машина је могла да одсвира једну мелодију.

Седам година касније појављује се такозвани гејбл аутоматски забављач, справа која више није радила на принципу цилиндара него је имала плоче. Међутим, право џубокс доба почиње тек 1927. Те године је АМI, компанија за производњу инструмената са аутоматском музиком, избацила на тржиште усавршен електрични модел и одмах продала 50.000 нових музичких кутија. Назвали су их џубокс (jukebox) а ни сада се тачно не зна порекло првог дела те речи „јуке“. Највише трвдњи иде у прилог теорији да је у питању западњонемачки термин, у то време одомаћен у америчком сленгу, који је значио играти, забављати се.

Пол Фулер је од те нове справе желео да направи много више од обичне кутије која људима, за мале паре, пружа могућност да чује омиљену мелодију. Створио је права мала ремек-дела. Играјући се облицима и бојама смислио је како да оживи своје музичке скулптуре. У дно тих увијених цеви поставља грејаче а у тубе посебну течност која се од топлоте покретала, правила мехуриће и непрекидно „играла“ неки свој чудесни плес.

Пре модела „1015“ Фулер је урадио и „пауна“, блештави џубокс који је имао фигуре ових птица и раскошне шаре достојне имена сликара по коме је био познат.

На челу фирме „Рок-Ола“ и данас је човек по коме је компанија и добила име. Деведесетдогодишњи Дејвид Рокола и даље уз загоњетни осмех тврди да је рокенрол (rock and roll) назван по њему и задовољно трља руке јер посао поново цвета. Трећа компанија „Сиберг“ остаће запамћена, између осталог, и по томе што је коначно 1948. избила на прво место. Тада су, наиме, направили џубокс „М 100 А“ са 100 плоча, за разлику од дотадашњих који су имали избор од само 24 различите мелодије.

Произведено је 56.246 „варлицера 1015“. Овај раскошни модел, висок метар и по, симбол је златног доба џубокса и најтраженији међу колекционарима

Нова технологија у старом паковању

Педесетих година џубокси су красили 700.000 јавних места. Било их је по ресторанима, пабовима, у чекаоницама, салонима за улепшавање, на аеродромима, железничким станицама, бензинским пумпама. Цела Америка је била у ритму музике за плес.

Нова технологија нуди савршен звук па џубокси одједном престају да буду занимљиви. Власници многих ресторана избацују ову застарелу машину и замењују је спотовима са ТВ и видео екрана. Данас људи могу на још 225.000 места да убаце новчић и одаберу жељену плочу из џубокса.

Они који су пожурили да се отарасе те гломазне музичке кутије сада сигурно жале. Американци су се, очигледно, заситили благодети модерне електронике и пожалили за романтичним временима и звуком који буди носталгију. Статистика говори да је 1987. године 80 милиона Американаца недељно поново почело да залази на места где се задржао џубокс.

За оригиналним „варлицерима“ трага се и у другим државама. Колекционари су спремни да плате високе цене да откупе и доведу џубоксе из Мексика, Аргентине. Ако баш не набаве оригинал, компанија „Варлицер“ понудиће им копије модела „1015“ за 4500 долара. Тај нови-стари џубокс има избор од 100 плоча, шест звучника од 200 вати, а смештен је у кутију која је копија оригинала. Наружбина има толико да на испоруку мора да се чека најмање пет месеци.

Наравно, ни џубоксови нису избегли модернизацију. Све три компаније спремне су да ураде и моделе који ће по спољашњости подсећати на старе, а уместо класичних имаће компакт-диск плоче.

Џубокс, стар пуних сто година, новим пољетом улази у свој други век. Свирај то поново, варлицеру!

В. С.

Пол Фулер, Ван Гог међу ствараоцима музичких кутија, и моделом „паун“ доказао је да је недостижан

ИЗГЛЕДА
ДА СУ СЕ
АМЕРИКАНЦИ
ЗАСИТИЛИ
РАДИО-
АЛАРАТА,
МАГНЕТОФОНА,
КАСЕТОФОНА.
ПОЖАЛИЛИ
СУ ЗА
СТАРИМ
ДОБРИМ
ЗВУКОМ
И СЕТИЛИ СЕ
– ЏУБОКСА

О н, једноставно, све издржава! У безумним напорима да улови птицу тркачицу сваки час тресне с велике висине на тврдо тло и — поново се придиже, тек малчице ошамућен. Огромна стена пада преко њега, бомба му експлодира у лице, прегази га камион, погоди га гром, захвати га торнадо — њему ништа. Што је најчудније, сјајно подноси глад. Мршав је, кост и кожа, никад га не видимо да нешто једе, сан му је да прогута птицу тркачицу, али у томе никако не успева. Па од чега онда живи?

Реч је, наравно, о којоту из цртаних филмова Чака Џонса, кога сте сигурно већ доста пута гледали на телевизији. Исто питање, међутим, могло би да се постави и за његовог „брата“ у природи. Којот, назван и преријски вук, живи на целој западној половини северноамеричког континента, од снежних брегова Аљаске па до врелих камењара Костарике и свуда се одлично сналази. Не плаше га ни пустиње, ни мочваре, ни високе планине.

Промућурна глава

Зима је тешко доба за већину дивљих животиња, а ни којот није изузетак. Када у децембру и јануару ледене мећаве притисну Канаду и САД, многи преријски вукови не могу више да дођу до хране, постају кост и кожа и коначно угину. Ипак, већина њихових другова ће преживети и опстанак врсте не долази у питање.

Као и његови рођаци пас и вук, којот ужива да урла на Месец. У снежним ноћима његово завијање можете да чујете на удаљености од два километра, па и више. У почетку је равно, а пред крај испрекидано. Према сликовитом опису биолога Стенлија Јанга то звучи „као да је којот испустио дугачак урлик, а онда појурио за њим и изгризао га на ситне комаде“.

Којот се лако прилагођава, али кад би могао да бира — сигурно би изабрао лето. Тада има на избору богат јеловник — зечеве, птице, текунице, преријске псе, младе јелене. А када дође зима, птице одлете на југ, глодари спавају дубоко у својим јазбинама, нејаки младунци сада су већ поодрасли. За мање вештог ловца то би била пропаст — али којот увек дође до понеког залогаја.

За то су потребни не само нос, уши и снажне шапе, него и промућурна глава. Којоти

КАД НЕМА ДРУГОГ -ДОБАР ЈЕ И МИШ

су, рецимо, приметили да док вапити-јелен и друге крупне животиње ходају кроз снег, испред њих често на све

стране искачу преплашени мишеви. Зато лукави којот трчкара поред јелена спреман да се баци на жртву. По-

Упркос зими и оскудици, овај којот налази времена да се игра са уловљеним мишем

некад се чак шуња међу његовим ногама док овај гордо ларшира даље, као да му је испод части и да погледа незваног госта.

Друкчији су односи када је снег већ тако дубок да јелен више не може да хода, па ни да дође до хране. Тада се по два или три којота удруже да би напали ослабелог јелена. На тако нешто може да их наведе само крајња глад јер у већини случајева, како су утврдили зоолози, јелен излази као пообедник из те борбе.

Обавештајци из ваздуха

Сурова зима, међутим, траје и даље, а њу којоти подносе боље него ико други. У лето олињали и готово наги, они већ у другој половини јесени добијају дугачко и густо крзно. Кад зимско сунце засија, којот легне на неки камен и умота се, покривши нос растреситим репом, па му ни најмање не смета температура од 35 степени испод нуле. А уколико мраз буде још јачи и дођу праве арктичке зиме, завуче се у свој подземни брлог и стрпљиво чека. Не толико да се време промени, него да хладноћа дође главе животињама јачим и крупнијим од њега. Ускоро ће негде у близини неки изнемогли бизон, лос или вапити-јелен да се сруши у снег и ту заувек остане. Већ после неколико сати око њега се окупи чопор којота. Часте се данима, све док од смрзнуте животиње не остану само кости.

У националном парку Јелостон научница Хоуп Рајден видела је јелена који је угинуо на средини ширег потока. Којоти су се окупили на обали и чежњиво гледали јер се плаше воде. Онда, како је глад постајала јача, све више њих одважило се да скочи у поток и доплива до места где их је чекала богата гозба.

Да не би трошио драгоцену енергију у трагању за стрвинама, мудри којот научио је да се користи „обавештајном службом“. Он пажљиво прати лет сврака, гавранова и других зимских птица. Чим примети да у великом броју лете у истом правцу, за њега је то сигнал који значи „Ручак!“

Пред крај зиме којоти се паре, а два месеца касније рађа се пет или шест, понекад чак и до десет младунца. У то време снег се топи и на видело излазе нове стрвине. Захваљујући томе, млади могу да започну живот богато се хранећи. Већ пола године касније сазнаће шта значе зимске оскудице — али не мари. У невољи — добар је и пољски миш.

Д. С.

Уређује: Диего Варагић

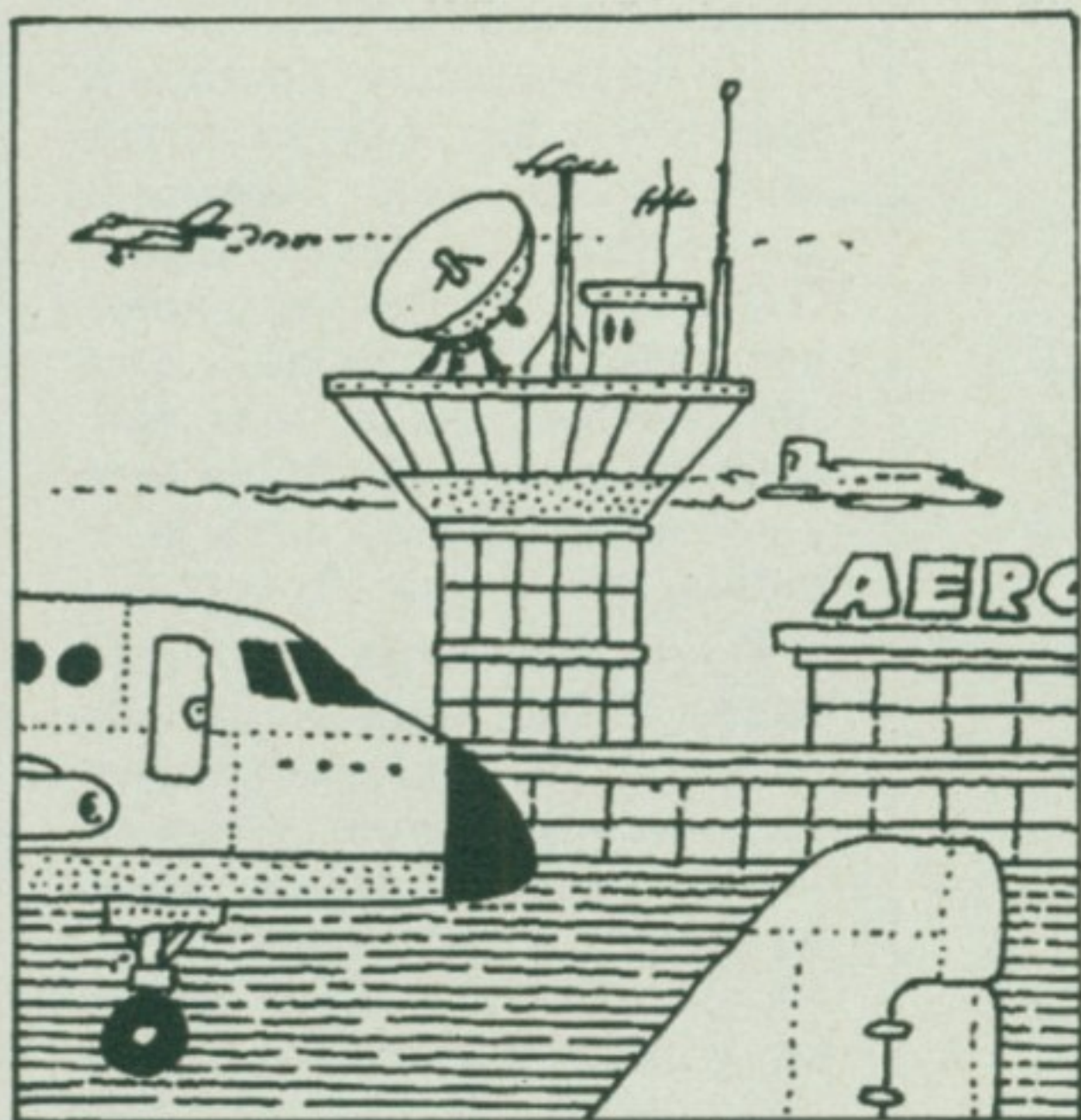
Мирела у торњу

Ја сам ученица трећег разреда средње школе и желела бих да postanем контролор летења. Занима ме коју школу треба да завршим, где се она налази и колико траје школовање?

МИРЕЛА
Бихаћ

Кад завршиш средњу школу, јави се Савезној управи за контролу летења (011/154-900) и распитај се када ће бити расписан конкурс за упис у њихов Центар за образовање и усавршавање, на Аеродрому Београд, где се школују сви који се занимају за ову врсту посла.

Треба да знаш да је неопходно знање енглеског језика и то на нивоу средњег течаја – што се проверава на пријемном

испиту. Осим тога, морају да се испуне строги здравствени услови, о чему одлучује Војномедицински институт на Бањици, у Београду.

Школовање траје годину дана.

Звезда – по жељи

Да ли у Београду постоји видео-тека у којој могу да се изнајме касете са утакмицама „Црвене звезде“ и да ли оне, уопште, могу негде да се нађу?

МАРИЈА
Врчин

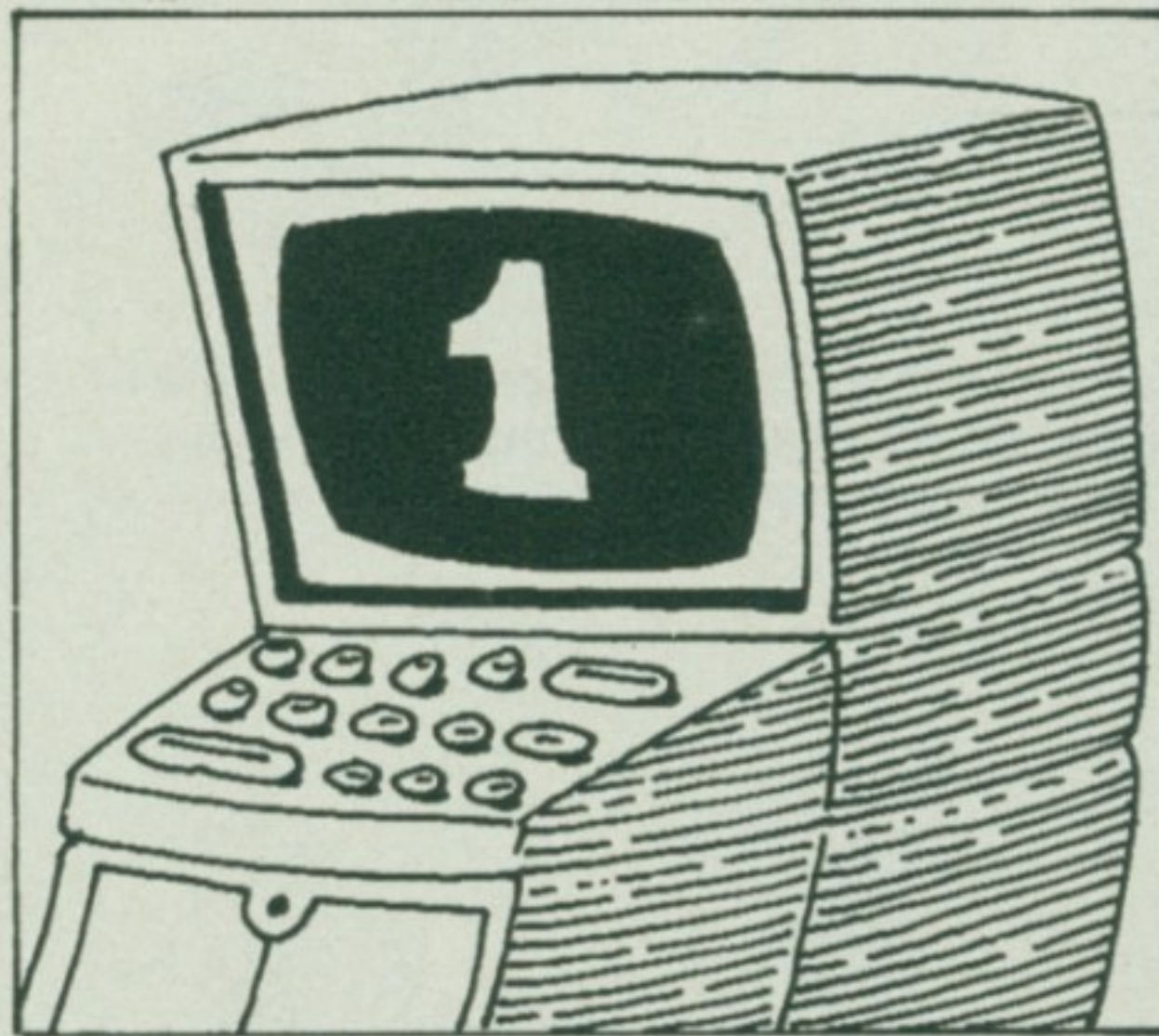
Ни један видео клуб у Београду не изнајмљује касете с таквим садржајем, нити оне могу да се нађу у клубовима ван Београда.

Прво шталица па онда... палица

Где могу да нађем командну палицу за кућни рачунар EI PECOM 64?

ВОЈО НИКЧЕВИЋ
Стубичка V/1 Кличево
Никшић

Твој рачунар нема прикључак за палицу и то је једина невоља. Може да се

реши уз помоћ неког међусклопа, али је ипак најбоље да се за савет обратиш произвођачу.

Џепарац – за војнички прибор

Летос сам била с друговима на логоровању и изгубила татину војничку порцију и чутурицу. Још немам храбрости да му то кажем. Скупљала сам новац од џепарца и већ имам приличну суму, али не знам где бих то могла да му купим?

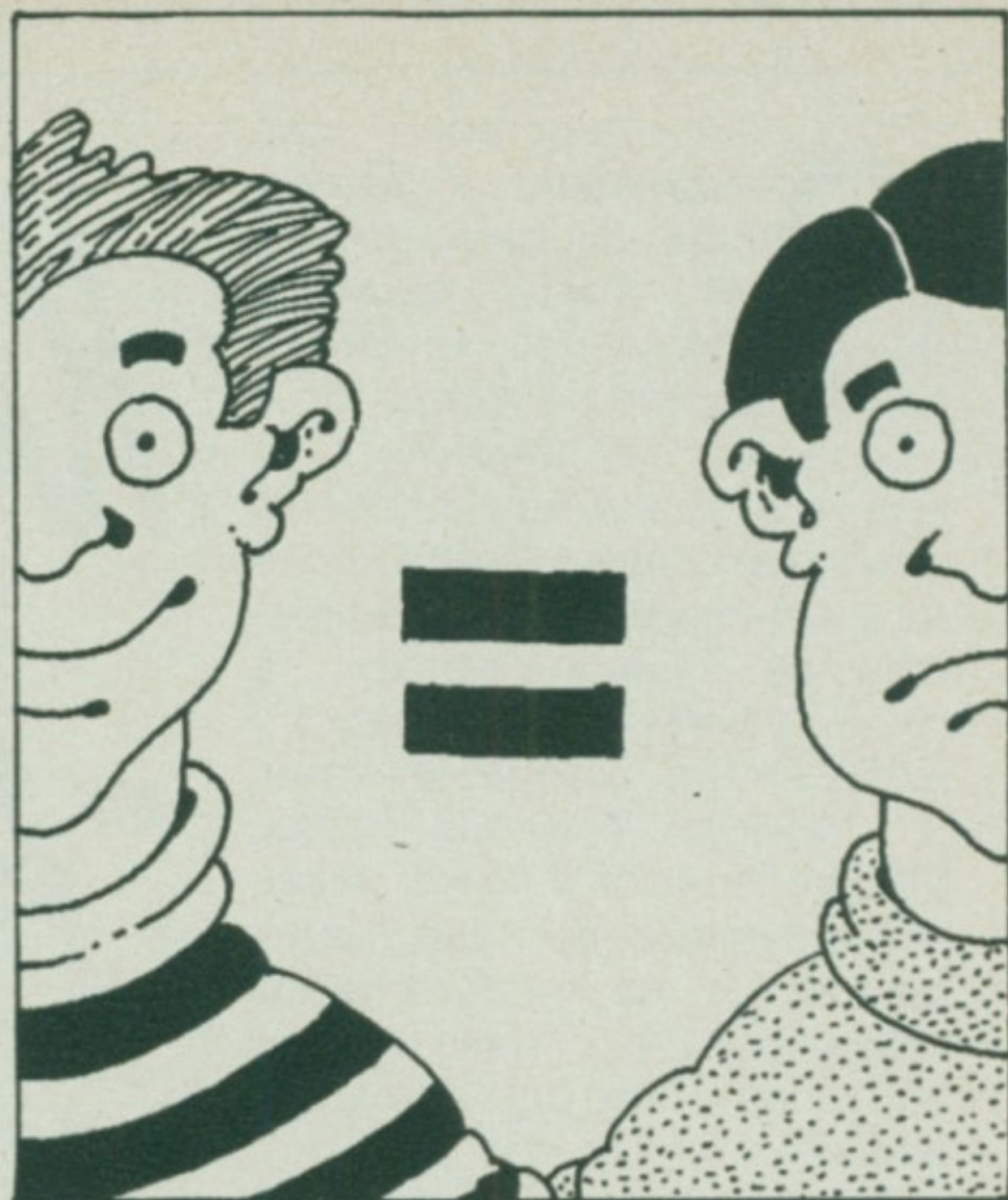
АНА
Београд

Гарнизон у Београду има своје сабирно-продајне центре по касарнама који држе тај прибор и остало, а можеш да покушаш и на такозваном војном отпаду у Улици Тадеуша Кошћушка, код Калемегдана.

Право свих

Шта је то демократија?
МИЛАН ОСТОЈИЋ
Задар

Демократија обично означава власт народа – право сваког грађанина да

учествује у одлучивању о јавним и државним пословима – што се остварује преко скупштина или, посредно, преко посланика које равноправни грађани сами бирају.

Не дирај зеленог!

Занима ме да ли је ујед гуштера зелембаћа отрован?

ДАРКО ИЛИЋ
Унска 2
Београд

Ујед зелембаћа није отрован, али овај гмизавац је веома јак и може добро да уштине, па чак и да раскрвари... То нарочито важи за циновске примерке из тропских области и области Медитерана, мада таквих има и у нашој Овчарско-кабларској клисури.

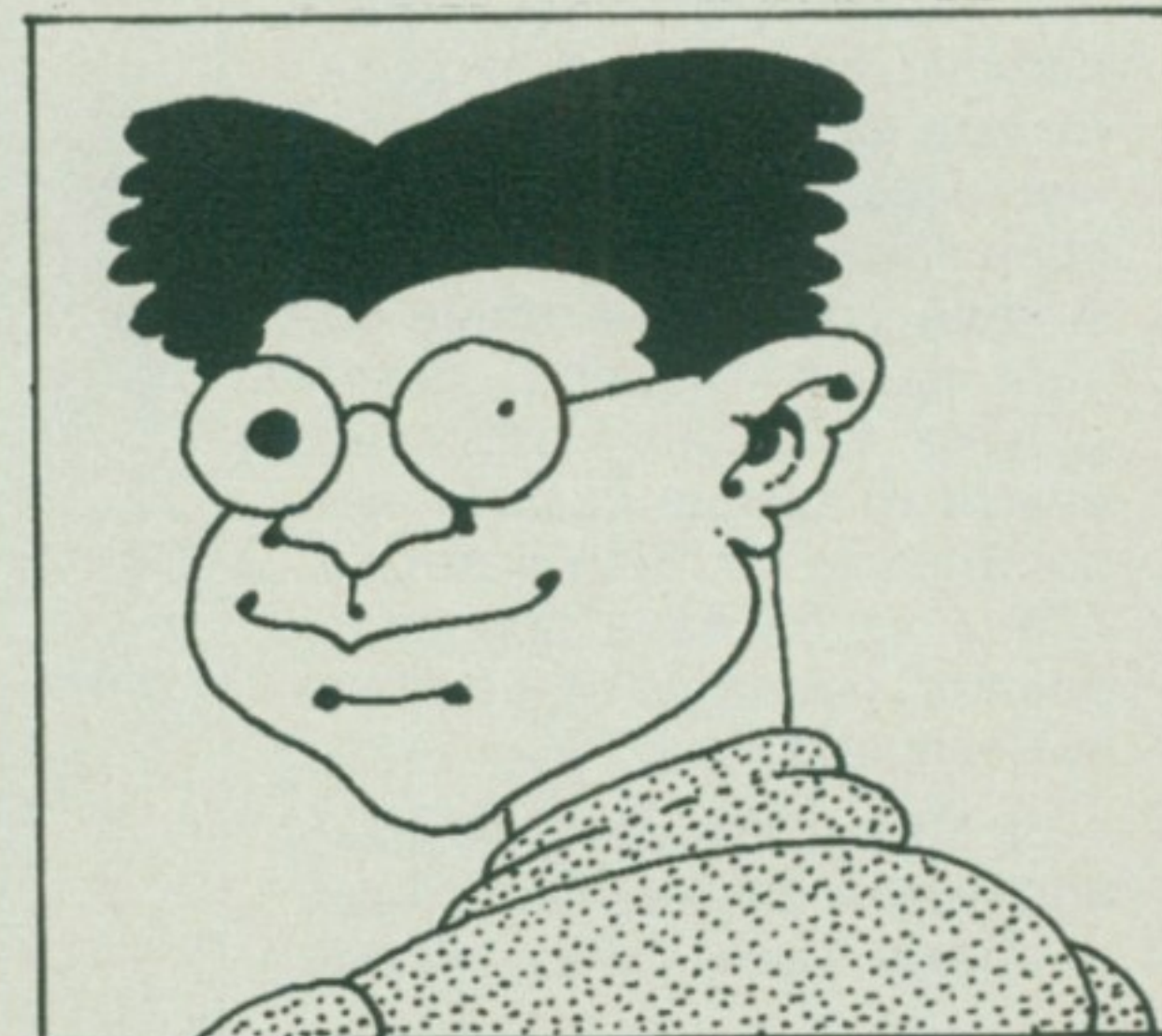
Око за око

Не видим добро на десно око. Лекари су ми рекли да морам да носим контактну сочиво (–9), а ја бих више волео да свој вид поправам операцијом. Ко ме да се обратим?

ДУШКО РАИКОВИЋ
Саве Ковачевића 16
23211 Клек

Операција је ризична и зато је не препоручујемо.

Обрати се некој већој очној клиници – одељењу за сочива – и тражи меко или силиконско сочиво које пропушта кисеоник и омогућује оку да „дише“... То сигурно неће да ти смета.

ТРАЖИМО

ПРИЈАТЕЉЕ

Mollie Chauvelin, c/o Jakobson, Kaplansg. 5c, S-15134 Södertälje, Sweden – 15 година, сакупља све о Мелу Гибсону и Линди Хант.

Ивана Шабан, Пут станова 46, 57000 Задар – 9 година, воли музику.

Марина Рутовић, Воја Љешњак 72, 84000 Бијело Поље – 11 година, сакупља сличице „Животињско царство“.

Петра Остојић, Југословенских исељеника 3, 58000 Сплит – 14 година, воли све што воле млади.

Ивона Пезић, Руде Хрозничека 27, Родоч II, 88000 Мостар – 13 година, воли музику и плес, сакупља постере, тренира кошарку, навија за Динамо.

Станислава Максимовић, Партизанска 10, 70270 Шипово – 11 година, сакупља салвете, постере, значке и папириће.

Мирјана Митреска, Илинденска 96, село Велгошти, 96000 Охрид – 15 година, воли музику, плес и спорт, посебно кошарку и рукомет.

Natasha Jovicic, 15 Orchard RD, Fairfildе NSW 2165, Australia – 8 година, иде у трећи разред основне школе, воли музику, сакупља постере и лутке из целог света, језик дописивања енглески или српскохрватски.

Јелена Милорадовић, Маршала Тита 160, 11420 Смедеревска Паланка – 13 година, воли музику, дружење и дописивање.

Тамара Грујић, Микронасеље блок Г1 5/20, 23300 Кикинда – 13 година, сакупља салвете, наленице, украсна писма и постере.

Три своча – за најбоље

Драги „Забавници“

Њеј сам редовни читаоца, и јеро јуи њо њишан у нади да ћеш ми зајавити. Мој проблем је у њоше, како да научим да пишем саја (односно како ће он изгледати у будућности). Молим вас, измислите ми да ја речим, јер од њеја завршиће моја оцена у школи.

Ана - Марија

Наш пристанак да ти помогнемо значајно би да нисмо фер према осталима који су добили исти задатак. Зато свим читаоцима пружамо прилику да учествују у конкурс за који си нам ти дала идеју – уз обећање да ћемо три најоргиналније замисли наградити.

Ваше радове – скице доставите Малој пошти „Забавника“, најкасније до 10. маја ове године. Адресу, надамо се, знате: „Политикин Забавник“, Македонска 29, 11000 Београд.

РЕШЕЊЕ ЕНИГМАТИКЕ

УКРШТЕНЕ РЕЧИ:

Том Круз, спис, оборина, пост, пртина, цунка, Стоја, Листон, паре, кантина, Ињис, а, Нестор, такт, очи, ре, боксер, аканти.

МАГИЧНИ ЛИК:

Лео Делиб, повртари, одрпанац, металист, Планинић, кирасири.

ПИКСИ ФУДБАЛСКИ ВЕЛИКАН

Књига коју сте жељно очекивали. Много фотографија и непознатих детаља о животу Драгана Стојковића Пиксија из пера истакнутог спортског новинара Бранислава Ковача.

Цена књиге 59,00 дин. Плаћање приликом преузимања.

За купце ове књиге издавач је обезбедио вредне награде: црвено-беле дресове са Пиксијевом десетком на леђима, годишње претплатне карте за Маракану, постере, календаре са Пиксијевом сликом и др.

НАРУЧБЕНИЦА

Овим наручујем књигу Пикси – фудбалски великан по цени од 59,00 дин. Књигу ћу платити поужећем.

(Презиме и име)

(Потпис)

(Поштански број и место)

(Адреса)

Наручбеницу слати на адресу: ПИК, Пошт. фак 172, 11070 Н. Београд.

13. 4. 1990. ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК 49

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 1998

YU ISSN 0032-339X

Први број Политикиног Забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НИП „ПОЛИТИКА“
др Живорад Минових

Главни и одговорни уредник
Зефирино Граси

ИЗДАВАЧКИ САВЕТ

Сима Беговић, Бранка Булатовић, Милојко Ђоковић, Љубинка Ђуровић, Љиљана Златковић, Милан Илијин, Милован Кљајић, Нада Михаиловић, Душан Петровић (председник), Драгољуб Петровић, Радован Поповић, Зора Продановић, Радомир Ристић (заменик), Верица Смиљанић и Никша Стипчевић. Чланови Савета из Редакције: Зефирино Граси, Соња Јашовић, Мирјана Маринковић и Петар Милатовић.

РЕДАКЦИЈА:

Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић (графичко-технички уредник), Славољуб Кеџић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Иванка Милединовић, Петар Милатовић, Вера Милићевић, Весна Минић, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрновић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Весна Софреновић, Војислав Стаменовић, Недељка Сташић, Даринка Тодоровић, Миленко Тодоровић, Милош Томић и Бранислава Црномарковић.

СЕКРЕТАРИЈАТ:

Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ – редакција „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“, Македонска 29, 11001 Београд. Поштански фак 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:

Месечна 33,20 динара, тромесечна 99,60 динара, полугодишња 199,20 динара

ПРЕТПЛАТА

ЗА ИНОСТРАНСТВО:

Месечна 66,40 динара, тромесечна 199,20 динара, полугодишња 398,40 динара

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-603-24875 уз обавезну назнаку НИП „Политика“ – ПРЕТПЛАТА ЗА ЛИСТ: „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО

У СТРАНОЈ ВАЛУТИ – ШЕСТОМЕСЕЧНА:

САД	USD	34.-
СР НЕМАЧКА	DEM	56.-
ШВЕДСКА	SEK	207.-
ФРАНЦУСКА	FRF	193.-
ШВАЈЦАРСКА	CHF	51.-

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НИП „Политика“ код „ИНВЕСТБАНКЕ“ – Београд, на рачун број: 60811-620-63-257300-00054 уз обавезну назнаку: ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“

* ГОДИШЊУ ПРЕТПЛАТУ
НА ЛИСТ НЕ ПРИМАМО.

ИМПРЕСУМ (латински IMPRESSUM), штампана стаар, штампање, по закону обавезно означавање имена издавача и уредника, одговорних за садржину часописа.

НАДОХВАТ БУДУЋНОСТИ

Ритам срца

Проналазак пејсмејкера (апарата који помаже да срце нормално ради) везује се за свемирске летове бродовима „Аполо“. Тада су први пут коришћене минијатурне батерије од никла и кадмијума које су касније послужиле и за пејсмејкере. Први је уграђен 1973. године и од тада се веома смањио број операција на срцу.

Ауто-аполо одећа

За време шетњи по свемиру посада „Апола“ носила је нарочиту одећу с такозваним микроклиматским системом који је омогућавао стално кружење расхлађене течности кроз прслук и капу космонаута. Данас ову одећу за расхлађивање носе и аутомобилски асови.

Свемирски кровови

Од провидне и лаке тканине од фибергласа преобитно су израђивали свемирску одећу (1967), а онда је неко дошао на идеју да фиберглас обложи тefлоном. Нови материјал је отпоран на топлоту, ватру и воду, па се сада користи за покривање предворја, спортских дворана и трговачких центара.

Против живе буктиње

Од када су 1967. три астронаута страдала у пожару, научници много раде на проналажењу тканине за свемирско одећа која ће бити отпорна на велику топлоту. Тако је пронађено РВИ влакно које се данас користи и за израду обуће, падобрана, седишта у авионима и одећа за аутомобилисте.

Дупла плућа

Испитивања свемирских одећа и сигурносних система довела су до савршеније противпожарне, али и друге опреме. Апарат за дисање, на пример, данас садржи гас сабијен под двоструко већим притиском, што значи да га има два пута више, а и проток ваздуха је много бољи.

BATMAN

WITH
ROBIN

У БОРБИ ПРОТИВ ЗЛОЧИНА

BATMAN, ROBIN, and indicia are trademarks of DC Comics Inc. All Rights Reserved.

Distributed by King Features Syndicate